

سازمان حفاظت محیط زیست

ضوابط خود اظهاری در پایش آلودگی محیط زیست

و

شیوه نامه های آزمایشگاه های معتمد

تهیه و تدوین :

معاونت محیط زیست انسانی

دفتر پایش فراگیر محیط زیست

اردیبهشت ۱۳۹۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

بخش اول: تعاریف و مفاهیم

تعاریف..... ۶

بخش دوم: خود اظهاری در پایش آلودگی ها و تخریب محیط زیست

۲-۱- اهداف..... ۸

۲-۲- تاریخچه..... ۹

۲-۳- مستندات قانونی..... ۱۰

۲-۴- گردش کار و فرایند خود اظهاری در پایش آلودگی..... ۱۰

۲-۵- چارچوب ضوابط خوداظهاری خوداظهاری واحدها در پایش آلودگی..... ۱۲

۲-۶- پارامترهای مشمول خوداظهاری در پایش آلودگی..... ۱۳

۲-۷- خوداظهاری در واحدهای مشمول نصب سیستم های پایش لحظه ای و پیوسته..... ۱۳

۲-۸- دستورالعمل های فنی و استانداردها جهت اندازه گیری آلاینده های محیط زیست..... ۱۳

۲-۹- خوداظهاری در پایش آلودگی در مورد طرح ها و واحدهای مشمول ارزیابی زیست محیطی..... ۱۳

۲-۱۰- دستورالعمل خوداظهاری در تخریب محیط..... ۱۴

۲-۱۱- موارد تفویض اختیار به ادارات کل حفاظت محیط زیست استانها..... ۱۴

بخش سوم : شیوه نامه های آزمایشگاه های معتمد

۳-۱- شیوه نامه داخلی شورای سیاست گذاری و راهبردی آزمایشگاه های معتمد..... ۱۶

۳-۲- شیوه نامه شرایط عمومی صدور، تمدید و ارتقاء گواهینامه آزمایشگاه های معتمد..... ۱۸

۳-۳- شیوه نامه تعیین پایه آزمایشگاه های معتمد..... ۲۵

۳-۴- شیوه نامه رویه ممیزی و نظارت بر آزمایشگاه های معتمد..... ۳۱

۳-۵- شیوه نامه انضباطی آزمایشگاه های معتمد و نحوه رسیدگی به تخلفات..... ۳۳

۳-۶- شیوه نامه تشویقات آزمایشگاه های معتمد..... ۳۸

۳-۷- دستورالعمل ها، روش ها و تجهیزات پیشنهادی به منظور اندازه گیری آلاینده های زیست محیطی..... ۴۰

۳-۸- تعیین پارامترهای مشمول خود اظهاری در پایش آلودگی..... ۵۰

الف : فرم ها

۷۳	
۷۵	۱- فرم درخواست دریافت گواهینامه آزمایشگاه معتمد.....
۷۶	۲- فرم ارزیابی آزمایشگاه معتمد.....
۷۷	۳- فرم مشخصات پرسنلی.....
۷۸	۴- فرم های پارامترهای مورد درخواست در گروه های تخصصی.....
۸۳	۵- فرم های اعلام نتایج آزمایشگاه معتمد.....
۸۸	۶- فرم های عملکرد یکساله آزمایشگاه معتمد.....
۹۶	۷- فرم تعیین پایه آزمایشگاه های معتمد.....
۹۷	۸- فرم نظارت بر عملکرد آزمایشگاه معتمد در محل اندازه گیری.....
۹۸	۹- فرم بازدید از مکان آزمایشگاه معتمد جهت نظارت.....
۹۹	۱۰- فرم صورتجلسه انجام پایش خوداظهاری.....
۱۰۰	۱۱- فرم اطلاعات کالیبراسیون تجهیزات.....
۱۰۳	۱۲- فرم نحوه گزارش دهی نتایج خوداظهاری توسط آزمایشگاه های معتمد.....
۱۰۴	۱۳- فرم تایید پارامترهای آزمایشگاه معتمد.....
۱۰۵	۱۴- فرم گزارش پایش دستگاه های بی خطر ساز(غیرفعال ساز میکروبی) بیمارستان ها.....

ب : نمودارها

۱۰۶	۱- گردش کار صدور، تمدید و ارتقاء گواهینامه آزمایشگاه معتمد.....
۱۰۷	۲- گردش کار خود اظهاری در پایش آلودگی.....

بخش اول

تعاریف

تعاریف

- آزمایشگاه معتمد: آزمایشگاهی است که در بخش های دولتی و غیر دولتی کشور وجود دارد و توانایی آن جهت سنجش پارامترهای زیست محیطی بر اساس ضوابط و مقررات جاری، مورد تایید سازمان قرار گیرد.
- سازمان: سازمان حفاظت محیط زیست کشور که مرجع تایید فعالیت آزمایشگاه معتمد می باشد.
- متقاضی (اخذ گواهینامه آزمایشگاه معتمد): هر شخص حقوقی که درخواست اخذ صلاحیت انجام پایش پارامترهای زیست محیطی را مطابق با شرایط احراز گواهینامه دارد.
- درخواست کننده (واحد): مسئولین (حقوقی و حقیقی) کلیه واحدهای مشمول اجرای طرح خوداظهاری در پایش آلودگی محیط زیست بر اساس ضوابط و مقررات جاری می شوند.
- اداره کل: اداره کل حفاظت محیط زیست استان
- دفتر پایش: دفتر پایش فراگیر آلودگی محیط زیست
- خود اظهاری: خود اظهاری منابع بالقوه آلاینده در پایش آلودگی ها
- پارامترهای مشمول طرح خود اظهاری: پارامترهایی مشمول اجرای طرح خوداظهاری می شوند که جزء استانداردهای اعلامی سازمان باشند.
- کارشناس ذیصلاح: کارشناسی که از سوی آزمایشگاه معتمد به دفتر پایش معرفی گردیده است و سوابق آموزشی، کاری، مدرک تحصیلی و سایر شاخص های تعریف شده و مصوب در شیوه نامه را دارا می باشد
- فضای آزمایشگاهی: مساحتی از ساختمان است که دارای شرایط خاص می باشد و با توجه به نوع فعالیت، توسط متقاضی به منظور احداث آزمایشگاه معرفی می گردد.
- تجهیزات آزمایشگاهی: کلیه دستگاه ها، لوازم و اقلام آزمایشگاهی مورد نیاز جهت سنجش پارامترهای محیط زیست است که با توجه به درخواست و شرح خدمات توسط متقاضی فراهم می گردد.
- گروه های تخصصی: بخش های مختلف آزمایشگاه که در زمینه نمونه برداری، آماده سازی و سنجش پارامترهای زیست محیطی در ۳ گروه تخصصی فیزیکو شیمیایی، بیولوژی، هوا و صدا فعالیت دارند.
- پایه: عددی است که توان آزمایشگاه معتمد را در هر گروه تخصصی تعیین می کند. پایه "یک" نشانگر بالاترین توان فنی در هر گروه تخصصی است.
- کمیته: کمیته کارشناسی آزمایشگاه های معتمد سازمان
- شورا: شورای سیاستگذاری و راهبردی آزمایشگاه های معتمد
- دبیرخانه کمیته: دبیرخانه کمیته آزمایشگاه های معتمد
- گواهینامه: گواهینامه آزمایشگاه های معتمد

- گزارش: گزارش پایش انجام شده در راستای طرح خوداظهاری در قالب فرمت های تعریف شده توسط سازمان حفاظت محیط زیست.

- دفاتر ستادی: دفاتر تخصصی حوزه معاونت محیط زیست انسانی سازمان و دفاتر سایر معاونت ها بر حسب مورد.

- مدیر فنی آزمایشگاه: فرد متخصص واجد شرایطی است که مدیریت آزمایشگاه را در زمینه مسائل فنی، کنترل کیفی، تأیید گزارشات را بر عهده دارد.

- افراد فنی: افرادی که در زمینه پایش آلودگی در گروه های تخصصی دارای مهارت بوده و مسئول تهیه گزارش نتایج آنالیز می باشد.

- سایر افراد: کارشناسان و تکنسین هایی که تحت نظارت افراد فنی آزمایشگاه در زمینه پایش آلودگی همکاری می نمایند.

- ابلاغ: منظور اطلاع رسانی کلیه آیین نامه ها، دستور العمل ها، بخشنامه ها و ... از طریق مکاتبه اداری (مکانیزه یا غیر مکانیزه) و یا درج در سایت رسمی سازمان می باشد.

- آزمایشگاه کارفرما: آزمایشگاه معتمدی است که بخشی از خدمات پایش آلودگی خود را با رعایت ضوابط مندرج در این ضوابط به آزمایشگاه معتمد دیگر (آزمایشگاه همکار) واگذار می نماید.

- آزمایشگاه همکار: آزمایشگاه معتمدی است که پایش های آلودگی مورد تقاضای آزمایشگاه کارفرما را انجام می دهد.

تخلف: هرگونه عدم رعایت ضوابط و شیوه نامه های ابلاغی از سوی سازمان در خصوص آزمایشگاه های معتمد و الزامات و مفاد شیوه نامه انضباطی تخلف محسوب می گردد.

بخش دوم :

خود اظهاری در پایش آلودگی محیط زیست

۲-۱- اهداف

تغییر نقش دولت از تصدی گری به سیاست گذاری، هدایت و نظارت، توانمندسازی بخشهای مختلف جامعه و تقویت فرهنگ خوداظهاری در پایش آلودگی های زیست محیطی از سوی صاحبان و مسئولین واحدهای تولیدی، عمرانی، خدماتی و زیربنایی و همچنین افزایش توجه به موضوع حفاظت از محیط زیست در کلیه بخش ها و در سطوح مختلف جامعه است.

۲-۲- تاریخچه

توسعه و گسترش منابع آلودگی از یک طرف و لزوم کوچک شدن مسئولیت های دولت از طرف دیگر موجب گردید که در دیدگاه سنتی در انجام کلیه امور توسط دولت تغییری اساسی صورت گیرد. در این راستا به موجب بند الف ماده ۶۱ قانون برنامه چهارم، خوداظهاری در پایش مطرح گردید.

- بند الف ماده ۶۱ قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی:

دولت مکلف است طرح خوداظهاری برای پایش منابع آلوده کننده را آغاز نماید. کلیه واحدهای تولیدی، خدماتی و زیر بنایی باید بر اساس دستورالعمل سازمان حفاظت محیط زیست نسبت به نمونه برداری و اندازه گیری آلودگی ها و تخریب های خود اقدام و نتیجه را به سازمان مذکور ارائه دهند. واحدهایی که تکالیف این بند را مراعات نمایند، مشمول ماده (۳۰) قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا مصوب ۱۳۷۴/۲/۳ خواهند بود.

- بند ب ماده ۱۹۲ برنامه پنجم توسعه کشور

به منظور کاهش عوامل آلوده کننده و مخرب محیط زیست کلیه واحدهای بزرگ تولیدی، صنعتی، عمرانی، خدماتی و زیربنایی موظفند:

- نسبت به نمونه برداری و اندازه گیری آلودگی و تخریب زیست محیطی خود اقدام و نتیجه را در چارچوب خود اظهاری به سازمان حفاظت محیط زیست ارائه نمایند. واحدهایی که قابلیت و ضرورت نصب و راه اندازی سامانه (سیستم) پایش لحظه ای و مداوم را دارند باید تا پایان سال سوم برنامه، نسبت به نصب و راه اندازی سامانه (سیستم) های مذکور اقدام نمایند. متخلفین مشمول ماده ۳۰ قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا خواهند بود.

- مشخصات فنی خود را به نحوی ارتقاء دهند که با ضوابط و استانداردهای محیط زیست و کاهش آلودگی و تخریب منابع پایه بالاخص منابع طبیعی و آب تطبیق یابد.

۲-۳- مستندات قانونی

- ماده ۱۲۳ قانون برنامه پنجساله ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران موضوع لازم الاجرا بودن سیاست‌های کلی ابلاغی مقام معظم رهبری
- بند ۵ سیاست‌های کلی محیط زیست ابلاغی مقام معظم رهبری «پایش مستمر و کنترل منابع و عوامل آلاینده‌ی هوا، آب، خاک، آلودگی‌های صوتی، امواج و اشعه‌های مخرب و تغییرات نامساعد اقلیم، و الزام به رعایت استانداردها و شاخص‌های زیست‌محیطی در قوانین و مقررات، برنامه‌های توسعه و آمایش سرزمین»
- تبصره ۴ ماده ۱۱ قانون هوای پاک: کلیه مراکز، واحدهای صنعتی و تولیدی حسب تشخیص سازمان مکلفند نسبت به نمونه برداری و اندازه گیری آلودگی هوا، در فاصله زمانی ممکن و در چهارجوب خوداظهاری در پایش اقدام کنند.
- ماده ۱۶ قانون هوای پاک: کسانی که از انجام بازرسی ماموران سازمان حفاظت محیط زیست برای نمونه برداری و تعیین میزان آلودگی ناشی از فعالیت مراکز صنعتی، تولیدی، معدنی، خدماتی، عمومی و کارگاهی ممانعت کنند و یا اسناد و مدارک و اطلاعات خلاف واقع ارائه نمایند به حداقل جزای نقدی درجه هفت و در صورت تکرار به حداقل جزای نقدی درجه چهار موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی محکوم می شوند.
- تبصره ۲ ماده ۱۶ قانون هوای پاک: آزمایشگاه‌های معتمد و همکار نیز در صورت ارائه گزارش غیر واقع، به جزای نقدی درجه شش موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی محکوم و در صورت تکرار، تعلیق و یا لغو امتیاز می شوند.

- سایر قوانین مرتبط:

- اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران (واگذاری فعالیتهای دولتی به بخشهای غیر دولتی به جز موارد استثنا شده مطابق این قانون)
- ماده ۲۴ قانون مدیریت خدمات کشوری و آئین نامه های مربوطه

۲-۴- گردش کار و فرآیند خود اظهاری در پایش آلودگی

- طرح خوداظهاری در پایش با استفاده از توانایی آزمایشگاه‌های معتمد مطابق گردش کار ذیل به اجرا گذاشته می شود:
- ابلاغ به واحد جهت انجام خود اظهاری از طرف ادارات کل استان ها: اداره کل از واحدها درخواست گزارش خوداظهاری می نماید. پارامترهای مشمول خوداظهاری و فواصل زمانی ارائه گزارش مطابق شیوه نامه تعیین پارامترهای مشمول خوداظهاری می باشد چنانچه اداره کل تغییراتی در پارامترهای مورد نظر و فواصل زمانی اندازه گیری اعلام نماید واحد موظف می باشد مطابق نظر اداره کل اقدام نماید.
- درخواست پایش خروجی واحد: واحد از یکی از آزمایشگاه‌های معتمد درخواست می کند تا نسبت به پایش خروجی‌های واحد اقدام نموده و در صورت توافق، با عقد قرارداد (اعم از فاکتور و یا سایر اسناد مالی مربوطه) طبق ضوابط و مقررات خوداظهاری نسبت به انجام موضوع اقدام می نماید.

- اعلام برنامه ۱۰ روزه پیش به ادارات کل از طرف آزمایشگاه معتمد: لازم است حداقل ۱۰ روز قبل از انجام پایش، برنامه زمانی (ترجیحا ماهانه) به همراه ساعت تقریبی مراجعه به صنعت از سوی آزمایشگاه معتمد به ادارات کل و رونوشت آن به دفتر پایش ارسال گردد.

تبصره ۱: چنانچه این مدت بنا به درخواست اداره کل تقلیل پیدا کرد ضرورت دارد مراتب از سوی آزمایشگاه معتمد در برنامه اعلام زمان نمونه برداری منعکس گردد.

تبصره ۲: برنامه زمانی ده روزه پایش می بایست بنابر صلاحدید اداره کل به شهرستان محل استقرار صنعت جهت نظارت اعلام گردد.

تبصره ۳: ادارات کل موظف به نظارت بر اعلام برنامه مذکور (مطابقت پارامترهای اعلامی با شیوه نامه تعیین پارامترهای مشمول خوداظهاری، رعایت فاصله زمانی ۱۰ روزه، رعایت توان پایش آزمایشگاه همکار) می باشند.

تبصره ۴: در صورتیکه نمونه برداری از واحد صنعتی در تاریخ مشخص شده انجام نپذیرد، آزمایشگاه معتمد می بایست علت عدم انجام نمونه برداری را به همراه مستندات مربوطه به ادارات کل و دفتر پایش اعلام نماید.

تبصره ۵: در مواردیکه آزمایشگاه معتمد کارفرما به جای آزمایشگاه معتمد همکار نمونه برداری انجام داده و نمونه را جهت آنالیز در اختیار آزمایشگاه همکار قرار می دهد، ضروریست آزمایشگاه کارفرما در بخش مربوطه معتمد سازمان باشد.

تبصره ۶: آزمایشگاه هایی می توانند به عنوان کارفرما نسبت به عقد تفاهم نامه اقدام نمایند که توانایی انجام ۶۰٪ پارامترهای مشمول پایش خوداظهاری واحد صنعتی (مندرج در شیوه نامه تعیین پارامترهای مشمول خوداظهاری در پایش آلودگی) و یا ۵۰٪ حجم ریالی قرارداد را دارا باشند.

تبصره ۷: در صورت استفاده از آزمایشگاه همکار درج نام آزمایشگاه همکار و پارامترهایی که توسط آن آزمایشگاه اندازه گیری می شود در نامه اعلام زمان نمونه برداری الزامی می باشد.

- پایش واحد: آزمایشگاه معتمد پس از اعلام برنامه زمانی ده روزه در زمان مقرر نسبت به پایش خروجی های واحد متقاضی اقدام خواهد نمود. به هنگام انجام عملیات پایش خوداظهاری در واحد، می بایست فرم «صورتجلسه انجام عملیات خوداظهاری در پایش» توسط نماینده آزمایشگاه معتمد و نماینده واحد مورد پایش، تکمیل و امضاء گردد.

تبصره: آزمایشگاه معتمد در صورت عدم همکاری واحد در امضای فرم، باید مراتب را با اداره کل محیط زیست استان مربوطه مطرح و نتیجه را در بخش توضیحات اعلام نماید.

- اعلام نتایج پایش حداکثر ۲۰ روز کاری پس از اندازه گیری از طرف آزمایشگاه معتمد: در خصوص ارائه گزارش پایش واحدها در قالب طرح خود اظهاری، آزمایشگاه های معتمد موظفند نتایج پایش خود را حداکثر ظرف مدت ۲۰ روز کاری بعد از اندازه گیری (مطابق فرم ۱۲/۰۲-۴/ف) به ترتیب اولویت به اداره کل استان محل استقرار واحد و واحد متقاضی ارسال نمایند.

تبصره ۱: در خصوص ارائه گزارش پایش تجهیزات بی خطرساز (غیرفعال ساز) میکروبی پسماندهای پزشکی، آزمایشگاه های معتمد موظفند نتایج پایش خود را حداکثر ظرف مدت ۱۰ روز کاری بعد از اندازه گیری به اداره کل استان محل استقرار واحد و واحد متقاضی ارسال نمایند.

تبصره ۲: در صورت درخواست دفتر پایش جهت ارسال نتایج نمونه برداری یک واحد، آزمایشگاه معتمد موظف است گزارش کامل پایش فصلی خود را به همراه نتایج مربوطه به دفتر پایش ارسال نماید.

- **اعلام نتایج سالیانه پایش:** آزمایشگاه‌های معتمد موظفند فایل گزارش کامل پایش سالانه خود را به همراه نتایج مربوطه به اداره کل استان محل استقرار آزمایشگاه معتمد و دفتر پایش ارسال نمایند.

- **اعلام نتایج به ادارات کل از طرف واحد:** واحد باید راساً نسبت به ارسال نتایج به اداره کل اقدام نماید.

- **انجام اقدامات قانونی مورد نظر سازمان:** ادارات کل گزارشات پایش را دریافت، کنترل و جهت انجام اقدامات قانونی در اختیار مراجع ذیربط قرار می دهند.

- در طرح های پایشی غیرخوداظهاری نظیر ISO، ارزیابی های اثرات زیست محیطی، آنالیز پسماندهای موضوع کنوانسیون بازل، مواد شیمیایی موضوع کنوانسیون استکهلم و روتردام، طرح های مطالعاتی و تحقیقاتی رعایت الزامات فنی توسط آزمایشگاه های معتمد الزامی بوده و آزمایشگاه ها موظف به ارائه نتایج این قبیل پایش ها در قالب گزارش عملکرد سه ماهه می باشند. لیکن رعایت الزامات اداری ضروری نمی باشد. بدیهی است در صورت عدم رعایت این الزامات توسط آزمایشگاه های معتمد، مطابق با شیوه نامه انضباطی با آزمایشگاه مورد نظر برخورد خواهد شد.

تبصره ۱: اعلام برنامه زمانی پایش در این موارد الزامی می باشد. (به استثناء موضوعات مشمول کنوانسیون ها)

تبصره ۲: رعایت کلیه مفاد ضوابط خوداظهاری در پایش در حین انجام موضوعات ارجاعی از سوی مراجع قضایی، توسط آزمایشگاه های معتمد الزامی است.

۲-۵- چارچوب ضوابط خوداظهاری واحدها در پایش آلودگی

کلیه واحدهای مشمول خوداظهاری موظفند نسبت به نمونه برداری و اندازه گیری آلودگی و تخریب زیست محیطی خود در چارچوب ضوابط خوداظهاری اقدام و نتایج را به ادارات کل سازمان ارائه نمایند.

نکته: انتخاب واحدهای بالقوه آلاینده مشمول طرح خوداظهاری در پایش آلودگی بنا به تشخیص ادارات کل محیط زیست استان ها یا دفتر پایش فراگیر محیط زیست می باشد.

در این راستا واحدهایی که مشمول طرح خوداظهاری می باشند باید در اجرای این طرح همکاری های لازم را معمول داشته و موارد ذیل را رعایت نمایند:

- به منظور انجام خوداظهاری در پایش از یکی از آزمایشگاه های معتمد درخواست نمایند تا نسبت به پایش خروجی های آنها اقدام نماید.

- واحدها موظف به انجام همکاری جهت نمونه برداری و پایش کلیه بخش ها و خروجی ها حسب تشخیص آزمایشگاه های معتمد و ادارات کل می باشند.

- در صورتیکه آزمایشگاه معتمد در حین انجام پایش، نمونه برداری های صورت گرفته را کافی ندانست، می بایست با ارائه دلایل کارشناسی و با هماهنگی اداره کل استان، نسبت به افزایش تعداد نمونه برداری صورت گرفته اقدام نماید و واحدهای مشمول موظف به انجام همکاری می باشند.

- واحدها موظف می باشند امکانات لازم جهت نمونه برداری بویژه از مکان‌هایی که نمونه برداری به سختی انجام می شود را فراهم نمایند از جمله نمونه برداری از دودکش‌ها.

- با توجه به لزوم پایش به صورت تصادفی و بدون هماهنگی قبلی، واحدهای مشمول موظف به همکاری لازم می باشند.
تبصره: پایش خوداظهاری در ایام تعطیلات رسمی مجاز نمی باشد به جز مواردی که به درخواست اداره کل یا دفتر پایش صورت پذیرد.

- واحدهای مشمول طرح خوداظهاری موظف به انجام پایش خروجی‌های خود به صورت فصلی می باشند. این زمان حسب تشخیص اداره کل قابل کاهش می باشد.

تبصره: انجام پایش خوداظهاری تجهیزات بی خطر ساز (غیرفعال ساز) میکروبی پسماندهای پزشکی به صورت ماهانه و در خصوص بیمارستان‌های روانپزشکی، همچنان فصلی می باشد.

۲-۶- پارامترهای مشمول خوداظهاری در پایش آلودگی

بر اساس تقسیم بندی صورت گرفته در ضوابط و معیارهای استقرار صنایع و مراکز خدماتی، پارامترهای عمومی و شاخص برای منابع مختلف به شرح شیوه نامه شماره ۰۲-۸-۳ می باشد. ادارات کل موظفند با توجه به جداول موجود در شیوه نامه مذکور و نظرات کارشناسی استان نسبت به تعیین نوع پارامترهای مشمول خوداظهاری واحدها اقدام و مراتب را جهت اجرا به واحدها ابلاغ نمایند. در صورت عدم انجام این امر واحدها موظف به پایش پارامترهای مندرج در جداول یاد شده می باشند.

با عنایت به تعیین پارامترهای مشمول طرح خوداظهاری برای هر واحدی (شیوه نامه شماره ۰۲-۸-۳)، پایش پارامترهای خارج از شیوه نامه مذکور، در قالب طرح خوداظهاری تخلف محسوب شده و مطابق با شیوه نامه انضباطی آزمایشگاه‌های معتمد اقدام خواهد شد.

۲-۷- خوداظهاری در واحدهای مشمول نصب سیستم های پایش لحظه ای و پیوسته

خوداظهاری در پایش آلودگی توسط آزمایشگاه‌های معتمد برای واحدهایی که اقدام به نصب سامانه پایش لحظه ای نموده اند، الزامی می باشد.

۲-۸- دستورالعمل های فنی و استانداردها جهت اندازه گیری آلاینده های محیط زیست

بمنظور یکسان سازی روش‌ها، دستورالعمل‌های فنی و استانداردها جهت اندازه گیری آلاینده‌های زیست محیطی، فهرستی از پارامترهای بخش‌های فیزیکوشیمیایی، بیولوژی، هوا و صدا به همراه تجهیزات، روش‌های پیشنهادی، دستورالعمل فنی و شماره استاندارد تهیه گردیده که به شرح شیوه نامه شماره ۰۲-۷-۳ می باشد.

۲-۹- خوداظهاری در پایش آلودگی در مورد طرح‌ها و واحدهای مشمول ارزیابی زیست محیطی

کلیه واحدهای بزرگ تولیدی، صنعتی، عمرانی، خدماتی و زیربنایی مشمول ارزیابی اثرات زیست محیطی موظفند در کلیه مراحل انجام طرح در چارچوب ضوابط خوداظهاری، از طریق آزمایشگاه‌های معتمد و یا سامانه پایش لحظه ای نسبت به ارائه نتایج پایش آلودگی اقدام نمایند.

۲-۱۰- دستورالعمل خوداظهاری در تخریب محیط

بررسی های لازم در خصوص میزان تخریب ناشی از فعالیت های تولیدی، خدماتی و زیربنایی طبیعت شامل فعالیت های معدنی، خاک برداری، خاک ریزی، دپوی نخاله، تغییر مسیر رودخانه، قطع درخت و مشابه آن ها باید بر اساس قوانین و مقررات مربوطه توسط مبادی ذیربط انجام پذیرد.

۲-۱۱- موارد تفویض اختیار به ادارات کل حفاظت محیط زیست استانها

در راستای سیاست های دولت مبنی بر تقویت وظایف حاکمیتی و نظارتی و کاهش تصدی گری ها، و همچنین با توجه به ابلاغیه شماره ۹۷/۴۹۰۴ مورخ ۱۳۹۷/۰۲/۲۶ مقام عالی سازمان در خصوص حدود اختیارات و مسئولیت های قابل تفویض به ادارات کل حفاظت محیط زیست استانها موارد ذیل در زمینه آزمایشگاه های معتمد به ادارات کل تفویض می گردد:

الف- کلیه امور مربوط به صدور مجوز و تمدید اعتبار گواهینامه آزمایشگاه های معتمد سازمان در محدوده استان براساس شیوه نامه مربوطه.

ب- اقدام در خصوص میزان تنبیهات مترتب بر تخلفات آزمایشگاه های معتمد مرتبط با بندهای ۱ الی ۳ ماده ۳ شیوه نامه انضباطی و ارائه پیشنهاد میزان تنبیهات در خصوص بندهای ۴، ۵ و ۶ ماده ۳ شیوه نامه مذکور به دفتر پایش.

پ- ارائه پیشنهاد در خصوص میزان تشویقات آزمایشگاه های معتمد به دفتر پایش.

همچنین ادارات کل در خصوص موارد ذیل می بایست با دفتر پایش مشارکت های لازم را داشته باشند:

ت- مشارکت در کلیه امور مربوط به رویه ممیزی آزمایشگاه های معتمد مطابق با شیوه نامه مربوطه.

ث- مشارکت در تعیین پایه آزمایشگاه های معتمد براساس شیوه نامه مصوب.

بخش سوم :

شیوه نامه های آزمایشگاه های معتمد

۱- مقدمه:

در راستای اجرای مصوبه شورای عالی اداری مبنی بر واگذاری امور غیر حاکمیتی دولت، دستورالعمل آزمایشگاه های معتمد در تاریخ ۱۳۷۹/۸/۱۸ توسط شورای معاونین سازمان مصوب گردید. این دستورالعمل در سال ۱۳۹۰ بسط یافت و در سال ۱۳۹۲ نیز بازنگری گردید. نظر به ضرورت تغییرات اساسی در دستورالعمل های پیشین بمنظور ارتقای جایگاه نظارتی سازمان، دستورالعمل مزبور بازنگری شد و در تاریخ ۱۳۹۴/۵/۲۴ با عنوان «ضوابط خوداظهاری در پایش و شیوه نامه های آزمایشگاه های معتمد» به تصویب شورای معاونین سازمان رسید.

۲- شورای سیاست گذاری و راهبردی آزمایشگاه های معتمد:

شورای سیاست گذاری و راهبردی آزمایشگاه های معتمد دارای گروه کاری بنام کمیته کارشناسی آزمایشگاه های معتمد جهت بررسی کارشناسی موضوعات می باشد.

۲-۱- وظایف شورای سیاست گذاری و راهبردی آزمایشگاه های معتمد

بررسی و تصویب کلیه موارد نظیر ضوابط، مقررات، دستورالعمل ها، موارد ارجاعی از سوی ادارات کل استان ها و سایر موضوعات مرتبط با آزمایشگاه های معتمد و طرح خوداظهاری در پایش آلودگی از وظایف این شورا می باشد. تصمیمات نهایی پس از تصویب در شورا لازم الاجرا می باشد.

۲-۲- اعضای شورا:

- معاون محیط زیست انسانی (رئیس شورا)
- مدیر کل دفتر پایش (دبیر و نایب رئیس شورا)
- رئیس مرکز ملی هوا و تغییر اقلیم یا نماینده تام الاختیار
- مدیر کل دفتر آب و خاک یا نماینده تام الاختیار
- مدیر کل دفتر حقوقی یا نماینده تام الاختیار
- مدیر کل دفتر بازرسی، ارزیابی عملکرد و پاسخگویی به شکایات یا نماینده تام الاختیار
- مدیران کل حفاظت محیط زیست استان ها بر حسب تشخیص ریاست شورا یا نماینده تام الاختیار

تبصره ۱: شورا با حضور ۲/۳ اعضا ثابت تشکیل و تصمیمات آن با اکثریت آراء رسمیت خواهد یافت.

تبصره ۲: دبیرخانه شورا در دفتر پایش می باشد.

تبصره ۳: بنا بر صلاح دید رئیس شورا برخی از وظایف شورا قابل تفویض به کمیته خواهد بود.

۲-۳- اعضای کمیته آزمایشگاه های معتمد:

اعضای اصلی کمیته:

- مدیر کل دفتر پایش تحت عنوان رئیس کمیته آزمایشگاه‌های معتمد
- معاون دفتر پایش
- دبیر کمیته آزمایشگاه‌های معتمد
- مسئولین بخش‌های تخصصی دفتر پایش
- اعضای فرعی کمیته کارشناسی (اعضایی که حسب مورد جهت حضور در جلسه کمیته از آنها دعوت بعمل می آید):
- نمایندگان دفاتر حوزه معاونت محیط زیست انسانی
- نمایندگان ادارات کل حفاظت محیط زیست
- نماینده دفتر حقوقی سازمان
- نماینده دفتر بازرسی، ارزیابی عملکرد و پاسخگویی به شکایات

۲-۴- اعضای کمیته استانی :

- مدیر کل استان تحت عنوان رئیس کمیته
 - معاون نظارت و پایش
 - رئیس اداره نظارت و پایش
 - رئیس اداره امور آزمایشگاه ها
 - کارشناس مرتبط
 - نماینده نظارت و بازرسی
 - نماینده حقوقی
- تبصره:** انتخاب دبیر کمیته استانی حسب تشخیص و صلاحدید مدیر کل استان می باشد.

ماده ۳: فرایند بررسی و تصویب موضوعات

- ۳-۱- بر اساس شیوه نامه شماره ۰۲-۲-۳ درخواست صدور، تمدید و ارتقاء گواهینامه آزمایشگاه‌های معتمد از سوی متقاضی به اداره کل ارائه می گردد. پس از بررسی کارشناسی، ممیزی (در قالب فرم های ارائه شده) و انجام تست مقایسه ای در استان با لحاظ تمامی ضوابط مندرج در ضوابط، مراتب در کمیته استانی طرح و در صورت تصویب، تأییدیه (مطابق فرم ۱۳/۰۲-۴/ف) به آزمایشگاه معتمد ارسال و رونوشت آن به دفتر پایش فراگیر منعکس می شود.
- تبصره:** ضروری است تصویر تعهدنامه محضری اخذ شده از آزمایشگاه متقاضی به همراه رونوشت تأییدیه آزمایشگاه معتمد به دفتر پایش فراگیر ارسال گردد.
- ۳-۲- در ارتباط با شیوه نامه ها و دستورالعمل های مرتبط با آزمایشگاه‌های معتمد موضوع در کمیته کارشناسی بررسی و پیش نویس اولیه تهیه و برای تصویب به شورا ارسال خواهد شد.

ماده ۴: تایید گواهینامه آزمایشگاه معتمد

- گواهینامه آزمایشگاه‌های معتمد بر اساس پارامترهای مندرج در نامه تأییدیه کتبی که به امضاء مدیر کل استان رسیده است تهیه، توسط معاونت محیط زیست انسانی و مدیر کل دفتر پایش فراگیر ممهور گردیده، صادر خواهد شد.

شماره شیوه نامه: ۰۲-۲-۳

عنوان: شرایط عمومی صدور، تمدید و ارتقاء گواهینامه آزمایشگاه معتمد

این شیوه نامه، در خصوص روند اجرایی صدور، تمدید و ارتقاء گواهینامه در ۹ ماده تهیه گردیده است.

ماده ۱- شرایط احراز گواهینامه

متقاضی آزمایشگاه معتمد در بخش‌های دولتی و غیر دولتی جهت دریافت گواهینامه باید دارای شرایط عمومی و فنی به شرح ذیل باشد:

۱-۱- فضای آزمایشگاهی

هر آزمایشگاه با توجه به نوع کاربری و حجم فعالیت های جاری خود، باید از لحاظ فنی، ایمنی و ساختار آزمایشگاهی، ویژگیها و شرایط ذیل را دارا باشد.

۱-۱-۱- مساحت لازم مجموعاً برای بخش‌های مختلف آزمایشگاهی و اداری متعارف ۷۵ مترمربع (بطور متوسط) می‌باشد که این میزان پس از بازدید کارشناسی اداره کل و یا دفتر پایش با توجه به نوع فعالیت، تعداد پارامترهای قابل سنجش و بخش‌های مورد تقاضا تا حداقل ۴۰ متر مربع قابل تغییر می‌باشد. به استثناء موارد خاص که از طریق کمیته آزمایشگاه معتمد مورد بررسی و تصمیم‌گیری قرار خواهد گرفت.

۱-۱-۲- مجزا بودن فضای آزمایشگاهی از فضای اداری

۱-۱-۳- عدم ایجاد آزمایشگاه در مجتمع‌ها و املاک مسکونی.

تبصره: ایجاد آزمایشگاه در پارکینگ و زیرزمین مجاز نمی‌باشد.

۱-۱-۴- دارا بودن کلیه استانداردهای لازم جهت تایید صلاحیت یک آزمایشگاه نظیر متناسب بودن ابعاد آزمایشگاه با نوع آنالیزها و حجم فعالیت‌های آزمایشگاهی، فضای مناسب آزمایشگاهی جهت آماده‌سازی نمونه و قرار دادن تجهیزات حساس، سکوبندی مناسب آزمایشگاهی با پوشش مناسب و قابل شستشو، تامین شرایط مناسب دمایی، رطوبت و نور، تامین سیستم‌های تهویه مناسب، و دفع مناسب پساب‌های آلوده، پسماندها.

۱-۱-۵- توصیه می‌شود تدابیر ایمنی در آزمایشگاه از جمله نصب جعبه کمک‌های اولیه، چشم‌شور، دوش اضطراری و کپسول‌های آتش‌نشانی لحاظ گردد.

تبصره: لازم به ذکر است جهت اخذ پایه مورد نظر لازم است حداقل شرایط فضا و سکوبندی به میزانی که در ماده ۸ شیوه نامه تعیین پایه آزمایشگاه‌های معتمد ذکر شده، وجود داشته باشد.

۱-۲- نیروی متخصص

۱-۲-۱- هر متقاضی آزمایشگاه معتمد ملزم به معرفی افراد متخصص مرتبط با موضوع به عنوان مسئول فنی، افراد فنی الزامی و سایر افراد، مطابق با شیوه نامه تعیین پایه آزمایشگاه‌های معتمد می‌باشد.

۱-۲-۲- مدیر فنی آزمایشگاه ملزم به حضور تمام وقت در آزمایشگاه می‌باشد.

۳-۲-۱- آزمایشگاه متقاضی موظف است نمونه بردار ذیصلاح و آموزش دیده خود را در بخش های مختلف مورد تقاضا معرفی نماید (پیوست ۳/۰۲-۴/ف).

۴-۲-۱- کارشناسان آزمایشگاه معتمد باید دارای کارت شناسایی عکس دار معتبر صادر شده توسط آزمایشگاه معتمد باشند تا در حین کنترل و نظارت، احراز هویت آنان امکان پذیر باشد.

۵-۲-۱- پرسنل آزمایشگاههای معتمد می بایست در زمینه تخصص مورد تقاضا دارای گواهینامه های آموزشی از مراجع معتبر علمی و دانشگاهی باشند.

۳-۱- الزامات مدیریتی

۱-۳-۱- کلیه آزمایشگاه های معتمد می بایست مراحل ثبت شرکت ها و روزنامه رسمی را طی نموده و مدارک کپی برابر با اصل را ارائه نماید.

۲-۳-۱- ارائه اساسنامه شرکت و روزنامه رسمی ثبت شرکت (کپی برابر با اصل در دفاتر اسناد رسمی) به همراه معرفی نامه صاحبان امضاء مجاز، برای مؤسسات غیر دولتی الزامی می باشد.

۳-۳-۱- موضوع انجام پایش های زیست محیطی و درج آن در اساسنامه الزامی می باشد.

۴-۳-۱- در مورد آزمایشگاه های غیر دولتی، مدیریت آزمایشگاه متقاضی موظف است کلیه برگه های اساسنامه، فرم ها و مدارک ارسالی را امضاء و ممهور نماید.

۵-۳-۱- مؤسسات دولتی می بایست کلیه مستندات لازم را از مدیریت ارشد آزمایشگاه اخذ و ارائه نمایند.

۶-۳-۱- معرفی و ارائه استانداردهای مورد نیاز و دستورالعمل های لازم برای انجام هر آزمایش به زبان فارسی و ارائه کاتالوگ تجهیزات به زبان اصلی ضروری می باشد.

۷-۳-۱- دستورالعمل های مورد استفاده برای نمونه برداری و انجام آنالیز می بایست بر اساس استانداردهای مصوب داخلی یا بین المللی تهیه و تدوین گردد.

۸-۳-۱- اصل مدارک باید به رؤیت کارشناس ذیصلاح استان رسیده و کپی آن به دبیرخانه کمیته ارسال گردد.

۹-۳-۱- هر گونه تغییر و اصلاح در مدارک ارائه شده توسط آزمایشگاه متقاضی (روش های نمونه برداری، آزمون، تجهیزات آزمایشگاهی، پرسنل و موارد مشابه)، باید به اطلاع اداره کل رسانده شده و پس از بررسی و تایید، در دبیرخانه کمیته استانی نگهداری گردد.

۱۰-۳-۱- مدیر عامل آزمایشگاه متقاضی مکلف است علاوه بر ارسال مدارک مورد نیاز، طبق فرم ۱/۰۲-۴/ف متعهد گردد که کلیه موارد مندرج در "ضوابط خود اظهاری در پایش آلودگی محیط زیست و شیوه نامه های آزمایشگاه های معتمد" را مطالعه نموده و موظف به رعایت آن می باشد.

۴-۱- تجهیزات مورد نیاز

۱-۴-۱- بسته به نوع پارامتر قابل سنجش و روش مورد تایید برای هر آزمایش، تجهیزات، دستگاه ها و مواد مورد نیاز آن باید معرفی گردد.

۲-۴-۱- برای تجهیزات آزمایشگاه های دولتی ذکر شماره سریال و شماره اموال و در خصوص تجهیزات مؤسسات غیر دولتی ذکر شماره سریال آنها الزامی می باشد.

۳-۴-۱- دوره زمانی کالیبراسیون کلیه تجهیزات مورد استفاده در آزمایشگاه های معتمد می بایست مطابق جدول اطلاعات کالیبراسیون تجهیزات (جدول شماره ۱۱/۰۲-۴/ف) باشد.

تبصره: ادارات کل موظفند کلیه گواهی های کالیبراسیون تجهیزات مورد استفاده در آزمایشگاه های معتمد را در پایان سری زمانی مشخص شده از آزمایشگاه های معتمد دریافت نمایند.

۴-۴-۱- در مورد مؤسسات غیر دولتی، فاکتور خرید همراه با ذکر مدل و شماره سریال دستگاه ها باید ارسال گردد.

۱-۵-۵- انجام آزمون مقایسه ای

۱-۵-۱- لازم است به منظور کنترل و بررسی صحت و دقت روش و نتایج آزمون، کالیبره بودن دستگاهها، بررسی توانمندی آزمایشگاه های معتمد در پارامترهای مورد تقاضا و موارد فنی دیگر، حداقل یک مورد مقایسه بین آزمایشگاهی برای هر پارامتر درخواستی (مطابق فرم شماره ۴-۴/ف) مندرج در شرح خدمات متقاضی، بسته به نوع فعالیت آن انجام خواهد شد.

تبصره: در مواردی که اداره کل فاقد تجهیزات مرتبط با آزمون مقایسه ای باشد، مراتب به یکی از ادارات کل همجوار و یا عندالزوم دفتر پایش ارسال گردد.

۱-۵-۲- پس از دریافت نمونه توسط آزمایشگاه متقاضی جهت تست مقایسه ای، آزمایشگاه متقاضی موظف است نتایج به همراه مستندات مرتبط را ظرف مدت دو هفته به اداره کل یا دفتر پایش ارسال نماید. لازم به ذکر است در خصوص موارد ارسالی پس از موعد مقرر نتیجه ارائه شده باطل اعلام می گردد.

۱-۵-۳- مراحل سنجش و نحوه انجام آزمایشات، صحت، دقت نتایج و کالیبره بودن دستگاهها به انضمام مدارک مربوطه باید به تایید اداره کل استان برسد.

تبصره: اظهار نظر کارشناس واحد آزمایشگاه اداره کل و یا حسب مورد کارشناس دفتر پایش در زمینه تسلط کارشناس آزمایشگاه معتمد در زمینه های مرتبط با نمونه برداری و سنجش، به همراه تایید مدیر کل استان و مدیر کل دفتر پایش، ضروری است.

ماده ۲- اعتبار نتایج

۱-۲- نتایج اندازه گیری ها برای مدت حداکثر فاصله زمانی بین دو پایش متوالی خوداظهاری که بر اساس ضوابط خوداظهاری در پایش تعیین می گردد دارای اعتبار می باشد.

تبصره: در فاصله زمانی بین دو پایش متوالی خوداظهاری، در صورتیکه اداره کل یا دفتر پایش اقدام به انجام پایش از صنعت مذکور نماید در صورت مغایرت، نتایج اداره کل یا دفتر پایش ملاک عمل قرار خواهد گرفت.

۲-۲- نتایج آزمایشات به همراه کلیه اطلاعات مربوطه با امضاء مدیر عامل و کارشناسان ذیربط در آزمایشگاه بایستی با رعایت اصول امانتداری محفوظ مانده و فقط به اداره کل، دفتر پایش و درخواست کننده ارائه شود.

۲-۳- نتایج اندازه گیری های آزمایشگاه معتمد در صورت رعایت کلیه اصول اعلام شده، مورد تایید سازمان می باشد، ولی آزمایشگاه معتمد مجاز به اعلام نظر در خصوص تطابق یا عدم تطابق نتایج با استانداردهای سازمان نخواهد بود.

۲-۴- آزمایشگاه در زمان تعلیق، مجاز به انجام هیچ گونه پایش زیست محیطی تحت عنوان آزمایشگاه معتمد نمی باشد و نتایج ارائه شده در این خصوص فاقد اعتبار می باشد و در صورت انجام پایش مطابق با شیوه نامه تخلفات اقدام خواهد شد.

۲-۵- در صورت انقضای تاریخ اعتبار گواهینامه آزمایشگاه معتمد، نتایج آزمایشات انجام شده پس از آن در صورت ارائه درخواست تمدید در مهلت مقرر تا ۱۵ روز مورد پذیرش می باشد و پس از آن فاقد هرگونه اعتباری خواهد بود.

ماده ۳- جرائم و تشویقات

براساس گزارشات ارائه شده، بازدیدهای موردی و بررسی های صورت گرفته بر روی عملکرد سالانه آزمایشگاه های معتمد، با پیشنهاد ادارات کل و تایید کمیته آزمایشگاه های معتمد و با صلاح دید معاون محیط زیست انسانی، آزمایشگاه های منتخب مورد تقدیر قرار خواهند گرفت.

اعمال تنبیهات و تشویقات آزمایشگاه های معتمد مطابق شیوه نامه انضباطی و شیوه نامه تشویقات خواهد بود.

ماده ۴- انعقاد قرارداد خوداظهاری

۴-۱- آزمایشگاه های معتمد در قراردادهای و تفاهم نامه های موضوع ضوابط خوداظهاری در پایش آلودگی (اعم از فاکتورها و یا سایر اسناد مالی مربوطه) مکلف به رعایت ضوابط، شیوه نامه ها و الزامات مربوطه (از جمله نوع پایش و پارامترهای مورد پایش) می باشند.

۴-۲- آزمایشگاه معتمد موظف است پس از عقد قرارداد خوداظهاری با صنعت مورد پایش، مراتب را حداکثر ظرف مدت یک هفته به اداره کل استان مربوطه اعلام نماید.

تبصره: آزمایشگاه معتمد موظف است تصویر گواهینامه معتبر خود را به عنوان پیوست، ضمیمه قرارداد نماید.

۴-۳- کنترل پارامترهای مورد درخواست واحد صنعتی، در قرارداد خوداظهاری، مطابق با پارامترهای شاخص مندرج در شیوه نامه "تعیین پارامترهای مشمول خود اظهاری در پایش آلودگی" می باشد. در صورت عدم تطبیق مراتب کتبا به اداره کل استان محل استقرار واحد صنعتی اعلام گردد.

ماده ۵- الزامات

۵-۱- فهرست آزمایشگاه های معتمد توسط دفتر پایش بعد از تشکیل هر جلسه شورا حداکثر طی ۱۰ روز با اعمال آخرین اصلاحات در وب سایت سازمان قرار می گیرد.

۵-۲- سازمان هیچ گونه مسئولیتی در خصوص کارایی برای آزمایشگاه معتمد ندارد.

۵-۳- محدوده فعالیت آزمایشگاه معتمد در سطح کل کشور می باشد.

۵-۴- انجام کلیه الزامات مربوط به قانون کار به عهده مدیر عامل آزمایشگاه معتمد می باشد و این سازمان هیچگونه تعهدی در زمینه الزامات قانون کار مرتبط با آزمایشگاه معتمد ندارد.

۵-۵- هرگونه تغییر در اساسنامه، آدرس، شماره تلفن، فعالیت های آزمایشگاه، پرسنل و موارد مشابه باید حداکثر طی ۲۰ روز به اداره کل اعلام گردد تا در صورت لزوم نسبت به بررسی مجدد، بازدید، ممیزی و به روز رسانی در سایت اقدام لازم صورت گیرد.

۵-۶- تمام هزینه های مربوطه در طول مراحل صدور، تمدید و ارتقاء گواهینامه، منجمه پرداخت هزینه انجام تست مقایسه ای، صرفاً به عهده متقاضی آزمایشگاه معتمد می باشد.

۷-۵- در صورت عدم تطابق نتایج پایش همزمان واحد صنعتی توسط سازمان با آزمایشگاه معتمد، نتایج سازمان ملاک عمل خواهد بود.

۸-۵- دستگاه های مشمول ماده ۵ قانون خدمات کشوری (آزمایشگاه های دستگاه های دولتی) در صورت کسب شرایط مندرج در ضوابط خوداظهاری می توانند به عنوان آزمایشگاه معتمد عمل نمایند.

تبصره: این آزمایشگاه ها مجاز به پایش واحدهای تابعه و یا تحت پوشش خود در قالب طرح خود اظهاری نمی باشند.

۹-۵- آزمایشگاه های وابسته به کلیه واحدهای صنعتی، واحدهای غیر صنعتی دارای ماهیت آلایندگی، شهرکهای صنعتی، بیمارستان ها و مواردی از این قبیل نمی توانند معتمد سازمان در انجام پایش های زیست محیطی شوند.

۱۰-۵- در صورت انجام آزمون مقایسه ای برای پارامترهای مورد درخواست آزمایشگاه معتمد و عدم تایید پارامتری در آن آزمون، آزمایشگاه متقاضی در سال فقط ۳ مرتبه، به ترتیب ۶۰-۴۵ روز، ۴ ماه و ۶ ماه پس از عدم تایید نتایج، حق شرکت در آزمون مجدد در پارامتر تایید نشده را دارد.

۱۱-۵- در خصوص آزمایشگاه های متقاضی معتمدی که توسط اداره کل استان ها بررسی و تایید شده اند، دفتر پایش می تواند به صورت موردی و بر اساس نظر کارشناسی بخش مربوطه مجدداً اقدام به بازدید و انجام آزمون مقایسه ای نماید.

۱۲-۵- آزمایشگاه معتمد می تواند در خصوص پایش پارامترهایی که مجوز اندازه گیری آنها را ندارد با لحاظ شرایط تعریف شده در ضوابط خوداظهاری از خدمات سایر آزمایشگاه های معتمد در قالب تفاهم نامه به عنوان همکار برخوردار گردد.

تبصره: در هر پایش خوداظهاری، آزمایشگاه معتمد کارفرما می تواند تنها با یک آزمایشگاه معتمد دیگر همکاری داشته باشد. ۱۳-۵- ارائه نتایج آزمایشات دو آزمایشگاه معتمد کارفرما و همکار باید روی سربرگ هر آزمایشگاه به طور جداگانه و به امضای مدیر شرکت مربوطه رسیده و ممهور گردد.

۱۴-۵- در صورت انجام تخلف توسط هر یک از آزمایشگاه های معتمد کارفرما و همکار، هر دو آزمایشگاه معتمد بر حسب نوع تخلف انجام پذیرفته مسئول خواهند بود.

۱۵-۵- در خصوص ارائه گزارش پایش واحدهای مشمول طرح خوداظهاری، آزمایشگاه های معتمد موظفند نتایج پایش خود را حداکثر ظرف مدت ۲۰ روز کاری بعد از نمونه برداری (درخصوص پایش پسماندهای پزشکی ۱۰ روز کاری) در فرم های ارائه شده توسط سازمان به اداره کل استان ارسال نمایند. همچنین آزمایشگاه های معتمد موظفند فایل گزارش کامل پایش سه ماهه و یکساله خود را به همراه نتایج مربوطه در قالب فرم های ارائه شده توسط سازمان به اداره کل استان و دفتر پایش ارسال نمایند.

۱۶-۵- رعایت کلیه موارد ذکر شده در شیوه نامه انضباطی توسط آزمایشگاه های معتمد الزامی می باشد.

۱۷-۵- در خصوص کنترل و نظارت آزمایشگاه های معتمد مطابق با رویه ممیزی و نظارت بر آزمایشگاه های معتمد اقدام می گردد.

ماده ۶- مراحل صدور، تمدید و ارتقاء گواهینامه

۱-۶- بررسی مقدماتی

متقاضیان آزمایشگاه های معتمد موظفند فرم های اولیه و جداول مربوطه را از ادارات کل یا از پورتال سازمان محیط زیست اخذ نموده و پس از تکمیل به همراه مدارک مورد نیاز ذکر شده به ادارات کل تحویل نمایند.

۱-۶-۱- بررسی فرم های تکمیل شده همراه با مدرک ارائه شده توسط متقاضی و ارزیابی آنها جهت بازدید باید توسط ادارات کل محیط زیست استانها و یا حسب مورد توسط دفتر پایش مورد بررسی قرار گیرد.

۱-۲-۶- در صورت تأیید اداره کل یا دفتر پایش اصل درخواست منضم به رونوشت مدارک لازم مطابق با ماده ۱ شیوه نامه شرایط عمومی صدور، تمدید و ارتقاء گواهینامه آزمایشگاه معتمد همراه با نتایج آزمایش‌های ممیزی جهت انجام مراحل بعدی به دبیرخانه کمیته ارسال خواهد شد. ضمناً در صورت لزوم، بازدید مجدد از آزمایشگاه متقاضی توسط کارشناسان دفتر پایش صورت خواهد گرفت.

۲-۶- صدور تاییدیه پارامتر

۱-۲-۶- پس از وصول درخواست مجوز اعطای آزمایشگاه معتمد توسط افراد حقیقی و حقوقی متقاضی، ادارات کل موظفند ظرف مدت ۲۰ روز کاری نسبت به بررسی مدارک اقدام و در صورت نیاز به تکمیل مدارک مجموعه نواقص مراتب را به متقاضی اعلام نمایند. متقاضی مکلف است ظرف مدت ۱۰ روز کاری نسبت به برطرف نمودن نواقص و تکمیل مدارک و ارسال آن به ادارات کل اقدام نماید. در غیر اینصورت می‌بایست مجدداً و پس از تکمیل کلیه مدارک نسبت به ارائه درخواست خود اقدام نماید.

۲-۲-۶- پس از بررسی مدارک توسط ادارات کل و تکمیل بودن آن، ضمن انجام آزمون مقایسه ای مراتب جهت بررسی نهایی و صدور تاییدیه پارامترهای مورد تقاضا در کمیته استانی مورد اقدام قرار می‌گیرد.

۳-۲-۶- اداره کل محیط زیست استان پارامترهای تایید شده در کمیته استانی را کتباً به متقاضی معتمد اعلام و رونوشت آن را به دفتر پایش فراگیر ارسال می‌نماید.

۳-۶- صدور گواهینامه

دفتر پایش فراگیر پس از دریافت مکاتبه مربوط به تاییدیه پارامترها از اداره کل نسبت به بروز رسانی فهرست آزمایشگاه‌های معتمد و صدور گواهینامه متقاضی اقدام خواهد نمود.

ماده ۷- ارائه گزارش عملکرد

۱-۷- در خصوص ارائه گزارش پایش واحدها در قالب طرح خود اظهاری، آزمایشگاه‌های معتمد موظفند نتایج پایش خود را حداکثر ظرف مدت ۲۰ روز کاری بعد از اندازه‌گیری (در خصوص پایش پسماند پزشکی ۱۰ روز کاری) در قالب فرم‌های ارائه شده توسط سازمان به اداره کل استان ارسال نمایند. همچنین آزمایشگاه‌های معتمد موظفند گزارش کامل پایش سه ماهه و سالانه خود را به همراه نتایج مربوطه در فرم‌های ارائه شده توسط سازمان به اداره کل استان و فایل گزارش را هم به همراه نتایج مربوطه به دفتر پایش ارسال نمایند.

تبصره: آزمایشگاه معتمد می‌بایست یک نسخه از اصل صورتجلسه انجام خوداظهاری در پایش (موضوع بند ۴-۱ ضوابط خود اظهاری) را ضمیمه گزارش خوداظهاری نماید و در صورت اعلام نیاز دفتر پایش فراگیر، تصویر این صورتجلسه از سوی آزمایشگاه معتمد به دفتر پایش ارسال گردد.

۲-۷- در طول مدت اعتبار گواهینامه ضروری است بررسی‌های دوره ای از عملکرد آزمایشگاه‌های معتمد (شامل کلیه مراحل نمونه برداری، آنالیز، پرسنل، تجهیزات و ..) توسط اداره کل و حسب مورد توسط دفتر پایش صورت پذیرد. و نتایج در پرونده درج در پرونده به دبیرخانه کمیته منعکس گردد.

تبصره ۱: در صورت مشاهده هرگونه تخلف مطابق با شیوه نامه تخلفات با آزمایشگاه معتمد برخورد خواهد شد.

تبصره ۲: در صورت وجود مغایرت در نتایج تست مقایسه ای، پارامتر مربوطه از گواهینامه آزمایشگاه معتمد مذکور حذف خواهد شد.

۳-۷ - پایش‌های انجام شده توسط آزمایشگاه معتمد همکار جزء عملکرد همان آزمایشگاه محسوب می‌گردد.

۴-۷ - رسیدگی به کلیه تخلفات و یا شکایات واصله در زمینه عملکرد آزمایشگاه معتمد بر اساس شیوه نامه انضباطی انجام خواهد پذیرفت و آزمایشگاه ملزم به تبعیت از مفاد این شیوه نامه می‌باشد.

ماده ۸- تمدید گواهینامه

جهت تمدید گواهینامه، متقاضی باید حداقل سه ماه قبل از پایان اعتبار گواهینامه، در خواست کتبی خود را به اداره کل استان اعلام نماید. اداره کل بعد از بررسی‌های لازم و تایید موارد درخواستی در کمیته استانی، قبل از اتمام تاریخ اعتبار گواهینامه نظر خود را در خصوص تایید و یا عدم تایید تمدید گواهینامه به متقاضی اعلام نماید. در صورت عدم درخواست آزمایشگاه متقاضی جهت تمدید در موعد مقرر، نام آن آزمایشگاه از فهرست آزمایشگاه‌های معتمد سازمان حذف می‌گردد.

تبصره ۱: جهت تمدید گواهینامه، انجام آزمون مقایسه ای در خصوص پارامترهایی که بیش از ۶ ماه از تایید آنها می‌گذرد توسط اداره کل الزامیست.

تبصره ۲: چنانچه آزمایشگاه معتمد پس از تاریخ انقضای گواهینامه جهت تمدید آن اقدام نماید، کلیه مراحل مربوط به صدور گواهینامه می‌بایست مجدداً انجام گردد.

تبصره ۳: جهت تمدید گواهینامه معتمد، ارائه عملکرد زیست محیطی توسط آزمایشگاه معتمد الزامیست.

تبصره ۴: در طول مدت زمان اعتبار گواهینامه، آزمایشگاه معتمد موظف است گواهی کالیبراسیون معتبر تجهیزات قابل کالیبره را به ادارات کل ارسال نماید.

تبصره ۵: در صورتیکه هر یک از آزمایشگاه‌های معتمد دارای پرونده مفتوح مرتبط با خوداظهاری در محاکم قضایی باشند بررسی تقاضای تمدید و ارتقاء گواهینامه آنها منوط به صدور رای خواهد بود.

ماده ۹: ارتقاء گواهینامه

آزمایشگاه معتمد می‌تواند در صورت احراز شرایط لازم برای افزایش تعداد پارامترهای قید شده در گواهینامه، مشابه مراحل صدور، در خواست و مدارک لازم را به اداره کل ارسال نماید تا در خصوص ارتقاء گواهینامه اقدام گردد.

تبصره: افزایش پارامترهای مورد تقاضا در هر نوبت در خواست، بایستی با رعایت فواصل زمانی ۶ ماهه صورت پذیرد.

تبصره: در صورت ارتقاء گواهینامه، تاریخ اعتبار گواهینامه تغییر نخواهد کرد.

شماره شیوه نامه: ۰۲-۳-۳

عنوان: تعیین پایه آزمایشگاه‌های معتمد

مقدمه: به منظور ساماندهی نحوه ارجاع پایش‌های خوداظهاری به آزمایشگاه‌های معتمد، شورای سیاست‌گذاری و راهبردی آزمایشگاه‌های معتمد «شیوه‌نامه تعیین پایه آزمایشگاه‌های معتمد» را به شرح زیر تصویب می‌نماید.

ماده ۱: مقررات این شیوه‌نامه برای تعیین پایه آزمایشگاه‌های معتمدی به کار می‌رود که برای انجام پایش‌های زیست‌محیطی مطابق با ضوابط خوداظهاری در پایش، از سازمان گواهی‌نامه دریافت می‌کنند. تعاریف و اصطلاحات این متن مطابق با مجموعه ضوابط خوداظهاری در پایش آلودگی می‌باشد.

ماده ۲: فهرست پایه هر یک از آزمایشگاه‌های معتمد در هر یک از گروه‌های تخصصی، به وسیله دفتر پایش و با همکاری ادارات کل تهیه و از طریق سایت سازمان منتشر می‌شود.

ماده ۳: گروه‌های تخصصی مورد نظر در این شیوه‌نامه شامل گروه فیزیکوشیمیایی، گروه بیولوژی، و گروه هوا و صدا است و کمیته، آزمایشگاه‌های معتمد را در قالب ضوابط این شیوه‌نامه، در پایه‌های «چهار»، «سه»، «دو» و «یک» در هر گروه تخصصی تعیین صلاحیت می‌نماید.

ماده ۴: هر آزمایشگاهی که موفق به اخذ گواهی‌نامه گردد، در صورت عدم احراز پایه سه، به عنوان پایه چهار تلقی می‌گردد.

ماده ۵: عوامل مؤثر بر تعیین پایه به شرح جدول ۱ می‌باشد. آزمایشگاه معتمد باید در تمامی عوامل مؤثر، حداقل شرایط لازم را برای بدست آوردن پایه مورد نظر، مطابق این جدول احراز نموده باشد. به عبارت دیگر، پایه نهایی قابل کسب، معادل پایین‌ترین پایه در این چهار عامل مؤثر خواهد بود. بدین منظور فرم شماره ۰۲/۷-۴/ف استفاده و تکمیل می‌شود.

جدول ۱: نحوه تعیین پایه آزمایشگاه‌های معتمد سازمان

ردیف	عوامل مؤثر	پایه ۳	پایه ۲	پایه ۱
۱	حداقل سابقه به عنوان آزمایشگاه معتمد (سال)	صفر	یک	سه
۲	نیروهای تخصصی	ماده ۶	ماده ۶	ماده ۶
۳	تعداد پارامترهای قابل اندازه‌گیری	ماده ۷	ماده ۷	ماده ۷
۴	فضای آزمایشگاه	ماده ۸	ماده ۸	ماده ۸

ماده ۶: وضعیت سابقه و تعداد نیروی انسانی متخصص جهت تعیین پایه در هر یک از گروه‌های تخصصی، بر اساس جدول ۲ تعیین می‌گردد.

تبصره ۱: آزمایشگاه معتمد باید سمت و مشخصات پرسنل خود را به تفکیک مسئول فنی، افراد فنی و سایر افراد، در هر یک از گروه‌های تخصصی معرفی نماید. تخصص‌های مورد تأیید و ضرائب اولویت در جدول شماره ۳ آورده شده است.

تبصره ۲: دارا بودن تحصیلات تخصصی طبق جدول شماره ۲ برای هریک از اشخاص شامل مسئول فنی، افراد فنی و سایر افراد آزمایشگاه‌های معتمد الزامی است. آزمایشگاه معتمد می‌تواند از افراد فنی دارای مدرک کاردانی به عنوان تکنیسین استفاده نماید.

تبصره ۳: در خصوص پایه ۲ و ۳، مسئول فنی هر یک از گروه‌های تخصصی، می‌تواند سمت مسئول فنی در سایر گروه‌ها را نیز بطور همزمان داشته باشد. ولی در پایه ۱، احراز شرایط ضریب اولویت برای مسئول فنی در هر یک از گروه‌ها الزامی است.

تبصره ۴: در خصوص پایه ۲ و ۳، چنانچه مسئول فنی آزمایشگاه، دارای مدرک دکتری و یا با حداقل سه برابر سابقه کار مفید مندرج در جدول ۲ باشد، ضریب اولویت ۲ نیز قابل پذیرش است.

تبصره ۵: در خصوص سمت افراد فنی و سایر افراد، در صورت احراز شرایط و امتیازات لازم، یک نفر می‌تواند در هر دو گروه تخصصی فیزیکوشیمیایی و بیولوژی قرار گیرد.

تبصره ۶: صرفاً سوابق کار معتبر (از آزمایشگاه‌های معتمد، آزمایشگاه‌های سازمان، بخش‌های آزمایشگاهی مرتبط با محیط زیست کلیه ارگانها، یا مراکز علمی - تحقیقاتی) مورد قبول می‌باشد.

تبصره ۷: آزمایشگاه معتمد موظف است در صورت خروج هر یک از پرسنل تخصصی، بر اساس ضوابط شیوه‌نامه شرایط عمومی صدور، تمدید و ارتقاء آزمایشگاه‌های معتمد اقدام و موارد را اعلام نماید.

جدول ۲: حداقل شرایط نیروهای تخصصی آزمایشگاه معتمد برای تعیین پایه در هر یک از گروه‌های تخصصی

گروه تخصصی	پایه	مسئول فنی	افراد فنی	سایر افراد
فیزیکوشیمیایی بیولوژی هوا و صدا	۳	یک نفر کارشناس با ۲ سال سابقه کار مفید با ضریب اولویت* ۱ در گروه تخصصی مورد تقاضا	یک نفر کارشناس با ۱ سال سابقه کار مفید با ضریب اولویت ۲ در گروه تخصصی مورد تقاضا	نیازی ندارد
	۲	یک نفر کارشناس با ۳ سال سابقه کار مفید با ضریب اولویت ۱ در گروه تخصصی مورد تقاضا	یک نفر کارشناس با ۲ سال سابقه کار مفید با ضریب اولویت ۲ در گروه تخصصی مورد تقاضا	یک نفر کارشناس با ۱ سال سابقه کار مفید با ضریب اولویت ۳ در گروه تخصصی مورد تقاضا
	۱	یک نفر کارشناس با ۴ سال سابقه کار مفید با ضریب اولویت ۱ در گروه تخصصی مورد تقاضا	دو نفر کارشناس با ۳ سال سابقه کار مفید با ضریب اولویت ۲ در گروه تخصصی مورد تقاضا	دو نفر کارشناس با ۲ سال سابقه کار مفید با ضریب اولویت ۳ در گروه تخصصی مورد تقاضا

* ضرائب اولویت در جدول شماره ۳ ارائه شده است.

جدول ۳: مدرک تحصیلی مورد تأیید برای نیروهای تخصصی

ردیف	رشته تحصیلی*	ضریب اولویت در گروه تخصصی**		
		فیزیکوشیمیایی	بیولوژی	هوا و صدا
۱	مهندسی محیط زیست - آلودگی هوا	۳	۳	۱
۲	مهندسی محیط زیست - آب و فاضلاب	۱	۲	۳
۳	مهندسی محیط زیست - مواد زائد جامد	۱	۳	۳
۴	مهندسی منابع طبیعی - محیط زیست	۲	۲	۱
۵	علوم محیط زیست	۲	۲	۲
۶	شامل عنوان محیط زیست (مرتبط با پایش)	۲	۲	۲
۷	بهداشت محیط	۱	۲	۱
۸	بهداشت حرفه ای	۳	۳	۱
۹	شیمی (کلیه گرایشها)	۱	۳	۲
۱۰	زیست شناسی (کلیه گرایشها)	۳	۱	---
۱۱	علوم دریایی (گرایش بیولوژی، اکولوژی، ...)	۲	۱	---
۱۲	علوم دریایی (گرایش شیمی و آلودگی)	۱	۳	۳
۱۳	علوم آزمایشگاهی	۲	۱	---
۱۴	شیلات - دامپزشکی	۲	۲	---
۱۵	کشاورزی (خاکشناسی، صنایع غذایی و...)	۲	۲	---
۱۶	زمین شناسی - عمران - علوم خاک	۳	---	---
۱۷	هواشناسی - مکانیک - صنایع	---	---	۳
۱۸	سایر رشته‌های مرتبط***			

* رشته تحصیلی ذکر شده در این جدول عنوان دقیق مدرک تحصیلی نبوده و می‌تواند (بنا به تشخیص کمیته آزمایشگاه‌های معتمد) شامل رشته‌هایی که منطبق با این عناوین کلی است، باشد.

** بدیهی است در جدول ۲، فرد با ضریب اولویت یک قابل جایگزینی در اولویت‌های دو و سه و فرد با ضریب اولویت دو قابل جایگزینی در اولویت سه می‌باشد.

*** در خصوص سایر رشته‌های مرتبط، بر حسب مورد از طریق کمیته آزمایشگاه معتمد تصمیم‌گیری خواهد شد.

ماده ۷: وضعیت پارامترهای قابل سنجش جهت تعیین پایه آزمایشگاه‌های معتمد، در گروه تخصصی فیزیکوشیمیایی بر اساس جدول ۴، در گروه تخصصی بیولوژی بر اساس جدول ۵ و در گروه تخصصی هوا و صدا بر اساس جدول ۶ است. نهایتاً در جدول ۷ حداقل شرایط لازم از نظر پارامترهای قابل سنجش، برای تعیین پایه آزمایشگاه معتمد در هر یک از گروه‌های تخصصی تعیین شده است.

تبصره ۱: در جدول ۴ کسب امتیاز هر ردیف صرفاً از پارامترهای همان ردیف میسر است.

تبصره ۲: در جداول ۴ و ۵ و ۶ احراز پارامترهای اجباری در هر ردیف برای لحاظ امتیاز آن ردیف الزامی است.

تبصره ۳: در جدول ۷ در پایه ۱ گروه تخصصی فیزیکوشیمیایی، احراز حداقل ۱ امتیاز از هر یک از ردیف‌های ۱، ۲ و ۳ جدول ۴ و همچنین حداقل یک امتیاز از ردیف‌های ۴ و ۵ آن جدول الزامی است.

جدول ۴: پارامترهای قابل اندازه‌گیری توسط آزمایشگاه‌های معتمد در گروه تخصصی فیزیکوشیمیایی

ردیف	پارامتر	پارامترهای اجباری	سقف امتیاز
۱	پارامترهای شیمی: COD, BOD ₅ , pH, TSS, TDS, DO, کدورت، دما کلسیم، منیزیم، کلراید، نیترات، نیتريت، آمونیم، فسفات، سولفات، چربی و روغن، دترجنت، فنل، سیانید، سولفید، سولفیت، فلوراید، فرمالدئید، رنگ	pH, TSS, BOD ₅ , COD	۶ (هر چهار پارامتر یک امتیاز)
۲	خاک: درصد رطوبت، درصد اشباع، pH، EC، چگالی ذرات، مواد آلی، افت حرارتی، TNV، بافت خاک، کلسیم، منیزیم، سدیم، پتاسیم، کلراید، سولفات، بیکرینات	درصد اشباع، EC, pH	۳ (هر چهار پارامتر یک امتیاز)
۳	فلزات: Ag, Al, As, Be, Cd, Co, Cr, Cu, Fe, Hg, Mn, Mo, Ni, Pb, Sb, Se, Sn, Tl, V, Zn	حداقل ۴ پارامتر	۴ (هر چهار پارامتر یک امتیاز)
۴	PAHs شامل: Naphthalene, Acenaphthylene, Acenaphthene, Fluorene, Phenanthrene, Anthracene, Fluoranthene, Pyrene, Chrysene, Benzo (b) Fluoranthene, Benzo (k) Fluoranthene, Benzo (a) Pyrene, Benzo (a) Anthracene, Dibenzo (a,h) Anthracene, Benzo (g,h,i) Perylene, Indeno (1,2,3-cd) Pyrene بنزن، تولوئن، اتیل بنزن، زایلن	حداقل ۴ پارامتر	۳ (هر پنج پارامتر یک امتیاز)
۵	PCBs و سموم شامل: PCB28, PCB52, PCB44, PCB101, PCB118, PCB153, PCB138, PCB180 Endrin, Dieldrin, Heptachlor, p,p'-DDT, Aldrin, Lindane, HCB, Endosulfan	حداقل ۴ پارامتر	۳ (هر پنج پارامتر یک امتیاز)
۱۹	جمع امتیازها		

جدول ۵: پارامترهای قابل اندازه‌گیری توسط آزمایشگاه‌های معتمد در گروه تخصصی بیولوژی

ردیف	پارامتر	پارامترهای اجباری	سقف امتیاز
۱	کلیفرم گوارشی، کلیفرم کل	هر دو	۲ امتیاز
۲	باسیلوس استتارو ترموفیلوس، باسیلوس سوبتلیس	هر دو	۲ امتیاز
۳	پایش اتوکلاوها با اندیکاتورهای شیمیایی شامل: - بوویدیک - کلاس ۵ و ۶	هر دو	۲ امتیاز

جدول ۶: پارامترهای قابل اندازه‌گیری توسط آزمایشگاه‌های معتمد در گروه تخصصی هوا و صدا**

بخش	ردیف	پارامتر	پارامترهای اجباری	سقف امتیاز**
آلاینده‌های خروجی منبع ثابت	۱	گازهای آلاینده خروجی منابع ثابت شامل: CO, CO ₂ *, NO _x , NO*, SO ₂ , H ₂ S, HCl, NH ₃ , F ₂ , HF, O ₂ *	CO, NO _x , SO ₂ , O ₂ * (۵ امتیاز)	۱۰
	۲	دی‌اکسید و فوران	هر دو (۴ امتیاز)	۴
	۳	فتالیک انیدرید (PA)، مالئیک انیدرید (MA)، اتیلن اکساید (EO)، تولوئن دی ایزو سیانات (TDI)، اتیل بنزن، استایرن، تولوئن و ترکیبات آروماتیک، پارافین، استن، الفین، منو وینیل کلراید، هیدروکربن‌های منتشره از منابع آلوده کننده هوا مطابق تصویب نامه شماره ۸۴۴۱/ت ۵۵۱۸۱ هـ مورخ ۱۳۹۷/۰۶/۲۷ (گروه‌های ۱ و ۲ و ۳)	حداقل ۱ پارامتر (۱ امتیاز)	۱۰
	۴	ذرات (۵ امتیاز) فلزات (هر فلز ۱ امتیاز)	ذرات (۵ امتیاز)	۱۲
آلاینده‌های محیطی	۵	گازهای آلاینده شامل: NO ₂ , CO, O ₃ , SO ₂ ، بنزن، بنزوآلفاپیرن، تولوئن، اتیل بنزن، زایلن	CO, NO ₂ , SO ₂ (۵ امتیاز)	۷
	۶	PM ₁₀ , PM _{2.5} سرب	PM ₁₀ , PM _{2.5} (۲ امتیاز)	۳
صوت	۷	صوت زیست‌محیطی شامل: L _{eq} , L _{min} *, L _{max} *	L _{eq} (۲ امتیاز)	۲
اکروز	۸	CO, HC (در خودروهای بنزینی)	CO, HC (۳ امتیاز)	۳
	۹	تیرگی (در خودروهای دیزلی)	تیرگی (۱ امتیاز)	۱
		جمع امتیازها		۵۲

* موارد ستاره دار مشتمل بر پارامترهایی است که استاندارد ملی مصوب ندارد، ولی به منظور محاسبه و یا اصلاح نتایج، باید مورد اندازه‌گیری قرار گیرد.

** پارامترهای اضافه بر موارد اجباری، هر پارامتر یک امتیاز دارد؛ مگر مواردی که صراحتاً قید شده باشد.

جدول ۷: حداقل شرایط لازم برای تعیین پایه آزمایشگاه معتمد در خصوص تعداد پارامترهای قابل اندازه‌گیری

گروه تخصصی	پایه ۳	پایه ۲	پایه ۱
فیزیکوشیمیایی	۲ امتیاز از ۱۹ امتیاز جدول ۴	۷ امتیاز از ۱۹ امتیاز جدول ۴	۱۲ امتیاز از ۱۹ امتیاز جدول ۴
بیولوژی	۲ امتیاز از ۶ امتیاز جدول ۵	۴ امتیاز از ۶ امتیاز جدول ۵	۶ امتیاز از ۶ امتیاز جدول ۵
هوا و صدا	۷ امتیاز از ۵۲ امتیاز جدول ۶	۲۰ امتیاز از ۵۲ امتیاز جدول ۶	۳۰ امتیاز از ۵۲ امتیاز جدول ۶

ماده ۸: حداقل شرایط لازم از نظر وضعیت فضای آزمایشگاه، جهت تعیین پایه آزمایشگاه‌های معتمد بر اساس جداول ۸ و ۹ تعیین می‌گردد.

تبصره ۱: آزمایشگاه معتمد می‌تواند براساس امتیاز کسب شده طبق جدول ۸، در هر یک از گروه‌های تخصصی مطابق جدول ۹، پایه متناظر با امتیاز را احراز نماید.

تبصره ۲: برای گروه‌های تخصصی فیزیکوشیمیایی و بیولوژی، وجود سکوبندی در حد ضرورت الزامی است.

جدول ۸: مشخصات و امتیازهای فضای آزمایشگاه

مالکیت محل	سکوبندی	فضا	ردیف
استیجاری: ۱ امتیاز	هر ۵ متر	هر ۲۰ متر مربع	۱
شخصی - حقوقی: ۲ امتیاز	۰/۵ امتیاز	۰/۵ امتیاز	

جدول ۹: حداقل شرایط لازم برای تعیین پایه آزمایشگاه‌های معتمد در خصوص فضای آزمایشگاه

پایه ۱	پایه ۲	پایه ۳	گروه تخصصی
۷ امتیاز جدول ۸	۴/۵ امتیاز جدول ۸	۳ امتیاز جدول ۸	فیزیکوشیمیایی
۴ امتیاز جدول ۸	۳ امتیاز جدول ۸	۲ امتیاز جدول ۸	هوا و صدا/ بیولوژی

شماره شیوه نامه: ۳-۴-۰۲

عنوان: رویه ممیزی و نظارت بر آزمایشگاه‌های معتمد

به منظور کنترل صحت اطلاعات ارائه شده توسط معتمد به هنگام صدور، تمدید و ارتقاء گواهینامه و همچنین بررسی عملکرد آزمایشگاه معتمد در طول مدت اعتبار گواهینامه لازم است ادارات کل در خصوص ممیزی عملکرد آزمایشگاه در جهت اهداف نظارتی در موارد ذیل اقدام نماید. همچنین در صورت لزوم، دفتر پایش می تواند راساً بر عملکرد آزمایشگاه معتمد در این زمینه نظارت داشته باشد.

۱- مکان، فضا، تجهیزات و مواد مصرفی:

۱-۱- ممیزی صحت آدرس آزمایشگاه معتمد

۲-۱- ممیزی تجهیزات معرفی شده در پرونده از نظر شماره سریال، گواهی کالیبراسیون با تاریخ معتبر و عمر مفید سنسورها در زمان بازدید.

۳-۱- ممیزی صحت عملکرد تجهیزات

۴-۱- ممیزی مواد و محلول‌های شیمیایی از نظر تاریخ مصرف، شرایط نگهداری و غیره

۵-۱- ممیزی شرایط مناسب آزمایشگاه بر اساس بند ۱ ماده ۱ شیوه نامه شرایط عمومی صدور، تمدید و ارتقاء گواهینامه

۲- پرسنل:

۱-۲- مطابقت پرسنل آزمایشگاه معتمد با فهرست اسامی ارائه شده به اداره کل با رعایت فعالیت در سمت و حوزه مشخص شده در زمان بازدید

۲-۲- ممیزی توانمندی پرسنل در اجرای روش های آزمون براساس استانداردهای مورد تایید

۳-۲- ممیزی عدم فعالیت مدیرعامل آزمایشگاه معتمد به عنوان مدیرعامل و یا عضو هیئت مدیره آزمایشگاه معتمد دیگر

۴-۲- ممیزی عدم فعالیت مسئول فنی و کارشناس فنی آزمایشگاه معتمد در آزمایشگاه دیگر

۳- قرارداد:

۱-۳- ممیزی عقد قرارداد (مدارک و مستندات مربوط به آن) بین آزمایشگاه معتمد و صنایع مجری خود اظهاری

۲-۳- ممیزی رعایت مفاد قرارداد

۳-۳- ممیزی اعتبار گواهینامه آزمایشگاه معتمد کارفرما و همکار در زمان عقد قرارداد و اجرای آن

۴-۳- ممیزی پارامترهای مورد پایش و تطبیق آن با مفاد گواهینامه

۵-۳- ممیزی پارامترهای مورد سنجش توسط معتمد با توجه به نوع واحد مورد پایش

۴- نمونه برداری:

۱-۴- ممیزی انجام نمونه برداری

۲-۴- ممیزی حضور نمونه بردار معرفی شده

۳-۴- ممیزی صلاحیت نمونه بردار از نظر نحوه نمونه برداری و تشخیص محل نمونه برداری

۴-۴- ممیزی تجهیزات نمونه برداری

۵-۴- ممیزی نحوه نگهداری و انتقال نمونه

تبصره: در موارد خاص که حضور کارشناس اداره کل در زمان آنالیز الزامی است نمونه پلمپ و جهت آزمون (تست) در اختیار آزمایشگاه معتمد قرار گیرد.

۵- آنالیز :

۱-۵- ممیزی از طریق انجام آزمون (تست) همزمان آزمایشگاه معتمد با ادارات کل در یک محل در خصوص گروه هوا، صدا و امواج

۵-۲- ممیزی صحت آنالیز از طریق ارائه نمونه های مجهول و یا نظارت بر انجام آنالیز در محل آزمایشگاه معتمد (بدون هماهنگی) توسط ادارات کل یا دفتر پایش

۶- مستندات:

۱-۶- ممیزی مکاتبات مربوط به اعلام برنامه پایش خوداظهاری

۲-۶- ممیزی نتایج ارسالی به منظور مطابقت پایش های صورت پذیرفته با پارامترهای مورد نظر در پارامترهای ذکر شده در قرارداد

۳-۶- ممیزی بایگانی شرکت در خصوص فرم صورتجلسه انجام پایش خوداظهاری

۴-۶- ممیزی مفاد تفاهم نامه مابین آزمایشگاه کار فرما و همکار

۵-۶- ممیزی گزارش خوداظهاری ارائه شده توسط آزمایشگاه های معتمد به ادارات کل یا دفتر پایش طبق فرم ارائه شده توسط دفتر پایش (۱۲/۰۲-۴/ف)

ادارات کل یا دفتر پایش موارد مغایر با این شیوه نامه را به کمیته بررسی تخلفات آزمایشگاه های معتمد ارجاع و کمیته در این موارد بر اساس شیوه نامه انضباطی تصمیم گیری لازم را بعمل می آورد.

ماده ۱

کلیات:

در راستای ایجاد اعتماد متقابل جهت بسط و توسعه خوداظهاری در پایش آلودگی و همچنین نظارت بر عملکرد آزمایشگاه‌های معتمد، جلوگیری از تخلفات احتمالی و برخورد با متخلفین، شیوه نامه انضباطی توسط کمیته آزمایشگاه‌های معتمد تهیه و پس از تصویب در شورای سیاستگذاری و راهبردی آزمایشگاه‌های معتمد، جهت اجرا توسط دفتر پایش و ادارات کل ابلاغ می‌گردد.

۱-۱- **تخلف:** هرگونه عدم رعایت ضوابط و شیوه نامه های ابلاغی از سوی سازمان در خصوص آزمایشگاه‌های معتمد و الزامات و مفاد شیوه نامه انضباطی، تخلف تلقی گردیده و متناظر با نوع تخلف تنبیهات متناسب اعمال می‌گردد.

۲-۱- **کمیته رسیدگی به تخلفات:** هیأتی است متشکل از مدیر کل دفتر پایش فراگیر بعنوان رئیس کمیته، معاون دفتر پایش فراگیر، دبیر کمیته تخلفات، کارشناس معین استانی دفتر پایش، مسئولین بخش های تخصصی (بدون حق رای)، نمایندگان دفاتر تخصصی معاونت (بدون حق رای)، نماینده دفتر حقوقی، نماینده دفتر بازرسی، ارزیابی عملکرد و رسیدگی به شکایات و نماینده اداره کل حفاظت محیط زیست استانی که پایش در آن انجام گرفته است. این هیأت به کلیه گزارشات تخلفات آزمایشگاه‌های معتمد که از سوی دفتر پایش واصل می‌شود رسیدگی و اظهار نظر خواهد نمود.

۳-۱- **کمیته تجدید نظر:** هیأتی است متشکل از معاونت محیط زیست انسانی سازمان (رئیس کمیته)، مدیر کل دفتر پایش فراگیر، مدیر کل دفتر حقوقی، مدیر کل دفتر ارزیابی عملکرد و رسیدگی به شکایات، مدیر کل استان ذیربط که تخلف در آن صورت پذیرفته است.

تبصره: حضور اعضای کمیته تجدید نظر الزامی بوده و جایگزینی افراد قابل قبول نمی‌باشد.

ماده ۲

نحوه رسیدگی به تخلفات:

۱-۲- در هر زمان دفتر پایش این حق را دارد تا نسبت به کنترل نامحسوس فعالیت های آزمایشگاه معتمد و کنترل پارامترهای قابل اندازه گیری توسط آزمایشگاه معتمد اقدام نماید.

۲-۲- شناسایی و گزارش تخلفات موضوع این شیوه نامه حسب مورد توسط ادارات کل ذیربط یا دفتر پایش صورت خواهد گرفت.

تبصره: اداره کل ذیربط موظف است گزارش تخلفات صورت گرفته را به همراه مستندات جهت بررسی و طرح در کمیته رسیدگی به تخلفات به دفتر پایش ارسال نماید.

۳-۲- از مدیریت آزمایشگاه معتمد ذیربط یا نماینده قانونی آن، در صورت نیاز جهت ارائه توضیحات و دفاعیات در کمیته های مورد اشاره، دعوت به عمل خواهد آمد.

۴-۲- تصمیمات کمیته رسیدگی به تخلفات در خصوص تنبیهات مترتب بر تخلفات انضباطی آزمایشگاه های معتمد قطعی می باشد. مگر در مورد مجازات های بندهای ۴ الی ۶ ماده ۳ این شیوه نامه که قابل بررسی در کمیته تجدید نظر می باشد.

تبصره ۱: تجدید نظر خواهی از تصمیمات کمیته رسیدگی به تخلفات به شرح ذیل خواهد بود:

- عدم توجه به اسناد و مدارک ابرازی، توسط کمیته.

- ارائه مدارک و اسناد جدیدی که مؤثر در تصمیمات کمیته باشد.

تبصره ۲: آزمایشگاه مذکور در صورت درخواست تجدید نظر موظف است تا بیست روز پس از ابلاغ تصمیم کمیته، درخواست خود را به دبیرخانه کمیته تخلفات ارائه نماید. دبیرخانه مربوطه ظرف مدت یک هفته پرونده را جهت رسیدگی به کمیته تجدیدنظر تقدیم خواهد نمود.

تبصره ۳: در صورت درخواست تجدید نظر توسط آزمایشگاه معتمد، مدت زمان تنبیه پس از ابلاغ رای کمیته تجدید نظر اعمال خواهد گردید.

۵-۲- در صورتیکه در حین اجرای حکم تعلیق آزمایشگاه معتمد، مدارک جدیدی مبنی بر انجام تخلف دیگر از آزمایشگاه مذکور به دفتر پایش ارسال گردد، کمیته رسیدگی به تخلفات می تواند نسبت به تشدید تنبیه متناظر با تخلف صورت گرفته اقدام نماید.

۶-۲- در صورت تعلیق یا ابطال گواهینامه آزمایشگاه، ضرر و زیان ناشی از آن بر عهده آزمایشگاه معتمد می باشد.

۷-۲- در صورت ارتکاب چند عنوان تخلف با هم، تنبیهات اعمالی، تلفیقی از تنبیهات متناظر با هر تخلف خواهد بود.

۸-۲- در فاصله زمانی یک سال، در صورت صدور ۱ تذکر برای آزمایشگاه معتمد و ارتکاب مجدد تخلفی که تنبیه آن تذکر می باشد، تنبیه اخطار اعمال خواهد شد.

۹-۲- در فاصله زمانی یک سال، در صورت صدور ۲ اخطار برای آزمایشگاه معتمد و ارتکاب مجدد تخلفی که تنبیه آن اخطار باشد، تنبیه تعلیق اعمال خواهد شد.

۱۰-۲- در فاصله زمانی ۲ سال، در صورتیکه آزمایشگاه معتمدی بر اساس نظر کمیته ۲ بار تعلیق (۶ ماهه) گردد تعلیق دوم، تعلیق ۲ ساله در نظر گرفته خواهد شد.

۱۱-۲- در فاصله زمانی چهار سال در صورتیکه آزمایشگاه معتمدی بر اساس نظر کمیته ۲ بار تعلیق (۲ ساله) گردد، مجوز آزمایشگاه معتمد ابطال خواهد شد.

ماده ۳

تنبیهات:

تنبیهات مترتب بر تخلفات انضباطی آزمایشگاه های معتمد حسب تشخیص به شرح ذیل اعمال می گردد:

۱- تذکر

۲- اخطار اول

۳- اخطار دوم

۴- تعلیق (حداقل ۶ ماه)

۵- تعلیق ۲ ساله (پس از پایان دوره تعلیق، فعالیت مجدد آزمایشگاه معتمد منوط به اجرای فرآیند صدور می باشد).

۶- ابطال (مدیر، مدیر عامل و اعضای هیات مدیره آزمایشگاه معتمدی که مورد تنبیه ابطال قرار گیرد، حق درخواست گواهی آزمایشگاه معتمد را نخواهند داشت).

تبصره ۱: تنبیهات مربوط به بندهای ۱ الی ۳ این ماده رأساً از سوی ادارات کل و یا دفتر پایش قابل اعمال می باشد. تنبیهات مربوط به بندهای ۴ الی ۶ بنابه گزارش اداره کل یا دفتر پایش در کمیته تخلفات رسیدگی خواهد شد.

تبصره ۲: تنبیهات مربوط به بندهای ۱ الی ۳ پس از گذشت ۱ سال و تنبیهات مربوط به بندهای ۴ و ۵ پس از گذشت ۲ سال از پرونده آزمایشگاه معتمد حذف می گردد.

ماده ۴: مصادیق تخلف:

- عدم رعایت الزامات اداری به شرح ذیل:

- ۱- عدم اعلام تغییر محل استقرار یا شماره تلفن به ادارات کل
 - ۲- عدم اعلام تغییر نیروهای متخصص (کاهش، افزایش یا جایگزینی افراد موضوع بند ۲-۱ شیوه نامه شرایط عمومی صدور، تمدید و ارتقاء گواهینامه آزمایشگاه معتمد) به ادارات کل
 - ۳- عدم اعلام تغییر اساسنامه (حدود فعالیت، مدیر عامل و اعضای هیات مدیره یا نماینده تام الاختیار) به ادارات کل
 - ۴- عدم تهیه و ارسال مکاتبات اداری در سربرگ شرکت
 - ۵- عدم ارائه کارت شناسایی کارشناسان آزمایشگاه معتمد به ماموران سازمان در حین پایش
 - ۶- عدم درج نام آزمایشگاه همکار و پارامترهای مربوط به آن آزمایشگاه در نامه اعلام زمان نمونه برداری
 - ۷- فعالیت همزمان کارشناس یک آزمایشگاه معتمد (با هر عنوان) در دیگر آزمایشگاه های معتمد
- تبصره ۱:** ارتکاب هر یک از موارد بند ۱ الی ۵ موجب صدور یک تذکره، در خصوص بند ۶ موجب صدور یک اخطار و در خصوص بند ۷ موجب صدور یک اخطار و عدم پذیرش نتایج خواهد گردید.
- تبصره ۲:** کارشناس مشمول بند ۷، به مدت ۵ سال از فعالیت در آزمایشگاه معتمد محروم می باشد.

- عدم رعایت الزامات نمونه برداری به شرح ذیل:

- ۱- عدم اعلام برنامه پایش در طرح های ISO، ارزیابی های اثرات زیست محیطی، طرح های مطالعاتی و تحقیقاتی و غیره
- ۲- انجام نمونه برداری در زمانیکه آزمایشگاه معتمد فاقد فضای آزمایشگاهی مناسب باشد.
- ۳- عدم اعلام عنوان دقیق پایش و پارامترهای مورد پایش در نامه اعلام زمان نمونه برداری
- ۴- عدم اعلام برنامه ۱۰ روزه پایش طرح های خوداظهاری
- ۵- عدم انجام نمونه برداری از واحد در زمان مقرر
- ۶- عدم رعایت زمان بندی اعلام شده توسط آزمایشگاه کارفرما و همکار
- ۷- عدم انجام نمونه برداری توسط کارشناس ذیصلاح

۸- عدم رعایت شرایط استاندارد انتقال نمونه

۹- عدم رعایت پایش تصادفی و بدون هماهنگی قبلی

۱۰- عدم وجود تجهیزات لازم جهت نمونه برداری در محل پایش

۱۱- عدم انجام نمونه برداری از مکان مناسب یا دستگاه های بیخطر ساز (غیرفعال ساز میکروبی) مناسب.

۱۲- برداشت و یا تهیه نمونه غیر واقعی

۱۳- انجام پایش از واحدهایی که آزمایشگاه معتمد مجاز به پایش آن واحد نمی باشد.

۱۴- نمونه برداری هنگام اصلاح، تعمیرات و بازسازی سیستم و یا توقف فرایند

۱۵- انجام هرگونه مشاوره درخصوص راه اندازی، راهبری و بهینه سازی سیستم های کنترل آلودگی و یا طراحی و ساخت

سیستم کنترل آلودگی در یک واحد و پایش خوداظهاری آن سیستم در همان واحد صنعتی.

تبصره: ارتکاب هر یک از موارد بندهای ۱ الی ۳ موجب صدور یک اخطار، بندهای ۴ الی ۱۰ موجب صدور یک اخطار و

عدم پذیرش نتایج و در خصوص بندهای ۱۱ الی ۱۵ موجب تعلیق گواهینامه آزمایشگاه معتمد و عدم پذیرش نتایج خواهد

گردید.

- عدم رعایت الزامات تجهیزات و دستگاه ها به شرح ذیل:

۱- عدم استفاده از تجهیزات معرفی شده توسط آزمایشگاه معتمد کار فرما یا معتمد همکار به سازمان

۲- عدم استفاده از تجهیزات دارای گواهینامه کالیبراسیون معتبر

۳- استفاده از تجهیزاتی با سنسور و ملحقات دارای عمر منقضی شده و یا فاقد تاییدیه های لازم.

تبصره: ارتکاب در خصوص بند ۱ موجب صدور یک اخطار و عدم پذیرش نتایج و در خصوص بندهای ۲ و ۳ موجب تعلیق

گواهینامه آزمایشگاه معتمد و عدم پذیرش نتایج می گردد.

- عدم رعایت الزامات مربوط به قرارداد به شرح ذیل :

۱- عدم تهیه و ثبت قراردادها

۲- عدم ارائه قرارداد فیما بین آزمایشگاه معتمد و واحد صنعتی به دفتر پایش فراگیر و اداره کل استان مربوطه در صورت

درخواست اداره کل

۳- عدم رعایت تعرفه خدمات آزمایشگاهی سازمان حفاظت محیط زیست عینا مطابق مصوبه شورای عالی محیط زیست

تبصره: ارتکاب در خصوص بندهای ۱ و ۲ موجب صدور اخطار و در خصوص بند ۳ در مرحله اول موجب صدور اخطار و

در صورت تکرار موجب تعلیق گواهینامه آزمایشگاه معتمد و عدم پذیرش نتایج می گردد.

- عدم رعایت الزامات تهیه و ارسال گزارشات پایش در قالب طرح خوداظهاری به شرح ذیل :

۱- عدم ارسال گزارش پایش به همراه نتایج حداکثر تا ۲۰ روز کاری بعد از نمونه برداری به ادارات کل (در خصوص پایش

پسماند پزشکی ۱۰ روز کاری)

۲- عدم ارسال فایل گزارش عملکرد سالیانه آزمایشگاه معتمد در قالب طرح خوداظهاری (مطابق با فرم‌های ارائه شده) به دفتر پایش و ادارات کل استان‌هایی که آزمایشگاه معتمد در آن مستقر است

۳- مقایسه نتایج اندازه‌گیری با استاندارد های زیست محیطی

۴- درج استانداردهای زیست محیطی در گزارش پایش

۵- عدم ارائه گزارش آنالیز خوداظهاری بطور جداگانه از آنالیز ایزو، ارزیابی های اثرات زیست محیطی، آنالیز پسماندهای موضوع کنوانسیون بازل، مواد شیمیایی موضوع کنوانسیون استکهلم و روتردام، طرح‌های مطالعاتی - تحقیقاتی

۶- عدم ارسال فرم گزارش دهی مطابق با فرمت و فهرست سازمان (فرم ۰۲ / ۱۲ - ۴ / ف)

۷- پایش و ارائه گزارش در خصوص پارامترهایی که جزء پارامترهای مشمول طرح خوداظهاری در واحد صنعتی مذکور نمی باشند.

۸- عدم اعلام دقیق نوع پایش (خوداظهاری، ایزو، ارزیابی و...) در فرم اعلام نتایج

۹- عدم اعلام گزارش نتایج پایش واحد مورد نظر، با سربرگ، مهر و امضاء آزمایشگاه معتمد همکار، توسط آزمایشگاه معتمد کارفرما

۱۰- عدم تطابق موارد مندرج در گزارش با شرایط واقعی اندازه‌گیری از واحد مورد پایش بر اساس مستندات ارائه شده از وضعیت آلاینده‌گی صنعت

۱۱- انجام پایش در خصوص پارامترهایی که صلاحیت انجام آن در گواهینامه آزمایشگاه معتمد درج نشده است

تبصره: ارتکاب هر یک از موارد بندهای ۱ و ۲ موجب صدور تذکر، در خصوص بندهای ۳ الی ۷ موجب صدور اخطار، در خصوص بندهای ۸ و ۹ موجب صدور اخطار و عدم پذیرش نتایج و در خصوص بندهای ۱۰ و ۱۱ موجب تعلیق گواهینامه آزمایشگاه معتمد و عدم پذیرش نتایج می گردد.

- عدم رعایت الزامات تفاهم نامه به شرح ذیل :

۱- عدم رعایت توان پایش ۶۰٪ پارامترهای مشمول خوداظهاری و یا ۵۰٪ حجم ریالی قرارداد در یک واحد صنعتی توسط آزمایشگاه کارفرما.

۲- عدم مشخص نمودن پارامترهای مورد پایش توسط آزمایشگاه معتمد همکار و کار فرما

۳- همکاری با بیش از یک آزمایشگاه معتمد همکار در پایش خوداظهاری یک واحد صنعتی توسط آزمایشگاه معتمد کارفرما

۴- عدم اعتبار گواهینامه آزمایشگاه معتمد همکار در طول مدت زمان اجرای تفاهم نامه منعقد فیما بین آزمایشگاه معتمد کارفرما و همکار.

تبصره: ارتکاب هر یک از موارد بندهای ۱ الی ۳ موجب صدور اخطار و عدم پذیرش نتایج و در خصوص بند ۴ موجب تعلیق گواهینامه آزمایشگاه معتمد و عدم پذیرش نتایج می گردد.

شماره شیوه نامه : ۰۲ - ۶ - ۳

عنوان : تشویقات آزمایشگاه‌های معتمد

مقدمه : به منظور تشویق آزمایشگاه‌های معتمد، شورای سیاست‌گذاری و راهبردی آزمایشگاه‌های معتمد، شیوه نامه تشویقات آزمایشگاه‌های معتمد را به شرح ذیل تصویب نمود.

ماده ۱: مقررات این شیوه نامه برای تشویق آزمایشگاه‌های معتمدی به کار می رود که برای انجام پایش‌های زیست محیطی مطابق با ضوابط خوداظهاری در پایش، از سازمان گواهینامه دریافت می کنند.

ماده ۲: تشویق آزمایشگاه‌های معتمد توسط شورای سیاست‌گذاری و راهبردی آزمایشگاه‌های معتمد صورت می گیرد.

تبصره: موضوع و موارد تشویقات توسط ادارات کل، آزمایشگاه معتمد و یا به هر نحو مقتضی به کمیته آزمایشگاه‌های معتمد پیشنهاد و پس از طرح در کمیته جهت تصویب به شورای سیاست‌گذاری و راهبردی آزمایشگاه‌های معتمد ارائه می گردد.

ماده ۳: شورای سیاست‌گذاری و راهبردی آزمایشگاه‌های معتمد، آزمایشگاه‌های معتمد را مطابق با جداول مندرج در این شیوه نامه در درجات یک تا سه مورد تشویق یا تخفیف تنبیهات قرار می دهد.

جدول ۱ : مصادیق مشمول تشویق

ردیف	مصادیق تشویق	معیار	سقف امتیاز
۱	گواهینامه ایزو ۱۷۰۲۵	اخذ گواهینامه	۱۰
۲	سایر گواهینامه‌های مورد تایید کمیته	به ازای هر گواهینامه دو امتیاز	۶
۳	عضویت در شبکه‌های آزمایشگاهی ملی و بین‌المللی	به ازای هر عضویت ۵ امتیاز	۱۰
۴	برگزاری همایش‌های زیست محیطی	به ازای هر همایش ده امتیاز	۱۰
۵	کارگاه‌های آموزشی زیست محیطی مورد تایید دفتر پایش	به ازای هر کارگاه پنج امتیاز	۱۰
۶	برگزاری سمینارهای زیست محیطی و مشارکت در نمایشگاه‌ها و...	به ازای هر سمینار و نمایشگاه سه امتیاز	۱۰
۷	نوآوری در زمینه پایش‌های زیست محیطی	به ازای هر مورد ۵ امتیاز	۱۰
۸	عدم تخلف در طول سال	-	۵
۹	دریافت تشویقات از مراکز علمی، پژوهشی	به ازای هر تشویق دو امتیاز	۸
۱۰	همکاری با سازمان در زمینه پایش‌های زیست محیطی مورد تقاضا	به ازای هر مورد دو امتیاز	۱۵
۱۱	سایر موارد بنا به تشخیص کمیته		۶
	جمع کل		۱۰۰

جدول ۲: تعیین درجه تشویقات

نوع تشویقات			حداقل امتیاز	درجه تشویقات
تمدید اعتبار گواهینامه به ماه	درج در سایت	درجه تشویق نامه		
۲۴	✓	۱	۹۰	۱
۱۸	✓	۲	۷۰	۲
۱۲	✓	۳	۵۰	۳

جدول ۳: حذف سابقه تنبیهات آزمایشگاه‌های معتمد

حداقل امتیاز	حذف تنبیهات
۳۰	تذکر
۵۰	اخطار اول
۶۰	اخطار دوم

شماره شیوه نامه: ۳-۷-۰۲

عنوان: دستورالعمل‌ها، روش‌ها و تجهیزات پیشنهادی به منظور اندازه‌گیری آلاینده‌های زیست محیطی

مقدمه:

این شیوه نامه در راستای هماهنگ‌سازی تجهیزات، روش‌های پیشنهادی و دستورالعمل‌های فنی آزمایشگاه‌های معتمد و به منظور ارتقای سطح کمی و کیفی فعالیت‌های مرتبط با خوداظهاری در پایش آلاینده‌های زیست محیطی، در کمیته آزمایشگاه‌های معتمد تدوین گردیده و به تصویب رسیده است. لازم به ذکر است هرگونه دستورالعمل و روش پیشنهادی با ارائه مستندات علمی قابل بررسی و تأیید می‌باشد.

جدول دستورالعمل‌ها، روش‌ها و تجهیزات پیشنهادی به منظور اندازه‌گیری آلاینده‌های زیست محیطی

شماره استاندارد	دستورالعمل‌های فنی	روش‌های پیشنهادی	نوع تجهیزات	پارامتر	بخش مربوطه	گروه تخصصی
4500-H ⁺ B	Standard Methods For The Examination Of Water And Waste Water	دستگاهی	pH متر	pH	زیست محیطی	فیزیکوشیمیایی
2550B	Standard Methods For The Examination Of Water And Waste Water	دستگاهی	pH متر	دما		
2520B	Standard Methods For The Examination Of Water And Waste Water	دستگاهی	EC متر	شوری		
2510 B	Standard Methods For The Examination Of Water And Waste Water	دستگاهی	EC متر	هدایت الکتریکی		
5220 B	Standard Methods For The Examination Of Water And Waste Water	تعیین COD به روش هضم برگشتی باز، روش فتومتر	هیترمانتلی، راکتور، اسپکتروفتومتر	COD		
5210 D	Standard Methods For The Examination Of Water And Waste Water	دستگاهی - ۵ روزه	BOD متر	BOD		

شماره استاندارد	دستورالعمل های فنی	روش های پیشنهادی	نوع تجهیزات	پارامتر	بخش مربوطه	گروه تخصصی
2540 D	Standard Methods For The Examination Of Water And Waste Water	گراویمتری، روش اسپکتروفتومتری	فیلتر هولدر، کاغذ صافی با مش ۰/۴۵ میکرون، آون، ترازو	TSS	بیمه	فیزیکوشیمیایی
2540 C	Standard Methods For The Examination Of Water And Waste Water	گراویمتری	آون	TDS		
4500-NO ₃ ⁻ B	Standard Methods For The Examination Of Water And Waste Water	تعیین نترات به روش اسپکتروفتومتری ماوراء بنفش	اسپکتروفتومتر	نترات		
4500-NO ₂ ⁻ B	Standard Methods For The Examination Of Water And Waste Water	تعیین نیتريت با NED	اسپکتروفتومتر	نیتريت		
4500-SO ₄ ²⁻ C	Standard Methods For The Examination Of Water And Waste Water	تعیین سولفات با روش وزن سنجی پس از سوزاندن رسوب ، اسپکتروفتومتری	فیلتر هولدر، اسپکتروفتومتر	سولفات		
4500-NH ₃ C	Standard Methods For The Examination Of Water And Waste Water	تعیین آمونیاك با روش نسلریزاسیون	اسپکتروفتومتر	آمونیاك		
4500-Cl ⁻ B	Standard Methods For The Examination Of Water And Waste Water	تعیین کلرید به روش آرژانومتری	تیترومتر	کلراید		
	Standard Methods For The Examination Of Water And Waste Water	رنگ سنجی ، اسپکتروفتومتری	کیت کلر، اسپکتروفتومتر	کلر آزاد		
4055C. Anionic Surfactants as MBAS	Standard Methods For The Examination Of Water And Waste Water	اسپکتروفتومتری	اسپکتروفتومتر	دترجنت		
5520B	Standard Methods For The Examination Of Water And Waste Water	روش گراویمتری، اسپکتروفتومتری	ترازو، اسپکتروفتومتر IR	OIL		
3500-Ca B	Standard Methods For The Examination Of Water And Waste Water	تعیین کلسیم به روش حجم سنجی با استفاده EDTA	تیترومتر	کلسیم		

شماره استاندارد	دستورالعمل های فنی	روش های پیشنهادی	نوع تجهیزات	پارامتر	بخش مربوطه	گروه تخصصی
3500-Mg E	Standard Methods For The Examination Of Water And Waste Water	تعیین منیزیم به روش محاسباتی حجم سنجی با استفاده از EDTA	تیترومتر	منیزیم	شیمی	فیزیکوشیمیایی
4500-P D	Standard Methods For The Examination Of Water And Waste Water	تعیین فسفر به روش مولیبدات آمونیوم	اسپکتروفوتومتر	فسفات		
2130B	Standard Methods For The Examination Of Water And Waste Water	کدورت به روش نفلومتری	کدورت سنج	کدورت		
4500-O B	Standard Methods For The Examination Of Water And Waste Water	تعیین اکسیژن محلول به روش اصلاح با آزاید، وینکلر، اسپکتروفوتومتری	DO متر، تیترومتر	DO		
-	-	دستگاهی	دبی متر	دبی		
4500-S ²⁻ D	Standard Methods For The Examination Of Water And Waste Water	رنگ سنجی، اسپکتروفوتومتری	اسپکتروفوتومتر	سولفید		
5530 D	Standard Methods For The Examination Of Water And Waste Water	فتومتری مستقیم، اسپکتروفوتومتری	اسپکتروفوتومتر	فنل		
4500-P D	Standard Methods For The Examination Of Water And Waste Water	تعیین فسفر به روش مولیبدات آمونیوم	اسپکتروفوتومتر	فسفات		
2130B	Standard Methods For The Examination Of Water And Waste Water	کدورت به روش نفلومتری	کدورت سنج	کدورت		
4500-SO ₃ ²⁻ C	Standard Methods For The Examination Of Water And Waste Water	رنگ سنجی (فنانترولین)، اسپکتروفوتومتری	اسپکتروفوتومتر	سولفیت		
4500-CN ⁻ E	Standard Methods For The Examination Of Water And Waste Water	رنگ سنجی، اسپکتروفوتومتری	اسپکتروفوتومتر	سیانید		
4500-F ⁻ D	Standard Methods For The Examination Of Water And Waste Water	روش اسپاندز، رنگ سنجی با اسپکتروفوتومتر	اسپکتروفوتومتر	فلوراید		

گروه تخصصی	بخش مربوطه	پارامتر	نوع تجهیزات	روش های پیشنهادی	دستورالعمل های فنی	شماره استاندارد
فیزیکی شیمیایی	انرژی	درصد رطوبت خاک	آون، ترازو	کاهش وزن دردمای ۱۰۵ درجه سانتی گراد	استاندارد ملی ایران	شماره ۷۸۸۳
		درصد اشباع خاک	آون، ترازو	کاهش وزن دردمای ۱۰۵ درجه سانتی گراد	نشریه مؤسسه تحقیقات خاک و آب	نشریه ۸۹۳
		EC خاک	EC متر	در عصاره اشباع	نشریه مؤسسه تحقیقات خاک و آب	نشریه ۸۹۳
		pH خاک	pH متر	در عصاره اشباع	نشریه مؤسسه تحقیقات خاک و آب	نشریه ۸۹۳
		مواد آلی خاک	تیتراسیون	روش والکلی بلاک	نشریه مؤسسه تحقیقات خاک و آب	نشریه ۸۹۳
		چگالی حقیقی ذرات خاک	پیکنومتر	با استفاده از پیکنومتر	ISO	ISO 11508
		افت حرارتی خاک	کوره الکتریکی	کاهش وزن دردمای ۴۴۰ درجه سانتی گراد	استاندارد ملی ایران	شماره ۱۰۸۱۳
		کل مواد خنثی شونده خاک	تیتراسیون	اسید و سود	ASTM	ASTM D2974
		بافت خاک	هیدرومتر	هیدرومتری	نشریه مؤسسه تحقیقات خاک و آب	نشریه ۸۹۳
		قلیائیت خاک	تیتراسیون	روش حجم سنجی - در عصاره اشباع	نشریه مؤسسه تحقیقات خاک و آب	نشریه ۸۹۳
		کلراید خاک	تیتراسیون	روش آرژانومتری - در عصاره اشباع	نشریه مؤسسه تحقیقات خاک و آب	نشریه ۸۹۳
		سولفات خاک	فیلتر هولدر، اسپکتروفتومتر	روش وزن سنجی - در عصاره اشباع	نشریه مؤسسه تحقیقات خاک و آب	نشریه ۸۹۳
		کلسیم خاک	تیتراسیون	روش حجم سنجی با استفاده از EDTA - در عصاره اشباع	نشریه مؤسسه تحقیقات خاک و آب	نشریه ۸۹۳
		منیزیم خاک	تیتراسیون	روش محاسباتی - در عصاره اشباع	نشریه مؤسسه تحقیقات خاک و آب	نشریه ۸۹۳
		سدیم خاک	فلیم فتومتر	روش نورسنجی نشری شعله - در عصاره اشباع	نشریه مؤسسه تحقیقات خاک و آب	نشریه ۸۹۳
		پتاسیم خاک	فلیم فتومتر	روش نورسنجی نشری شعله - در عصاره اشباع	نشریه مؤسسه تحقیقات خاک و آب	نشریه ۸۹۳

شماره استاندارد	دستورالعمل های فنی	روش های پیشنهادی	نوع تجهیزات	پارامتر	بخش مربوطه	گروه تخصصی
بخش آماده سازی نمونه های بیولوژی، گیاهی و رسوب	MOOPAM	خشک کردن به روش انجماد	فریز درایر	جهت سنجش هیدروکربنهای نفتی و فلزات سنگین	آماده سازی نمونه	فریزر شیمیایی
بخش فلزات کلیه روش های فوق	MOOPAM, Standard Method, EPA	مطابق با دستور کار دستگاه مورد استفاده و دستورالعمل فنی مربوطه	جذب اتمی یا ICP یا آیون کروماتوگراف یا پلاروگراف	نقره	فلزات	
بخش فلزات کلیه روش های فوق	MOOPAM, Standard Method, EPA	مطابق با دستور کار دستگاه مورد استفاده و دستورالعمل فنی مربوطه	جذب اتمی یا ICP یا آیون کروماتوگراف یا پلاروگراف	بریلیوم		
بخش فلزات کلیه روش های فوق	MOOPAM, Standard Method, EPA	مطابق با دستور کار دستگاه مورد استفاده و دستورالعمل فنی مربوطه	جذب اتمی یا ICP یا آیون کروماتوگراف یا پلاروگراف	آرسنیک		
بخش فلزات کلیه روش های فوق	MOOPAM, Standard Method, EPA	مطابق با دستور کار دستگاه مورد استفاده و دستورالعمل فنی مربوطه	جذب اتمی یا ICP یا آیون کروماتوگراف یا پلاروگراف	بر		
بخش فلزات کلیه روش های فوق	MOOPAM, Standard Method, EPA	مطابق با دستور کار دستگاه مورد استفاده و دستورالعمل فنی مربوطه	جذب اتمی یا ICP یا آیون کروماتوگراف یا پلاروگراف	سلنیوم		
بخش فلزات کلیه روش های فوق	MOOPAM, Standard Method, EPA	مطابق با دستور کار دستگاه مورد استفاده و دستورالعمل فنی مربوطه	جذب اتمی یا ICP یا آیون کروماتوگراف یا پلاروگراف	کادمیم		
بخش فلزات کلیه روش های فوق	MOOPAM, Standard Method, EPA	مطابق با دستور کار دستگاه مورد استفاده و دستورالعمل فنی مربوطه	جذب اتمی یا ICP یا آیون کروماتوگراف یا پلاروگراف	نیکل		
بخش فلزات کلیه روش های فوق	MOOPAM, Standard Method, EPA	مطابق با دستور کار دستگاه مورد استفاده و دستورالعمل فنی مربوطه	جذب اتمی یا ICP یا آیون کروماتوگراف یا پلاروگراف	وانادیم		
بخش فلزات کلیه روش های فوق	MOOPAM, Standard Method, EPA	مطابق با دستور کار دستگاه مورد استفاده و دستورالعمل فنی مربوطه	جذب اتمی یا ICP یا آیون کروماتوگراف یا پلاروگراف	مس		
بخش فلزات کلیه روش های فوق	MOOPAM, Standard Method, EPA	مطابق با دستور کار دستگاه مورد استفاده و دستورالعمل فنی مربوطه	جذب اتمی یا ICP یا آیون کروماتوگراف یا پلاروگراف	روی		

شماره استاندارد	دستورالعمل های فنی	روش های پیشنهادی	نوع تجهیزات	پارامتر	بخش مربوطه	گروه تخصصی
بخش فلزات کلیه روش های فوق	MOOPAM, Standard Method, EPA	مطابق با دستور کار دستگاه مورد استفاده و دستورالعمل فنی مربوطه	جذب اتمی یا ICP یا آیون کروماتوگراف یا پلاروگراف	آهن	فلزات	فیزیکوشیمیایی
بخش فلزات کلیه روش های فوق	MOOPAM, Standard Method, EPA	مطابق با دستور کار دستگاه مورد استفاده و دستورالعمل فنی مربوطه	جذب اتمی یا ICP یا آیون کروماتوگراف یا پلاروگراف یا آنالایزر جیوه	جیوه		
بخش فلزات کلیه روش های فوق	MOOPAM, Standard Method, EPA	مطابق با دستور کار دستگاه مورد استفاده و دستورالعمل فنی مربوطه	جذب اتمی یا ICP یا آیون کروماتوگراف یا پلاروگراف	سرب		
بخش فلزات کلیه روش های فوق	MOOPAM, Standard Method, EPA	مطابق با دستور کار دستگاه مورد استفاده و دستورالعمل فنی مربوطه	جذب اتمی یا ICP یا آیون کروماتوگراف یا پلاروگراف	آلومینیوم		
بخش فلزات کلیه روش های فوق	MOOPAM, Standard Method, EPA	مطابق با دستور کار دستگاه مورد استفاده و دستورالعمل فنی مربوطه	جذب اتمی یا ICP یا آیون کروماتوگراف یا پلاروگراف	کروم		
بخش فلزات کلیه روش های فوق	MOOPAM, Standard Method, EPA	مطابق با دستور کار دستگاه مورد استفاده و دستورالعمل فنی مربوطه	جذب اتمی یا ICP یا آیون کروماتوگراف یا پلاروگراف	کبالت		
بخش فلزات کلیه روش های فوق	MOOPAM, Standard Method, EPA	مطابق با دستور کار دستگاه مورد استفاده و دستورالعمل فنی مربوطه	جذب اتمی یا ICP یا آیون کروماتوگراف یا پلاروگراف	آنتیموان		
بخش فلزات کلیه روش های فوق	MOOPAM, Standard Method, EPA	مطابق با دستور کار دستگاه مورد استفاده و دستورالعمل فنی مربوطه	جذب اتمی یا ICP یا آیون کروماتوگراف یا پلاروگراف	قلع		
بخش فلزات کلیه روش های فوق	MOOPAM, Standard Method, EPA	مطابق با دستور کار دستگاه مورد استفاده و دستورالعمل فنی مربوطه	جذب اتمی یا ICP یا آیون کروماتوگراف یا پلاروگراف	تالیوم		

شماره استاندارد	دستورالعمل های فنی	روش های پیشنهادی	نوع تجهیزات	پارامتر	بخش مربوطه	گروه تخصصی
	MOOPAM –(section 6) EPA method	کروماتوگرافی	HPLC GC	ترکیبات نفتی آروماتیک	هیدروکربن های نفتی و سموم	فیزیکوشیمیایی
	MOOPAM –(section 6) EPA method	کروماتوگرافی	GC	ترکیبات PCB		
	MOOPAM –(section 6) EPA method	کروماتوگرافی	GC	سموم کلره		
1501	NIOSH	کروماتوگرافی	GC	BTEX		
ISIRI42079221B استاندارد متد	M.P.N	M.P.N	اتو کلاو، انکوباتور، آون، هیتر مغناطیسی، هود لامینار	توتال کلیفرم	بیولوژی	بیولوژی
ISIRI42079221B استاندارد متد	M.P.N	M.P.N	اتو کلاو، بن ماری، آون، هیتر مغناطیسی، هود لامینار	فکال کلیفرم		
	Guid line C-17	Guid line C-17	انکوباتور، هود لامینار، اتو کلاو، آون، هیتر مغناطیسی، PCD	پایش دستگاه های بی خطر ساز پسماند پزشکی (اندیکاتور بیولوژیکی باسیلوس استاروترموفیلوس و باسیلوس سوبتلیس)		
	AAMI/ST79 و ISO11140	AAMI/ST79 و ISO11140	PCD	پایش دستگاه های بی خطر ساز پسماند پزشکی (اندیکاتور شیمیایی کلاس ۵ و ۶، اندیکاتور بوویدیک)		

شماره استاندارد	دستورالعمل های فنی	روش های پیشنهادی	نوع تجهیزات	پارامتر	بخش مربوطه		گروه تخصصی
مندهای ۱ (تعیین نقاط نمونه برداری) ، ۵ و ۱۷ از EPA و ISO 9096	EPA و ISO	گراویمتری	دستگاه نمونه بردار ذرات خروجی دودکش	TSP	منبع ثابت		هوا و صدا
-	EPA	سنسور الکتروشیمیایی	دستگاه سنجش گاز	O ₂			
-	EPA	سنسور الکتروشیمیایی یا نوری مادون قرمز	دستگاه سنجش گاز	CO			
-	EPA	محاسبه دستگاهی	دستگاه سنجش گاز	CO ₂			
-	EPA	سنسور الکتروشیمیایی	دستگاه سنجش گاز	NO _x			
-	EPA	سنسور الکتروشیمیایی یا نوری مادون قرمز	دستگاه سنجش گاز	SO ₂			
-	EPA	سنسور الکتروشیمیایی	دستگاه سنجش گاز	H ₂ S			
متد دستگاهی، EPA 207.1, CTM 027	EPA	سنسور الکتروشیمیایی	دستگاه سنجش گاز	NH ₃			
متد دستگاهی و EPA 26	EPA	سنسور الکتروشیمیایی	دستگاه سنجش گاز	HCl			
29	EPA	-	دستگاه نمونه بردار فلزات	نمونه برداری فلزات *			
23	EPA	کروماتوگرافی	دستگاه GC	نمونه برداری دیوکسین و فوران *			
-	دستورالعمل مندرج در کتاب ضوابط و استانداردهای محیط زیست	سنسور الکتروشیمیایی	دستگاه پرتابل	CO	گازها و ذرات محیطی	منابع سيار	
-	دستورالعمل مندرج در کتاب ضوابط و استانداردهای محیط زیست	سنسور الکتروشیمیایی	دستگاه پرتابل	SO ₂			
-	دستورالعمل مندرج در کتاب ضوابط و استانداردهای محیط زیست	سنسور الکتروشیمیایی	دستگاه پرتابل	NO ₂			

شماره استاندارد	دستورالعمل های فنی	روش های پیشنهادی	نوع تجهیزات	پارامتر	بخش مربوطه		گروه تخصصی
					گازها و ذرات محیطی	منابع سیار	
-	دستورالعمل مندرج در کتاب ضوابط و استانداردهای محیط زیست	سنسور الکترو شیمیایی	دستگاه پرتابل	NO	گازهای خروجی از موتور خودرو	منابع سیار	هوا و صدا
-	دستورالعمل مندرج در کتاب ضوابط و استانداردهای محیط زیست	سنسور الکترو شیمیایی	دستگاه پرتابل	O ₃			
NIOSH-1501	NIOSH-EPA	NIOSH-EPA	پمپ SKC، دستگاه GC	بنزن، اتیل بنزن، زایلن، تولوئن			
-	دستورالعمل مندرج در کتاب ضوابط و استانداردهای محیط زیست	لیزری	دستگاه پرتابل	ذرات محیطی (PM ₁₀ - PM _{2.5})			
سری استانداردهای OIML	دستورالعمل مندرج در کتاب ضوابط و استانداردهای محیط زیست	سنسور الکترو شیمیایی	دستگاه پرتابل	O ₂			
سری استانداردهای OIML	دستورالعمل مندرج در کتاب ضوابط و استانداردهای محیط زیست	IR (مادون قرمز)	دستگاه پرتابل	CO ₂			
سری استانداردهای OIML	دستورالعمل مندرج در کتاب ضوابط و استانداردهای محیط زیست	IR (مادون قرمز)	دستگاه پرتابل	CO			
سری استانداردهای OIML	دستورالعمل مندرج در کتاب ضوابط و استانداردهای محیط زیست	IR (مادون قرمز)	دستگاه پرتابل	HC			
سری استانداردهای OIML	دستورالعمل مندرج در کتاب ضوابط و استانداردهای محیط زیست	سنسور الکترو شیمیایی	دستگاه پرتابل	NO _x			
سری استانداردهای OIML	دستورالعمل مندرج در کتاب ضوابط و استانداردهای محیط زیست	محاسباتی	دستگاه پرتابل	لامبدا			

شماره استاندارد	دستورالعمل های فنی	روش های پیشنهادی	نوع تجهیزات	پارامتر	بخش مربوطه		گروه تخصصی
					صدا	منابع سيار	
ANSI IEC-61672	دستورالعمل مندرج در کتاب ضوابط و استانداردهای محیط زیست	دستگاهی یا آنالیزور	آنالیزور صدا	Leq	صدا	منابع سيار	هوا و صدا
ISIRI ۸۵۶۷	دستورالعمل سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی و موسسه استاندارد ایران	دستگاهی	آنالیزور امواج	شدت میدان الکتریکی	امواج رادیویی	منابع سيار	
۴۰CFR	EPA	NDIR مادون قرمز غیر پخش	Automated analyzer	CO	گازها و ذرات محیطی	ایستگاهها	
۴۰CFR	EPA	فلورسانس ماورای بنفش	Automated analyzer	SO ₂			
۴۰CFR	EPA	لومینسانس شیمیایی	Automated analyzer	NO ₂			
۴۰CFR	EPA	جذب اوزن	Automated analyzer	O ₃			
۴۰CFR	EPA	کاهش جذب اشعه بتا	Automated analyzer	ذرات محیطی PM ₁₀ , PM _{2.5}			

* در خصوص سنجش فلزات سنگین و دی اکسین و فوران استاندارد ارائه شده جهت نمونه برداری پارامترهای مذکور می باشد.

مقدمه :

به منظور وحدت رویه درانجام خوداظهاری در پایش آلودگی محیط زیست، پارامترهای عمومی و شاخص منابع بالقوه آلاینده، مطابق دسته‌بندی‌های ضوابط استقرار صنایع و مراکز خدماتی، در گروه‌های مختلف فیزیکوشیمیایی، بیولوژی، هوا و صدا برای فرایندهای مختلف تولید و یا عرضه خدمات به تفکیک بشرح موارد ذیل تعیین شده است.

ماده ۱: ادارات کل موظفند نسبت به تعیین نوع پارامترهای مشمول خوداظهاری واحدهای تحت پوشش مطابق جداول ذیل اقدام نمایند و مراتب به نحو مقتضی به اطلاع واحدهای مورد نظر رسانده شود.

تبصره: در پایش آلاینده‌های هوا، ادارات کل استان‌ها صرفاً در زمینه تعیین نوع پارامترهایی نظیر فلزات سنگین، دی اکسید سولفور و هیدروکربن‌های منتشره از منابع آلوده کننده بسته به نوع فرآیند واحد صنعتی اقدام نمایند. بدیهی است سایر پارامترهایی که برای آن‌ها استاندارد مصوب تعیین گردیده است، مشمول خوداظهاری خواهند بود.

ماده ۲: کلیه واحدهای صنعتی و غیرصنعتی مشمول موظفند نسبت به انجام خوداظهاری در پایش آلودگی واحد تحت پوشش خود از طریق آزمایشگاه‌های معتمد حداقل در فواصل زمانی سه‌ماهه اقدام و ادارات کل را از نتایج پایش مطلع نمایند.

ماده ۳: چنانچه برخی واحدهای صنعتی و غیر صنعتی در جداول لحاظ نشده و یا پارامترهای شاخصی از آنها در جداول پیوست انتخاب و یا ذکر نشده با توجه به نوع فرآیند تولید و یا مطابق ضوابط و استانداردهای زیست محیطی، بنا بر پیشنهاد ادارات کل مراتب جهت بررسی و اتخاذ تصمیم به کمیته کارشناسی آزمایشگاه‌های معتمد اعلام گردد.

تبصره: در خصوص پارامترهای هوا، چنانچه برخی واحدهای صنعتی و غیر صنعتی در جداول حدود مجاز لحاظ نگردیده است، حدود مجاز سایر صنایع با هر روند تولیدی ملاک عمل قرار خواهد گرفت

ماده ۴: اندازه‌گیری پارامترهای آلاینده مندرج در جداول پیوست الزامی است. چنانچه هر یک از پارامترهای مندرج در جداول فوق‌الذکر به نوعی قابل سنجش و اندازه‌گیری نباشد مراتب از سوی واحدها به ادارات کل اعلام می‌گردد و بنا بر پیشنهاد ادارات کل مراتب جهت بررسی و اتخاذ تصمیم به کمیته کارشناسی آزمایشگاه‌های معتمد اعلام گردد.

ماده ۵: نظارت بر حسن اجرای مفاد این شیوه نامه بر عهده ادارات کل می‌باشد.

ملاحظات گروه هوا و صدا :

- پارامترهای عمومی مشمول اندازه‌گیری برای کلیه واحدها در بخش منابع ثابت عبارتند از:

- غلظت $\mu\text{g}/\text{m}^3$ - mg/Nm^3
- درصد حجمی اکسیژن O_2 %V
- درصد حجمی دی اکسید کربن CO_2 %V
- دما (درجه سانتیگراد)

- فشار کل
- رطوبت مطلق
- مدت زمان اندازه گیری (دقیقه)
- دبی خروجی گاز بر حسب مترمکعب بر دقیقه
- درصد حجمی هوای اضافه $\%V \text{ ExAir}$
- درصد راندمان حرارتی $\% \text{ Eff}$ خالص
- قطر داخلی دودکش (D) بر حسب سانتیمتر
- حجم نمونه برداشت شده (m^3)
- سرعت گاز خروجی دودکش (m/s)
- غلظت ذرات در شرایط خشک (mg/Nm^3)
- اتلاف انرژی (Loss)

تبصره ۱: اندازه گیری تراز صدا برای کلیه واحدها حسب مورد بر اساس مصوبه شماره ۴۹۱۲۷ / ت ۳۸۷۳۴ ک مورخ ۱۳۸۷/۰۴/۰۵ هیأت محترم وزیران انجام می پذیرد. لیکن به دلیل اجرایی نبودن مصوبه فوق در حال حاضر، اندازه گیری صوت در واحدهای صنعتی بنا بر صلاحدید ادارات کل استانها و بر اساس میزان $Leq(30min)$ انجام پذیرد.

تبصره ۲: در خصوص واحدهای صنعتی دارای دودکش، ملاک عمل سنجش خروجی دودکش و مقایسه با حدود مجاز مصوب (تصویب نامه شماره ۸۴۴۱۱/ت ۵۵۱۸۱ هـ مورخ ۱۳۹۷/۰۶/۲۷) می باشد.

تبصره ۳: در خصوص واحدهای صنعتی فاقد دودکش، ملاک عمل سنجش هوای محیطی در چهار جهت فنس واحد (با توجه به جهت باد غالب) می باشد.

تبصره ۴: پایش واحدهای صنعتی میبایست تنها در منابع انتشار ذکر شده در حدود مجاز مصوب انجام پذیرد.

ملاحظات گروه فیزیکوشیمیایی :

- در مواردی که فاضلاب بهداشتی با پساب صنعتی ادغام شود پایش پارامترهای دترجنت، چربی و روغن، کلرآزاد، نیتريت، نیترات، فسفات، آمونیاک الزامی است.

- دبی پساب اندازه گیری و گزارش شود.

- منظور از فلزات $Zn, V, Pb, Ni, Mn, Mo, Hg, Fe, Cu, Cr, Co, Cd, B, Be, As, Ag, Se$

Al, Sn, Sb, Tl, \dots می باشد. نوع پارامتر بر حسب فرآیند تولید، مواد اولیه و واسطه بنا بر پیشنهاد ادارات کل

مراتب جهت بررسی و اتخاذ تصمیم به کمیته کارشناسی آزمایشگاههای معتمد اعلام گردد. در صورت عدم وجود استاندارد فلز مورد نظر در منابع مختلف، پایش آن فلز صورت نمی پذیرد.

- منظور از هیدروکربن های نفتی ترکیبات آلی فرار مانند بنزن، تولوئن، اتیل بنزن، زایلن (BTEX) و ترکیبات PAH

(شامل $Naphthalene, Acenaphthylene, Acenaphthene, Fluorene, Phenanthrene, Pyrene$)

($Anthracene, Fluoranthene, Benzo (a) Pyrene, Benzo (b) Fluoranthene, Chrysene$)

می باشد که اندازه گیری حداقل ۴ مورد از این ترکیبات الزامی است. در خصوص سایر موارد پیشنهادی بر حسب فرآیند تولید، مواد اولیه و واسطه، بنا بر پیشنهاد ادارات کل مراتب جهت بررسی و اتخاذ تصمیم به کمیته کارشناسی آزمایشگاه‌های معتمد اعلام گردد.

• در خصوص ترکیبات PCB و سموم، آنالیز ۴ مورد از ترکیبات (PCB: 28 , 52 , 118 , 138 , 180 , 44 , 153, 101) و ۴ مورد از سموم کلره (HCB , Aldrin , p,p'-DDT , Heptachlor , Dieldrin , Endrin , Lindane, Endosulfan) الزامی می‌باشد و در خصوص سایر موارد پیشنهادی بر حسب فرآیند تولید، مواد اولیه و واسطه، بنا بر پیشنهاد ادارات کل مراتب جهت بررسی و اتخاذ تصمیم به کمیته کارشناسی آزمایشگاه‌های معتمد اعلام گردد.

• در صورت محرز شدن آلودگی خاک ناشی از فعالیت یک واحد صنعتی برای اداره کل، واحد صنعتی با نظر اداره کل موظف به اجرای نمونه برداری خاک و آنالیز پارامترهای لازم از طریق آزمایشگاه معتمد می‌باشد. عملیات پایش مربوطه در این خصوص بر اساس دستورالعمل‌های مورد تایید سازمان حفاظت محیط زیست انجام می‌پذیرد.

جدول ۱- پارامترهای عمومی و شاخص در گروه هوا و صدا (بخش منابع ثابت)

ذرات	فلزات سنگین	دی اکسید و فوران	NH ₃	HCl	هیدروکربن ها	F ₂	HF	H ₂ S	SO ₂	NO _x	CO	CO ₂	O ₂	نام واحد	نام صنعت	ردیف
✓									✓	✓	✓	✓	✓	دودکش کوره و آسیاب مواد خام در حالت ترکیبی	کارخانجات سیمان	۱
✓													✓	دودکش کولر کلینکر، آسیاب سیمان		
✓								✓		✓		✓	✓	کارخانه تهیه کک	صنایع فولاد و ذوب آهن	۲
✓													✓	عملیات غربال، خردکردن، کلوخه سازی		
✓									✓	✓	✓	✓	✓	کوره بلند		
✓										✓		✓	✓	کوره اصلی اکسیژن		
✓										✓		✓	✓	کوره بوته باز		
✓										✓		✓	✓	کوره قوس الکتریکی		
✓									✓	✓	✓	✓	✓	دودکش گندله سازی		
✓									✓	✓	✓	✓	✓	دودکش کوره	ذوب سرب و روی و مس	۴
✓						✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	دودکش کوره	آلومینا و آلومینیوم	۵
✓									✓	✓	✓	✓	✓	دودکش کوره	تولید گچ	۶
✓									✓	✓	✓	✓	✓	دودکش کوره	تولید آهک	۷
✓									✓	✓	✓	✓	✓	دودکش کوره پخت	کارخانجات آسفالت	۸

ذرات	فلزات سنگین	دی اکسید و فوران	NH ₃	HCl	هیدروکربن ها	F ₂	HF	H ₂ S	SO ₂	NO _x	CO	CO ₂	O ₂	نام واحد	نام صنعت	ردیف
✓				✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	دودکش کوره پخت	تولید آجر	۹
✓				✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	دودکش کوره پخت	تولید کاشی، سرامیک و چینی	۱۰
✓						✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	منبع آلاینده	تولید شیشه	۱۱
									✓			✓	✓	دودکش و سیستم های انتقال مواد	تولید اسید سولفوریک	۱۲
✓									✓	✓	✓	✓	✓	دودکش کوره پخت	تولید لاستیک	۱۳
✓				✓				✓	✓	✓	✓	✓	✓	دودکش کوره	زباله سوزها	۱۴
✓									✓	✓	✓	✓	✓	دودکش ها و دستگاه های انتقال حرارت	نیروگاه ها	۱۵
✓									✓	✓	✓	✓	✓	دودکش منابع احتراقی	پالایشگاه ها و صنایع پتروشیمی	۱۶
			✓	✓	✓	✓	✓	✓				✓	✓	دودکش منابع فرآیندی *		۱۷
				✓										تهیه کلرور فریک	تهیه کلرور فریک	۱۸
				✓										تهیه اسید کلریدریک	تهیه اسید کلریدریک	۱۹
				✓										تهیه PVC	تهیه PVC	۲۰
				✓										تهیه اسید کلریدریک	تهیه کلرور روی	۲۱
✓													✓	وسایل حمل و نقل شکننده ها ، خردکننده ها، مخازن ذخیره ذغال سنگ، نقاط نقل و انتقال ذغالسنگ، مراحل بارگیری ذغالسنگ	زغالشویی	۲۲

ذرات	فلزات سنگین	دی اکسید و فوران	NH ₃	HCl	هیدروکربن ها	F ₂	HF	H ₂ S	SO ₂	NO _x	CO	CO ₂	O ₂	نام واحد	نام صنعت	ردیف
✓													✓	خشک کننده های حرارتی		
✓													✓	وسایل تمیز کننده ذغال بوسیله هوای فشرده		
			✓											تهیه آمونیاک	تهیه آمونیاک	۲۳
✓									✓	✓	✓	✓	✓	سایر واحد های صنعتی با هر روند تولید		۲۴

* در خصوص پالایشگاهها و پتروشیمی علاوه بر پارامترهای مذکور فتالیک انیدرید (PA)، مالئیک انیدرید (MA)، تولوئن دی ایزو سیانات (TDI)، اتیلن اکساید (EO)، اتیل بنزن، استایرن، تولوئن و ترکیبات آروماتیک، پارافین، استن، الفین، منو وینیل کلراید نیز باید اندازه گیری شود. همچنین کلیه پارامترهای منابع احتراقی بسته به نوع فرآیند اندازه گیری می شود.
تبصره ۱: چنانچه خروجی دودکش صنعتی شامل فلزات سنگین، سیانوژن کلراید، فسفین، فسژن و یا دی اکسید و فوران باشد پارامترهای مذکور می بایست در آن صنعت اندازه گیری شود.

تبصره ۲: فلزات سنگین خروجی از دودکش شامل پارامترهای Hg , Pb , Cr , Cd , As , Ni , Se , Co , Te , Zn , Cu , Sb , Mn , V , Sn , Ba , Be می باشد.

تبصره ۳: در خصوص هیدروکربن های نفتی خروجی از دودکش به تصویب نامه شماره ۸۴۴۱۱/ت/۵۵۱۸۱ هـ مورخ ۱۳۹۷/۰۶/۲۷ ارجاع گردد.

جدول ۲- جدول استاندارد کیفیت هوای آزاد

ردیف	نوع آلاینده	بازه زمانی	Mg / m ³	ppm	توضیحات
۱	منوکسید کربن CO	۱ ساعته	۴۰۰۰۰	۳۵	بیشتر از یک بار در سال نمی تواند از حد مجاز بالاتر باشد.
		۸ ساعته	۱۰۰۰۰	۹	
۲	دی اکسید گوگرد SO ₂	۱ ساعته	۱۹۶	۰/۰۷۵	پرستایل ۹۹٪ ماکزیمم غلظت ساعتی روزانه در میانگین سه سال متوالی نباید از حد مجاز تجاوز کند.
		۲۴ ساعته	۳۹۵	۰/۱۴	
۳	دی اکسید ازت NO ₂	۱ ساعته	۲۰۰	۰/۱	پرستایل ۹۸٪ ماکزیمم غلظت ساعتی روزانه در میانگین سه سال متوالی نباید از حد مجاز تجاوز کند. میانگین سالیانه
		سالیانه	۱۰۰	۰/۰۵۳	
۳	ذرات معلق ۱۰ میکرون PM ₁₀	۲۴ ساعته	۱۵۰		نمی تواند بیش از یک بار در سال در میانگین سه سال متوالی از حد مجاز بیشتر باشد
۴	ذرات معلق ۲/۵ میکرون PM _{2.5}	۲۴ ساعته	۳۵		پرستایل ۹۸٪ در میانگین سه سال متوالی نباید از حد مجاز تجاوز کند.
		سالیانه	۱۲		میانگین سالانه بر اساس میانگین روزانه سه سال نباید از حد مجاز تجاوز کند
۵	اوزن O ₃	حداکثر ۸ ساعته	۱۴۸	۰/۰۷۰	چهارمین مقدار ماکزیمم غلظت ۸ ساعته روزانه در سال در میانگین سه سال نباید از حد مجاز تجاوز کند
۶	سرب	میانگین سه ماهه چرخشی	۰/۱۵		نباید از حد مجاز بیشتر شود
		سالیانه	۰/۵		
۷	بنزن	سالیانه	۵		

جدول ۳- پارامترهای عمومی و شاخص در گروه فیزیکو شیمیایی

نوع صنعت	نام واحد	هیدروکربنهای نفتی *	*PCB	سموم کلره *	DO	pH	دما	TSS	COD	BOD ₅	امونیم	O&G	ABS	فیل	فرمالدئید	سولفید	فسفات	فلزات *	فلوراید	کدورت	رنگ	TDS	سیانید	Mg, Ca	نیتریت	سولفات	کلراید	کلر آزاد	سولفیت	نیترات	
صنایع غذایی و کشاورزی	قند				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓					✓	✓	✓			✓					✓			✓	✓	
	روغن نباتی				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				✓	✓	✓				✓				✓			✓	✓	
	کنسرو سازی				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				✓	✓	✓								✓			✓	✓	
	کشتارگاه				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				✓			✓	✓	✓				✓		✓	✓	
	واحدهای دامداری پرواری بالای ۴۰۰ رأس و واحدهای دامداری شیری با ظرفیت بیش از ۱۰۰۰ رأس					✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓									✓					✓			✓
	واحدهای پرورش مرغ مادر و مرغ تخمگذار بالای ۶۰ هزار و واحدهای پرورش مرغ گوشتی بالای ۱۰۰ هزار قطعه					✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓													✓				✓
	سایت های پرورش میگو (در مناطق خزری بیش از ۱۰ هکتار و در نوار ساحلی جنوب بیش از ۲۰ هکتار)					✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				✓					✓				✓				✓
	استخرهای پرورش ماهی و آبزیان					✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				✓					✓				✓				✓
	مجتمع های کشت و صنعت					✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓													✓				✓
	صنایع تولید قند و شکر					✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓										✓				✓
	واحدهای پرورش صدف					✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				✓									✓				✓
	واحدهای پرورش تمساح					✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				✓									✓				✓
	تولید خوراک دام و طیور					✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				✓			✓	✓					✓				✓
	آرد					✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓						✓				✓				✓
	کیک و بیسکویت					✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓										✓				✓

نیترات	سولفیت	کلر آزاد	کلراید	سولفات	نیتریت	Mg, Ca	سیانید	TDS	رنگ	کدورت	فلوراید	فلزات *	فسفات	سولفید	فرمالدئید	فنل	ABS	O&G	امونیم	BOD ₅	COD	TSS	دما	pH	DO	سموم کلره *	*PCB	هیدروکربنهای نفتی *	نام واحد	نوع صنعت
✓	✓		✓	✓									✓	✓						✓	✓	✓	✓	✓	✓				نوشابه سازی	
✓	✓		✓	✓				✓	✓	✓			✓	✓				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				لبنیات	
	✓		✓	✓									✓	✓				✓		✓	✓	✓	✓	✓				روغن کشی		
	✓		✓	✓									✓	✓				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				تصفیه روغن		
✓			✓	✓						✓			✓					✓		✓	✓	✓		✓				تولید سوسیس و کالباس		
✓			✓	✓						✓			✓					✓		✓	✓	✓		✓				تولید شکلات		
✓	✓		✓	✓				✓					✓	✓				✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓			تولید بستنی یخی و نوشمک		
✓	✓		✓	✓				✓					✓	✓				✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓			آب میوه و کنسانتره		
✓				✓				✓		✓			✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				غذای آماده		
			✓	✓		✓		✓		✓										✓	✓	✓	✓	✓				تولید و تصفیه نمک و واحدهای مشابه		
								✓		✓			✓				✓			✓	✓	✓		✓				تولید ترشیجات، شوربجات و رب سازی		
																		✓		✓	✓	✓		✓				تولید گز و سوهان		
✓			✓	✓						✓			✓				✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓				فرآورده های گوشتی		
✓	✓		✓	✓					✓	✓			✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓				تغلیظ آب پنیر و پودر پنیر		
✓	✓		✓	✓						✓			✓				✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓				فرآوری و بسته بندی آرایش دامی (کله پارچه، سیرابی و ...)		
	✓				✓			✓		✓			✓	✓						✓	✓	✓		✓				تولید سرکه		
					✓				✓	✓			✓				✓		✓	✓	✓	✓		✓				تولید پودر تخم مرغ		

نوع صنعت	نام واحد	هیدروکربنهای نفتی*	*PCB	سموم کلره*	DO	pH	دما	TSS	COD	BOD ₅	امونیم	O&G	ABS	فنل	فرمالدئید	سولفید	فسفات	فلزات*	فلوراید	کدورت	رنگ	TDS	سیانید	Mg, Ca	نیتریت	سولفات	کلراید	کلر آزاد	سولفیت	نیترات
	تولید پودر استخوان					✓		✓	✓	✓		✓	✓							✓				✓						
	تولید زالو					✓		✓	✓	✓					✓															
	تولید کود آلی از فضولات دامی					✓		✓	✓	✓	✓							✓												✓
	تولید کود میکروارگانسیم‌های حل کننده فسفر					✓		✓	✓	✓	✓							✓												✓
	تولید مکمل غذایی دام و طیور					✓		✓	✓	✓	✓	✓						✓												✓
فلزی، فولاد، ماشین سازی و خودروسازی	قطعات اتومبیل		✓			✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓									✓	✓			✓			✓
	صنایع ماشین سازی با خط کامل تولید اعم از خودرو، وسایط نقلیه سنگین، ماشین آلات راهسازی، کشاورزی					✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓									✓	✓			✓			✓
	کارخانجات ذوب و نورد فلزات با ظرفیت بیش از ۱۰۰ هزار تن درسال					✓	✓	✓	✓	✓				✓									✓	✓			✓			✓
	متالورژی (تولید فلزات)					✓	✓	✓	✓	✓				✓									✓	✓			✓			✓
	آب کاری					✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓									✓	✓			✓			✓
	مراکز اسقاط خودروهای فرسوده سبک و سنگین با عملیات ذوب و ریخته گری						✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓									✓	✓			✓			✓
	کارخانجات تولید زئراتورهای نیروگاهی، موتورهای دیزلی سنگین، الکتروموتورهای سنگین، پرس های سنگین، ماشین ابزارهای سنگین، پمپ های بزرگ						✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓									✓	✓			✓			✓
	واحد تولید خمیر الکتروود						✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓									✓	✓			✓			✓
	واحد تولید پوشش لوله های پلی اتیلن و اپوکسی در داخل لوله های فلزی با آبکاری و آنادایزینگ و کوره حرارتی						✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓									✓	✓			✓			✓

نیترات	سولفیت	کلر آزاد	کلراید	سولفات	نیتريت	Mg, Ca	سیانید	TDS	رنگ	کدورت	فلوراید	فلزات*	فسفات	سولفید	فرمالدئید	فنل	ABS	O&G	امونیم	BOD ₅	COD	TSS	دما	pH	DO	سموم کلره*	*PCB	هیدروکربنهای نفتی*	نام واحد	نوع صنعت
✓			✓				✓				✓		✓			✓		✓		✓	✓	✓		✓					واحد تولید سازه های دریایی ، کارگاه های کشتی سازی و تعمیر شناورهای دریایی و نیز لنج های فایبر	
✓			✓				✓				✓		✓			✓		✓		✓	✓	✓		✓					واحدهای تولید لوله های اسپیرال (درز جوش)	
✓			✓				✓				✓		✓			✓		✓		✓	✓	✓		✓					واحدهای تولید ناودانی، نشی، ورق میلگرد و غیره تا ظرفیت ۱۰۰ هزار تن در سال	
✓			✓				✓				✓		✓			✓		✓		✓	✓	✓	✓	✓					مجتمع صنعت پروفیل و درب و پنجره سازان	
✓			✓				✓				✓	✓	✓			✓		✓		✓	✓	✓	✓	✓					واحدهای تولید شمش منیزیوم ، روی و فولاد آلیاژی	
✓			✓				✓				✓		✓			✓		✓		✓	✓	✓	✓	✓					واحد تولید ورق	
✓			✓				✓				✓		✓			✓		✓		✓	✓	✓	✓	✓					واحد تولید تانکر ، تیلر و اطاق	
✓			✓				✓				✓	✓	✓			✓		✓		✓	✓	✓	✓	✓					واحد فرآوری و تولید فلز استرانسیوم	
✓			✓				✓				✓	✓	✓			✓		✓		✓	✓	✓	✓	✓					واحد فرآوری و بازیافت فلزات مولیبدن ، نیکل ، تنگستن با عملیات کوره ای و ذوب	
✓	✓		✓				✓	✓			✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓					فلز کاری	
✓	✓		✓				✓				✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓					لوازم منزل	
✓	✓		✓				✓				✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓					یخچال – کولر سازی	
✓	✓		✓				✓				✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓					قوطی سازی	
										✓	✓	✓	✓								✓	✓		✓					ساخت ظروف تفلون	
✓	✓		✓				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓			فولاد و ذوب فلزات	
								✓			✓	✓	✓			✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓					واحدهای ریخته گری	

نیترات	سولفیت	کلر آزاد	کلراید	سولفات	نیتريت	Mg, Ca	سیانید	TDS	رنگ	کدورت	فلوراید	فلزات *	فسفات	سولفید	فرمالدئید	فنل	ABS	O&G	امونیم	BOD ₅	COD	TSS	دما	pH	DO	سموم کلره *	*PCB	هیدروکربنهای نفتی *	نام واحد	نوع صنعت
								✓			✓	✓								✓	✓	✓	✓	✓					واحدهای آلومینیم	
									✓	✓										✓	✓	✓		✓					کارتن سازی	لرجه، کجاس، کایکوس، چتیس
			✓	✓			✓		✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓		✓		رنگرزی نخ		
			✓	✓			✓		✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓		✓		رنگرزی و تکمیل پارچه		
			✓	✓			✓		✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓		✓		رنگرزی و تکمیل پشم		
✓	✓		✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓		✓		چرم سازی		
✓	✓		✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓				سالامبور سازی		
	✓		✓	✓				✓	✓	✓				✓		✓					✓	✓	✓	✓				تولید خمیر کاغذ		
																	✓				✓	✓		✓				تولید پنبه		
								✓	✓	✓											✓	✓		✓				تولید ذغال		
								✓	✓	✓						✓		✓			✓	✓		✓				تولید ظروف یکبار مصرف از مواد پوسیده گیاهی		
									✓									✓			✓	✓		✓				تولید مصنوعات چوبی و چرم		
								✓	✓	✓		✓									✓	✓		✓				موکت، برزنت، پتو و ... با عملیات رنگرزی		
								✓	✓	✓					✓	✓		✓			✓	✓	✓	✓				الیاف اکریلیک		
			✓															✓			✓	✓	✓	✓	✓			واحدهای تولید مواد اولیه بهداشتی، آرایشی و داروسازی	صنایع دارویی، بهداشتی و آرایشی	
✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	مواد شیمیایی متفرقه	صنایع پتروشیمی	

نیترات	سولفیت	کلر آزاد	کلراید	سولفات	نیتريت	Mg, Ca	سیانید	TDS	رنگ	کدورت	فلوراید	فلزات *	فسفات	سولفید	فرمالدئید	فنل	ABS	O&G	امونیم	BOD ₅	COD	TSS	دما	pH	DO	سموم کلره *	*PCB	هیدروکربنهای نفتی *	نام واحد	نوع صنعت
	✓		✓					✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓			چسب و رنگ	
	✓		✓					✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓					پاک کننده ها و شوینده ها	
	✓		✓					✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓		لاستیک + پلاستیک + رزین	
			✓								✓					✓					✓	✓	✓	✓			✓		واحد های تولید فنل و تصفیه ترکیبات آلی مازاد تولید فنل و متانول	
			✓								✓	✓				✓					✓	✓	✓	✓					واحد تولید کاشی ، سرامیک و چینی	
			✓								✓	✓				✓					✓	✓	✓	✓					واحد های تولید انواع فلزات از مواد کانی و کنسانتره فلزات	
			✓						✓	✓	✓					✓		✓			✓	✓	✓	✓			✓		واحد های تولید کک و قطران	
			✓						✓	✓	✓					✓		✓			✓	✓	✓	✓		✓			واحد های تصفیه دوم روغن	
			✓						✓	✓	✓	✓	✓			✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓					واحدهای تولید PVC و UPVC	
✓			✓								✓	✓	✓			✓			✓		✓	✓	✓	✓					واحد تولید سموم دفع آفات گیاهی	
			✓			✓					✓					✓		✓			✓	✓	✓	✓		✓			نیرو گاه های حرارتی با ظرفیت تولید بیش از ۱۰۰ مگا وات	
✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓		پالایشگاه ها در هر مقیاس	
✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓		کارخانجات پتروشیمی در هر مقیاس	
			✓								✓	✓				✓		✓			✓	✓	✓	✓		✓	✓		طرح سکوهای نفتی و ذخیره گاه های نفتی ، اسکله های نفتی ، اکتشاف ، حفاری و سایر فعالیتها در حوزه نفت و گاز	
			✓								✓					✓		✓			✓	✓	✓	✓					واحد نیروگاه گازی	
			✓								✓					✓		✓			✓	✓	✓	✓					واحد نیروگاه سیکل ترکیبی	
			✓								✓					✓		✓			✓	✓	✓	✓			✓		واحد تولید بنزین بدون سرب (MTBE)	

نیترات	سولفیت	کلر آزاد	کلراید	سولفات	نیتریت	Mg, Ca	سیانید	TDS	رنگ	کدورت	فلوراید	فلزات *	فسفات	سولفید	فرمالدئید	فنل	ABS	O&G	امونیم	BOD ₅	COD	TSS	دما	pH	DO	سموم کلره *	*PCB	هیدروکربنهای نفتی *	نام واحد	نوع صنعت
			✓								✓					✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓				✓	واحد GTL (تبدیل گاز به مایع)	
			✓								✓					✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓				✓	واحد تولید بنزین، گازوئیل و سایر مشتقات نفتی	
			✓								✓					✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓				✓	واحد تولید هیدروکربورهای حلقوی و غیر حلقوی	
			✓								✓					✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓					کارخانجات ساخت تجهیزات نفت، گاز و پتروشیمی	
✓			✓								✓		✓			✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓					واحد تولید کود اوره	
			✓								✓					✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓			✓		واحد تولید قیر صنعتی	
			✓					✓	✓	✓	✓		✓			✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓					واحد تولید آلیاژهای پلی مری	
			✓								✓	✓				✓				✓	✓	✓	✓	✓					واحد آندسازی و پخت آند آلومینیوم	
✓			✓								✓		✓			✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓					واحد تولید متانول و پروپیلن	
			✓								✓	✓				✓				✓	✓	✓	✓	✓					واحد تولید شمش تیتانیوم	
			✓						✓	✓	✓		✓			✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓					واحد تولید دواتیل هگزیل اکریلات	
			✓								✓					✓				✓	✓	✓	✓	✓		✓			واحدهای تولید روغن ترانس، روغن موتور، مایع شیشه پاک کن، اسید بوریک و انواع عایقهای الکتریکی	
			✓								✓					✓				✓	✓	✓	✓	✓					واحد تولید کاغذ تیشو از الیاف شیشه، محصولات و پارچه سافت بیش از ۵۰۰۰ تن	
✓			✓								✓		✓			✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓					واحد تولید لوله کامپوزیت از رزین اپوکس و الیاف شیشه ای بیش از ۲۵۰۰۰۰ تن در سال	
✓			✓								✓		✓			✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓					واحد تولید سدیم اسید کربنات	
			✓					✓	✓	✓	✓		✓			✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓					واحد تولید مواد اولیه اسفنج با فولتاسیون، دموسی فایر، ضد خوردگی ضد کف تا ظرفیت ۲۵۰۰۰ تن در سال	

نوع صنعت	نام واحد	هیدروکربنهای نفتی*	*PCB	سموم کلره*	DO	pH	دما	TSS	COD	BOD ₅	امونیم	O&G	ABS	فنل	فرمالدئید	سولفید	فسفات	فلزات*	فلوراید	کدورت	رنگ	TDS	سیانید	Mg, Ca	نیتریت	سولفات	کلراید	کلر آزاد	سولفیت	نیترات				
	واحد تولید کلر، سود، آب ژاول					✓	✓	✓	✓	✓				✓				✓									✓							
	واحد تولید کود شیمیایی		✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓				✓	✓	✓							✓			✓				
	واحد تولید روغن و گریس با استفاده از روغن پایه	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓					✓							✓							
	واحد تولید چوب و کاغذ					✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓					✓	✓							✓							
	واحد تولید محصولات تجزیه پذیر گیاهی (ظروف یکبار مصرف گیاهی، پلیمرهای گرما فرم زیست تخریب پذیر، نشاسته ذرت)					✓	✓	✓	✓	✓	✓				✓					✓							✓							
	تولید پودر جوش					✓				✓									✓	✓	✓													
	چاپ روی پارچه و کارتن					✓			✓	✓									✓	✓	✓													
	تولید فرمالین**					✓	✓	✓		✓		✓				✓																		
تخمیری	صنایع الکل سازی					✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓					✓								✓				✓	✓		
	خمیر مایه					✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓														✓					✓	✓	
	اسید سیتریک (تخمیری)					✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓														✓					✓	✓	
	واحد تولید میکروارگانیزم حل کننده فسفر					✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓										✓				✓						✓	✓
پتروشیمی	تولید کودهای شیمیایی		✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓					✓	✓	
	پلیمرها و PVC		✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓						✓	✓
	مواد حد واسط آلی	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓						✓	✓
	متانول		✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓						✓	✓
	مواد اولیه سموم و علفکشها		✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓						✓	✓

نوع صنعت	نام واحد	هیدروکربنهای نفتی*	*PCB	سموم کلره*	DO	pH	دما	TSS	COD	BOD ₅	امونیم	O&G	ABS	فنل	فرمالدئید	سولفید	فسفات	فلزات*	فلوراید	کدورت	رنگ	TDS	سیانید	Mg, Ca	نیتریت	سولفات	کلراید	کلر آزاد	سولفیت	نیترات	
	تولید لامپ و روشنایی					✓		✓	✓										✓												
تولید: باجه‌ها	واحد بازیافت فلزات رنگی (مس)					✓	✓	✓	✓	✓								✓	✓	✓	✓						✓				
	بازیافت ضایعات فلزی با ظرفیت بیش از ۱۰۰ هزار تن در سال					✓	✓	✓	✓	✓								✓	✓	✓	✓						✓				
	واحد بازیافت قطعات خودروهای فرسوده (عملیات ریخته گری ، ذوب و تولید ورق و شمش)					✓	✓	✓	✓	✓								✓	✓								✓				
	واحد تولید ظروف pet از ضایعات بیش از ۵۰۰۰ تن در					✓	✓	✓	✓	✓	✓							✓		✓							✓				
	واحد فرآوری و بازیافت فلزات مولیبدن ، نیکل ، تنگستن با عملیات کوره ای ذوب					✓	✓	✓	✓	✓	✓								✓								✓				
	کارخانه کمپوست*					✓	✓	✓	✓	✓	✓								✓								✓				
سایر خدمات	قالیشویی					✓		✓	✓				✓							✓	✓										
	کارواش					✓		✓	✓			✓	✓							✓	✓										
	تصفیه خانه های فاضلاب بهداشتی					✓		✓	✓	✓	✓		✓							✓							✓				
	کارگاه ها و مجتمع های صنعتی و خدماتی با وسعت بیش از ۱۰ هزار متر مربع					✓		✓	✓	✓	✓									✓							✓				
	پایانه های مسافر بری با وسعت بیش از ۱۰ هزار متر مربع					✓		✓	✓	✓	✓		✓														✓				
	تصفیه خانه های فاضلاب شهری ، شهرک ها و نواحی صنعتی و ...**					✓		✓	✓	✓	✓	✓							✓	✓					✓		✓				
	شهرک های توریستی با وسعت بیش از ۱۰ هزار متر مربع					✓		✓	✓	✓	✓									✓						✓					
	شهرک های سینمایی با وسعت بیش از ۵ هزار متر مربع					✓		✓	✓	✓	✓															✓					
	مراکز پزشکی ، تجهیزات بی خطر سازی با سیستم بخار					✓		✓	✓	✓	✓															✓					

نیترات	سولفیت	کلر آزاد	کلراید	سولفات	نیتريت	Mg, Ca	سیانید	TDS	رنگ	کدورت	فلوراید	فلزات*	فسفات	سولفید	فرمالدئید	فنل	ABS	O&G	امونیم	BOD ₅	COD	TSS	دما	pH	DO	سموم کلره*	*PCB	هیدروکربنهای نفتی*	نام واحد	نوع صنعت
✓			✓										✓						✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				بیمارستان***	
✓			✓								✓								✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	بنادر(تجاری، صنعتی، نفتی و ...)		
			✓									✓								✓	✓	✓	✓	✓			✓	خطوط انتقال نفت، گاز و تاسیسات مربوطه		
✓			✓						✓	✓			✓						✓	✓	✓	✓	✓	✓				سدهای بزرگ با ارتفاع بیش از ۱۵ متر یا مساحت دریاچه بیش از ۴۰۰ هکتار		
			✓									✓								✓	✓	✓	✓	✓			✓	صنایع چاپ و لیتوگرافی		
			✓																	✓	✓	✓	✓	✓				نیروگاه برقابی بیش از ۱۰۰ مگاوات		

* نوع پارامترها بنا به پیشنهاد ادارات کل تعیین و مراتب جهت بررسی و اتخاذ تصمیم به دفتر پایش اعلام می گردد.

** حسب مورد بسته به نوع کاتالیزور مصرفی در تولید فرمالین

*** پارامتر فلزات سنگین در تصفیه خانه شهرک های صنعتی می بایست اندازه گیری شود و در خصوص فاضلاب شهری نیازی به اندازه گیری آن نمی باشد.

**** پارامتر نقره در خصوص بیمارستان های دارای واحد رادیولوژی می بایست اندازه گیری شود.

جدول ۴- پارامترهای عمومی و شاخص در گروه بیولوژی

پارامترهای گروه بیولوژی	ردیف
<p>در خصوص کلیه واحد های صنعتی، خدماتی و بهداشتی که تولید فاضلاب بهداشتی داشته و آنرا جهت تصفیه به تصفیه خانه هدایت می نمایند، اندازه گیری توتال کلیرم و فکال کلیرم از خروجی تصفیه خانه الزامی می باشد.</p>	۱
<p>در واحدهای چرم سازی، نساجی و کشتارگاهها اندازه گیری توتال کلیرم و فکال کلیرم از خروجی تصفیه خانه الزامی می باشد. درخصوص سایر واحد های صنعتی و غیر صنعتی مراتب از سوی واحدها به ادارات کل و دفتر پایش اعلام می گردد تا بر اساس تصمیمات کمیته اقدام مقتضی بعمل آید.</p>	۲
<p>در خصوص کلیه مراکز درمانی و بیمارستانی که تولید پسماند عفونی داشته و توسط دستگاه های بی خطر ساز، پسماندهای عفونی بی خطر می گردند اندازه گیری اندیکاتورهای میکروبی (باسیلوس استئاروترموفیلوس و باسیلوس سوبتیلیس) در پسماند بی خطر شده این دستگاهها الزامی است.</p>	۳

جدول ۵- منابع تولید آلودگی، مشخصات اصلی پساب و روش معمول تصفیه و دفع در صنایع عمده

نوع صنعت	نام صنعت	عمده ترین منابع تولید آلودگی	مشخصات اصلی پساب	روش معمول تصفیه و دفع
صنعت نفت	پالایش نفت خام تولید انواع فرآورده های نفتی		مصرف زیاد آب، وجود COD و BOD ₅ بالا، pH و روغن بالا	جداسازی، هوادهی، تصفیه بیولوژیکی، بازیافت
صنایع دارویی	داروسازی		مواد آلی معلق بالا شامل انواع ویتامین ها و پروتئین	
صنایع نساجی	نساجی	پخت	مصرف بالای آب، مواد معلق بالا، درجه حرارت و BOD ₅ بالا، pH قلیایی، رنگ در حد به نسبت بالا، مواد آلی و معدنی به نسبت زیاد، دترجنت و مواد شوینده، مواد سمی زیان آور در پاره ای از موارد	خنثی سازی، رسوب شیمیایی، تصفیه بیولوژیکی، هوادهی و یا فیلتر چکنده
صنایع چرم سازی	چرم سازی	غوطه کردن، شستشو و پوست کنی	pH متغیر و بالا، فلزات سنگین از جمله کروم به نسبت زیاد، سختی بالا، BOD ₅ و مواد معلق به نسبت بالا، نمک های سولفات زیاد	متعادل سازی، ته نشینی و تصفیه بیولوژیکی
صنایع سلولزی	کاغذ و خمیر کاغذ	پخت، پالایش شستشوی فیبرها، جدا کردن، خمیر کاغذ	مصرف بالای آب و تولید آلودگی زیاد، pH بالا، BOD ₅ و COD بالا، مواد معلق بالا، کدورت بالا	ته نشینی، لاگون، تصفیه بیولوژیکی
	فیبر		مصرف بالای آب، pH اسیدی، COD و BOD ₅ بالا، مواد جامد و معلق بالا	
صنایع غیر فلزی	محصولات عکاسی	محلول های مصرفی	قلیاهای شامل مواد مختلف احیاء کننده آلی و غیر آلی	بازیافت نقره و تخلیه پساب به تصفیه خانه های شهری
	شیشه سازی	صیقل و شستشوی شیشه	رنگ، مواد جامد معلق قلیایی غیر قابل ته نشینی	ته نشینی کلرید کلسیم

نوع صنعت	نام صنعت	عمده ترین منابع تولید آلودگی	مشخصات اصلی پساب	روش معمول تصفیه و دفع
	لاستیک سازی	شستشوی لاستیک خام، کواگولاسیون لاستیک، تراوش ناخالصی ها از لاستیک خام	BOD و بوی زیاد و مواد معلق و کلرایدهای بالا و pH متنوع تکه های فلز، روغن ها و pH فلزات محلول و سورفکتانت های مختلف	هوادهی، کلریتاسیون، سولفوتاسیون و تصفیه بیولوژیکی
	کاشی		حجم بالای فاضلاب تولیدی، وجود مواد معدنی محلول و معلق بالا	
	چینی و سرامیک		حجم بالای فاضلاب تولیدی، وجود مواد معدنی محلول و معلق بالا	
صنایع فلزی	ساخت قوطی فلزی	برش و ذوب فلزات و شستشوی سطح قوطی ها	سورفکتانت های مختلف	جدا کردن روغن، ته نشینی شیمیایی، جمع آوری و مصرف مجدد پساب، تصفیه بالا گون و بالاخره جذب توسط کربن
	فولاد (محصول نهایی بصورت ورقه و مفتول)		مصرف بالای آب و حجم زیاد فاضلاب تولیدی pH پایین، قلیاها، اسیدها، فنل، کک، روغن و چربی	
	محصولات فلزی		اسیدها، قلیاها، فلزات سنگین، رنگ، pH متغیر، COD بالا، فلزات محلول، پاک کننده های شیمیایی	
صنایع شیمیایی	پتروشیمی	پساب حاصل از تولیدات شیمیایی	TDS, DOS و نسبت COD/BOD زیاد	باز یافت و مصرف مجدد، متعادل سازی و خنثی سازی، انعقاد شیمیایی، فلوتاسیون، فلوتاسیون و اکسیداسیون بیولوژیکی - خنثی سازی، سوزاندن وقتی که بعضی مواد آلی وجود داشته باشد.
	انواع رنگهای صنعتی، ساختمانی و اپوکسی		COD بالا، انواع مواد شیمیایی و هیدروکربن های غیر قابل تجزیه بیولوژیکی، Hp متغیر	رقیق سازی، جذب توسط کربن اکتیو، کلریناسیون قلیایی
	پاک کننده ها و شوینده ها		pH بالا، BOD5 و COD زیاد، مواد آلی غیر قابل تجزیه	

نوع صنعت	نام صنعت	عمده ترین منابع تولید آلودگی	مشخصات اصلی پساب	روش معمول تصفیه و دفع
	پلاستیک، لاستیک و رزین		اسیدها و بازها، مواد آلی محلول مانند فنل و فرمالدئید اسیدهای فسفریک، نیتریک، سولفوریک، مواد معدنی مانند فسفر و گوگرد و نیتروژن و آلومینیوم و آمونیاک و نترات و مواد معلق	
	انواع اسیدها			
	کودهای شیمیایی			
	چسب های صنعتی			
	اسیدها	آب های شستشو و رقیق سازی	BOD5 و COD بالا، کروم و سایر مواد معدنی مانند اسیدهای معدنی قوی	
	سموم کشاورزی	شستشو و خالص سازی محصولات	pH پایین، وجود آنیونها و کاتیون های مختلف مواد آلی بالا، ساختمان حلقه های بتزنی سمی برای باکتری ها و ماهی ها	
صنایع تولید انرژی	انرژی بخار	آب خنک کننده، بویلر و پساب حاصل از مصرف زغال	گرما و حجم زیاد پساب، جامدات محلول و آلی زیاد	سرد کردن یا هوادهی، انبار کردن خاکستر، خنثی سازی اسیدهای اضافی
	پروسس ذغال	شستشو و طبقه بندی زغال	مواد معلق به خصوص زغال، pH پایین، H_2SO_4 و $FeSO_4$ بالا عناصر رادیواکتیویته، پساب اسیدی و گرم	ته نشینی، شناورسازی، کنترل پساب
	انرژی هسته ای و مواد رادیواکتیو	تحقیقات آزمایشگاهی، پروسس سوخت و آب های خنک کننده واحدهای تولید انرژی	تغلیظ کردن، رقیق کردن	
صنایع غذایی	تولید قند	انتقال و شستشو، آشغالگیری، آب قسمت عصاره گیری تخلیه لجن (آهکی)، شکر استخراج شده و عصاره آن	بالا بودن مواد معلق و مواد محلول آلی شامل شکر و ...، BOD5 و COD بالا، فکال کلیفرم بالا	بازیابی و استفاده مجدد آب، کواگولاسیون، استفاه از لاگون و سایر روش های بیولوژیکی
	نوشابه سازی (غیرالکلی)	شستشوی بطری ها، شستشوی کف و تجهیزات تخلیه محل نگهداری مایع غلیظ	بالا بودن pH، مواد معلق و BOD5. فکال کلیفرم بالا.	آشغالگیری و تخلیه به سیستم فاضلاب شهری، تصفیه بیولوژیکی

نوع صنعت	نام صنعت	عمده ترین منابع تولید آلودگی	مشخصات اصلی پساب	روش معمول تصفیه و دفع
	تولید کمپوست و کنسرو	شستشو و جداسازی، جدا کردن مواد از پوست، هسته و ساقه، پلانچینگ، فرآیند پخت	مواد معلق بالا، مواد آلی (محلول و کلئیدی)، BOD5 بالا، مصرف بالای آب، فکال کلیفرم بالا	آشغالگیری، استفاده از لاگون جذب خاک یا آبیاری بارانی، تصفیه بیولوژیکی
	کارخانجات تولید مواد لبنی	شستشوی مخازن و زمین، آب پنیر، نشست تجهیزات مختلف قسمت بسته بندی و ...	مواد آلی بالا (محلول و کلئیدی) به خصوص پروتئین، چربی و لاکتوز، بالا بودن pH، فکال کلیفرم بالا	شناورسازی، تصفیه بیولوژیکی
	کشزارگاه ها (گوشت قرمز و سفید)	قسمت ذبح حیوانات، شستشوی امعاء و احشاء، شستشوی زمین	مواد آلی بالا (محلول کلئیدی) شامل خون، پروتئین و مواد جامد، فکال کلیفرم بالا	آشغالگیری، ته نشینی، تصفیه بیولوژیکی
	تولید فرآورده های گوشتی	تمیز کردن گوشت، مواد موجودی در دیگ های پخت، شستشو	مواد آلی بالا (شامل خون چربی)، فکال کلیفرم بالا	آشغالگیری، ته نشینی، تصفیه بیولوژیکی
	تولید خیارشور	آب آهک، آب نمک، آلوم، آب خیارشور و متصل به خیار	Hp متغیر، مواد معلق بالا، رنگ و مواد آلی بالا. فکال کلیفرم بالا	آشغالگیری، متعادل سازی روش های بیولوژیکی
	تولید تن ماهی	شستشو، جدا کردن سر ماهی، تمیز کردن امعاء و احشاء، جدا کردن پوست و استخوان	مواد آلی (معلق و محلول) شامل خون، چربی، پولک فکال کلیفرم بالا.	آشغالگیری، ته نشینی، تصفیه بیولوژیکی
	تولید روغن نباتی	شستشوی زمین و دستگاه ها، آب سیستم خنک کننده	مواد آلی بالا، روغن بال فکال کلیفرم بالا	شناورسازی، تصفیه بیولوژیکی
	شیرینی پزی	شستشو و تمیز کردن ظروف و سینی ها	BOD5 بالا، چربی بالا، حاوی شکر، آرد و مواد شوینده، فکال کلیفرم بالا	تصفیه بیولوژیکی
	تولید نشاسته	قسمت پاک کردن (حبوبات یا سیب زمینی)، خیساندن، جداسازی و شستشو	مواد آلی (معلق و محلول) بالا، فکال کلیفرم بالا	روش های شیمیایی و بیولوژیکی
	تولید مخمر نان	استریلیزاسیون ملاس، تخمیر، تفکیک و فیلتراسیون خشک کردن، بسته بندی	بالا بودن مواد آلی، مواد مغذی و مواد معدنی، فکال کلیفرم بالا	روش های شیمیایی (تنظیم PH)، روش بیولوژیکی (لجن فعال سه مرحله ای، روش تبخیر و برکه هوادهی)

بخش چهارم :

فرم ها و نمودارها

فرم‌ها

توضیحات:

- **عناوین فرم‌ها به شرح زیر می باشد.**

- ۱- فرم درخواست دریافت گواهینامه آزمایشگاه معتمد سازمان حفاظت محیط زیست (۱/۰۲-۴/ف)
- ۲- فرم ارزیابی آزمایشگاه معتمد (۲/۰۲-۴/ف)
- ۳- فرم مشخصات پرسنلی (۳/۰۲-۴/ف)
- ۴- فرم‌های پارامترهای مورد درخواست در گروه‌های تخصصی (۴/۰۲-۴/ف)
- ۵- فرم‌های اعلام نتایج آزمایشگاه معتمد (۵/۰۲-۴/ف)
- ۶- فرم‌های عملکرد یکساله آزمایشگاه معتمد (۶/۰۲-۴/ف)
- ۷- فرم تعیین پایه آزمایشگاه معتمد (۷/۰۲-۴/ف)
- ۸- فرم نظارت بر عملکرد آزمایشگاه در محل اندازه گیری (۸/۰۲-۴/ف)
- ۹- فرم بازدید از مکان آزمایشگاه معتمد جهت نظارت (۹/۰۲-۴/ف)
- ۱۰- فرم صورتجلسه انجام پایش خوداظهاری (۱۰/۰۲-۴/ف)
- ۱۱- فرم اطلاعات کالیبراسیون تجهیزات (۱۱/۰۲-۴/ف)
- ۱۲- فرم نحوه گزارش دهی نتایج خوداظهاری توسط آزمایشگاه‌های معتمد (۱۲/۰۲-۴/ف)
- ۱۳- فرم تایید پارامترهای آزمایشگاه معتمد (۱۳/۰۲-۴/ف)
- ۱۴- فرم گزارش پایش دستگاه‌های بی خطر ساز (غیرفعال ساز میکروبی) بیمارستان‌ها (۱۴/۰۲-۴/ف)

- **کلیه فرم‌های فوق الذکر می بایستی به امضاء مدیرعامل شرکت متقاضی و یا نماینده تام الاختیار وی و یا نماینده معرفی شده از سوی سازمان‌ها و نهادهای دولتی عمومی و ... رسیده و ممهور به مهر آن شرکت، سازمان، نهاد و... گردد.**

- **در سربرگ آزمایشگاه معتمد درج مشخصات زیر الزامی است :**

- ۱- نام آزمایشگاه
 - ۲- آدرس آزمایشگاه
 - ۳- تلفن و نمابر آزمایشگاه
 - ۴- پست الکترونیکی آزمایشگاه
 - ۵- آدرس اینترنتی آزمایشگاه
 - ۶- کد پستی آزمایشگاه
- **نتایج در فرم سربرگ دار آزمایشگاه معتمد اعلام گردد.**

فرم درخواست دریافت گواهینامه آزمایشگاه معتمد سازمان حفاظت محیط زیست

نام آزمایشگاه:

دولتی خصوصی تعاونی سایر

وابسته به (وزارتخانه، سازمان، نهاد، شهرداری ها و.....) با ذکر نام نوشته شود. _____

سال تاسیس:

وضعیت تملک: استیجاری ملکی دولتی

مساحت آزمایشگاه (مترمربع):

سکوبندی (متر):

زمینه فعالیت مورد تقاضا:

الف: گروه فیزیکو شیمیایی: ب: گروه بیولوژی: ج: گروه هوا و صدا:

آدرس:

تلفن: _____ نمابر: _____ تلفن همراه مدیر عامل: _____

آدرس پست الکترونیک:

نام مدیر عامل شرکت:

مهر و امضاء

اینجانب متعهد می گردم که کلیه موارد مندرج در "آیین نامه خود اظهاری در پایش آلودگی محیط زیست و شیوه نامه های آزمایشگاه های معتمد" را مطالعه نموده و موظف به رعایت آنها می باشم و در صورت مشاهده هر گونه تخلف طبق قوانین و مقررات موجود در مجموعه با این آزمایشگاه برخورد خواهد گردید.

مشخصات پرسنلی

گروه تخصصی			سمت	سابقه کار	رشته تحصیلی	مقطع تحصیلی	اسامی پرسنل	ردیف
هوا و صدا	بیولوژی	فیزیکو شیمیایی						

مهر و امضاء :

فرم پارامترهای مورد درخواست در گروه های تخصصی
 ۱- گروه تخصصی فیزیکو شیمیایی

ارقاء	تمدید	صدور	تجهیزات مورد استفاده	روش استاندارد آزمایشات	پارامترهای مورد درخواست
					BOD ₅
					COD
					DO
					pH
					رنگ
					دما
					مواد مغذی (نیترات، نیتريت، آمونیاك، فسفات)
					TSS
					TDS
					سولفید
					سولفیت
					سیانید
					فنل
					فلوراید
					کدورت
					Ca ⁺
					Mg ⁺
					سولفات
					کلراید
					کلر آزاد
					چربی و روغن
					دترجنت ها
					درصد رطوبت خاک
					درصد اشباع خاک
					pH خاک
					EC خاک
					مواد آلی خاک
					افت حرارتی خاک
					TNV خاک
					چگالی ذرات خاک
					بافت خاک
					کلراید در عصاره اشباع خاک
					سولفات در عصاره اشباع خاک
					بیکرنات در عصاره اشباع خاک
					کلسیم در عصاره اشباع خاک

ارتقاء	تمدید	صدور	تجهیزات مورد استفاده	روش استاندارد آزمایشات	پارامترهای مورد درخواست
					منیزیم در عصاره اشباع خاک
					سدیم در عصاره اشباع خاک
					پتاسیم در عصاره اشباع خاک
					Ag در نمونه های محلول و یا جامد
					Al در نمونه های محلول و یا جامد
					As در نمونه های محلول و یا جامد
					B در نمونه های محلول و یا جامد
					Ba در نمونه های محلول و یا جامد
					Be در نمونه های محلول و یا جامد
					Cd در نمونه های محلول و یا جامد
					Co در نمونه های محلول و یا جامد
					Mn در نمونه های محلول و یا جامد
					Cu در نمونه های محلول و یا جامد
					Fe در نمونه های محلول و یا جامد
					Hg در نمونه های محلول و یا جامد
					Li در نمونه های محلول و یا جامد
					Mo در نمونه های محلول و یا جامد
					Ni در نمونه های محلول و یا جامد
					Pb در نمونه های محلول و یا جامد
					Se در نمونه های محلول و یا جامد
					V در نمونه های محلول و یا جامد
					Zn در نمونه های محلول و یا جامد
					Cr در نمونه های محلول و یا جامد
					Sb در نمونه های محلول و یا جامد
					Sn در نمونه های محلول و یا جامد
					Tl در نمونه های محلول و یا جامد
					ترکیبات آروماتیک
					سموم کلره
					PCB
					سایر

فرم پارامترهای مورد درخواست در گروه های تخصصی
 ۲- گروه تخصصی بیولوژی

ارتقاء	تمدید	صدور	تجهیزات مورد استفاده	روش استاندارد آزمایشات	پارامترهای مورد درخواست
					توتال کلیفرم
					فکال کلیفرم
					باسیلوس استناروترموفیلوس
					باسیلوس سوبتیلیس

فرم پارامترهای مورد درخواست در گروه های تخصصی
 ۳- گروه هوا و صدا

ارتقاء	تمدید	صدور	تجهیزات مورد استفاده	روش استاندارد آزمایشات	منابع مورد سنجش			پارامترهای مورد درخواست
					هوا و صدای محیط	خروجی اگزوز خودرو های بنزینی و دیزلی	خروجی صنایع	
								O ₂
								CO ₂
								CO
								NO
								NO ₂
								NO _x
								SO ₂
								H ₂ S
								NH ₃
								HCL
								F ₂
								HF
								دیوکسین و فوران
								فتالیک انیدرید
								مالئیک انیدرید
								تولون دی ایزو سیانات
								اتیلن اکساید
								استایرن
								پارافین
								استن
								الفین
								منو وینیل کلراید
								سیانوژن
								کلراید
								فسژن
								فسفین
								هیدروکربن ها
								فلزات سنگین
								ذرات معلق
								O ₃
								PM ₁₀
								PM _{2.5}
								بنزن

ارتقاء	تمدید	صدور	تجهیزات مورد استفاده	روش استاندارد آزمایشات	منابع مورد سنجش			پارامترهای مورد درخواست
					هوا و صدای محیط	خروجی اگزوز خودروهای بنزینی و دیزلی	خروجی صنایع	
								اتیل بنزن
								تولوئن
								زایلن
								λ
								HC
								تیرگی
								بنزو آلفا پیرن
								Leq _{30min}
								Leq _{min}
								Leq _{max}
								امواج رادیویی
								سرب
								سایر

مهر امضاء :

فرم اعلام نتایج آزمایشگاه معتمد
بخش سنجش آلودگی هوا-منابع ثابت

۲/۰۲-۵-۴/ف

فاکتور های مورد سنجش و نتایج آزمایش																	نام دستگاه	دودکش نمونه برداری	تاریخ نمونه برداری	ردیف	
Fuel	Tg	Ta	Vg	Dk	Eff g	E-air	H ₂	NH ₃	HCl	SO ₂	H ₂ S	NO _x	NO	CO	CO ₂	O ₂					
-	°C	°C	m/s	Cm	%	%	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	%	%				
																	غلظت تصحیح شده :				
ارتفاع محل نمونه برداری از محل ورود گازها :				ارتفاع دودکش از محل ورود گازها :				عرض جغرافیایی :				طول جغرافیایی :									
امضاء:				مدیر ارشد :				نام و نام خانوادگی مسئول فنی :				نام و نام خانوادگی کارشناسان :									
توضیحات:																					
آدرس مشتری :																					
تلفن :											آدرس :										
فاکس :																					

تبصره: تکمیل کلیه اطلاعات جدول فوق و ارائه آنها در گزارش توسط آزمایشگاه معتمد الزامی می باشد

فرم اعلام نتایج آزمایشگاه معتمد
بخش سنجش آلودگی هوا - منابع ثابت

۰۲/۳-۵-۴/ف

فاکتور های مورد سنجش و نتایج آزمایش													نام دستگاه	دودکش نمونه برداری	تاریخ نمونه برداری	شماره					
Dust (Dry)	Dust (Wet)	P _{dyn}	P _{st}	P _{am}	Dust weight	Sampling time	Volume metered	Vg	Tg	relative humidity	Traverse points	Dk									
Mg/Nm ³	Mg/Nm ³	mbar	mbar	mbar	Mg	Min	m ³	m/s	°C	%		Cm									
ارتفاع محل نمونه برداری از محل ورود ذرات:				ارتفاع دودکش از محل ورود ذرات:				ارتفاع از سطح دریا:			عرض جغرافیایی:			طول جغرافیایی:							
امضاء:													مدیر ارشد:			نام و نام خانوادگی مسئول فنی:			نام و نام خانوادگی کارشناسان:		
توضیحات:																					
آدرس مشتری:																					
آدرس: تلفن: فاکس:																					

تبصره: تکمیل کلیه اطلاعات جدول فوق و ارائه آنها در گزارش توسط آزمایشگاه معتمد الزامی می باشد

فرم اعلام نتایج آزمایشگاه معتمد
بخش سنجش آلودگی هوا و صدای محیطی

۴/۴-۵-۴/۰۲ ف

فاکتور های مورد سنجش و نتایج آزمایش															مدت زمان اندازه گیری (دقیقه)	نام دستگاه	محل نمونه برداری	تاریخ نمونه برداری	ردیف	
بنزو آلفاپیرن	Benzene	Ethyl benzene	Toluene	Xylene	PM ₁₀	PM _{2.5}	NO	NO ₂	O ₃	SO ₂	CO	L _{min}	L _{max}	Leq (30min)						
(ppb)	(ppb)	(ppb)	(ppb)	(ppb)	(µg/m ³)	(µg/m ³)	(ppm)	(ppm)	(ppm)	(ppm)	(ppm)	(dB)	(dB)	(dB)						
نام و نام خانوادگی کارشناسان :					نام و نام خانوادگی مسئول فنی :					مدیر ارشد :					امضاء:					
توضیحات:																				
آدرس مشتری :																				
آدرس : تلفن : ، فاکس :																				

فرم اعلام نتایج آزمایشگاه معتمد

بخش سنجش آلودگی هوا - منابع متحرک (اگزوز)

۰۲/۵-۵-۴/ف

تیرگی	CO (%)	HC (ppm)	λ	O ₂ (%)	NO _x (ppm)	CO ₂ (%)	مشخصات خودرو مورد پایش						نام دستگاه	تاریخ نمونه برداری	ردیف
							سال ساخت خودرو	نوع خودرو	کاربر اتوری یا انژکتوری	بنزینی یا دیزلی	شماره پلاک خودرو	نام مالک خودرو			
نام و نام خانوادگی کارشناسان : نام و نام خانوادگی مسئول فنی : مدیر ارشد : امضاء:															
توضیحات:															
آدرس مشتری :															
آدرس : تلفن : ، فاکس :															

عملکرد یکساله آزمایشگاه معتمد-بخش سنجش آلودگی وسائط نقلیه موتوری

توضیحات	تیرگی	CO (%)	HC (ppm)	λ	O ₂ (%)	NO _x (ppm)	CO ₂ (%)	مشخصات واحد مورد پایش									نام استان آزمایشگاه معتمد	نام آزمایشگاه معتمد	تاریخ نمونه برداری	ردیف
								سال ساخت خودرو	نوع خودرو	کاربر اتوری یا انژکتوری	بنزینی یا دیزلی	شماره پلاک خودرو	کد پستی	شهرستان	استان	نام مالک خودرو				

عملکرد یکساله آزمایشگاه معتمد - بخش فلزات

توضیحات	مشخصات واحد مورد پایش												
	عرض جغرافیایی نقطه نمونه برداری N	طول جغرافیایی نقطه نمونه برداری E	محل نمونه برداری	کد استقرار	کد پستی واحد	شهرستان واحد	استان واحد	نام واحد	استان آزمایشگاه معتمد	نام آزمایشگاه معتمد	تاریخ نمونه برداری	ردیف	
TI (ppm)													
Sn (ppm)													
Sb (ppm)													
Zn (ppm)													
V (ppm)													
Se (ppm)													
Pb (ppm)													
Ni (ppm)													
Mo (ppm)													
Mn (ppm)													
Li (ppm)													
Hg (ppm)													
Fe (ppm)													
Cu (ppm)													
Cr (ppm)													
Co (ppm)													
Cd (ppm)													
Be (ppm)													
Ba (ppm)													
B (ppm)													
As (ppm)													
Al (ppm)													
Ag (ppm)													
محل تخلیه پساب													
دبی پساب (lit/sec)													

عملکرد یکساله آزمایشگاه معتمد - بخش هیدروکربنهای نفتی و سموم

توضیحات	مشخصات واحد مورد پایش											
	عرض جغرافیایی نقطه نمونه برداری N	طول جغرافیایی نقطه نمونه برداری E	محل نمونه برداری	کد استقرار	کد پستی واحد	شهرستان واحد	استان واحد	نام واحد	استان آزمایشگاه معتمد	نام آزمایشگاه معتمد	تاریخ نمونه برداری	ردیف
Endosulfan (ppb)												
HCB(ppb)												
Lindane(ppb)												
Aldrin (ppb)												
P,P'-DDT (ppb)												
Heptachlor (ppb)												
Dieldrin (ppb)												
Endrin (ppb)												
PCB180 (ppb)												
PCB138 (ppb)												
PCB153 (ppb)												
PCB118 (ppb)												
PCB101 (ppb)												
PCB44 (ppb)												
PCB52 (ppb)												
PCB28 (ppb)												
Naphthalene (ppb)												
Benzo(a)Pyrene (ppb)												
Benzo(b)Fluoranthene (ppb)												
Chrysene(ppb)												
Pyrene (ppb)												
Fluoranthene(ppb)												
Anthracene (ppb)												
Phenanthrene (ppb)												
Fluorene (ppb)												
Acenaphthene (ppb)												
Acenaphthylene (ppb)												

عملکرد یکساله آزمایشگاه معتمد - بخش خاک

توضیحات	مشخصات واحد مورد پایش												
	عرض جغرافیایی نقطه نمونه برداری N	طول جغرافیایی نقطه نمونه برداری E	محل نمونه برداری	کد استقرار	کد پستی واحد	شهرستان واحد	استان واحد	نام واحد	استان آزمایشگاه معتمد	نام آزمایشگاه معتمد	تاریخ نمونه برداری	ردیف	
HCO ₃ (mg / lit) در عصاره اشباع													
SO ₄ (mg / lit) در عصاره اشباع													
Cl (mg / lit) در عصاره اشباع													
K (mg / lit) در عصاره اشباع													
Na (mg / lit) در عصاره اشباع													
Mg (mg / lit) در عصاره اشباع													
Ca (mg / lit) در عصاره اشباع													
ماسه (%)													
سیلت (%)													
رس (%)													
کل مواد خنثی شونده													
افت حرارتی (%)													
مواد آلی (%)													
چگالی ذرات (g/cm ³)													
EC (μs / cm)													
pH													
درصد اشباع (%)													
درصد رطوبت (%)													

فرم تعیین پایه آزمایشگاه های معتمد سازمان حفاظت محیط زیست

تاریخ:

بررسی کننده:

نام استان:

نام معتمد:

عواملی که منجر به عدم دریافت پایه بالاتر شده است	پایه قابل احراز	حداقل شرایط اخذ پایه در هر یک از عوامل موثر در هر گروه تخصصی						پایه	گروه تخصصی
		محل آزمایشگاه (ماده ۸)	تعداد پارامتر (ماده ۷)	نیروهای متخصص (ماده ۶)			سابقه (سال) (ماده ۵)		
				همکار فنی	کارشناس فنی	مسئول فنی			
		☐ امتیاز ۳ ☐ تبصره ۲	☐ ۲ امتیاز از ۱۹ امتیاز	نیازی ندارد	☐ ۱ نفر ۱ سال سابقه ☐ ضریب اولویت ۲	☐ ۱ نفر ۲ سال سابقه ☐ ضریب اولویت ۱	☐ صفر	۳	فیزیکو شیمیایی
		☐ ۴/۵ امتیاز ☐ تبصره ۲	☐ ۷ امتیاز از ۱۹ امتیاز	☐ ۱ نفر ۱ سال سابقه ☐ ضریب اولویت ۳	☐ ۱ نفر ۲ سال سابقه ☐ ضریب اولویت ۲	☐ ۱ نفر ۳ سال سابقه ☐ ضریب اولویت ۱	☐ یک	۲	
		☐ ۷ امتیاز ☐ تبصره ۲	☐ ۱۲ امتیاز از ۱۹ امتیاز ☐ تبصره ۳	☐ ۲ نفر ۲ سال سابقه ☐ ضریب اولویت ۳	☐ ۲ نفر ۳ سال سابقه ☐ ضریب اولویت ۲	☐ ۱ نفر ۴ سال سابقه ☐ ضریب اولویت ۱	☐ سه	۱	
		☐ ۲ امتیاز ☐ تبصره ۲	☐ ۲ امتیاز از ۶ امتیاز	نیازی ندارد	☐ ۱ نفر ۱ سال سابقه ☐ ضریب اولویت ۲	☐ ۱ نفر ۲ سال سابقه ☐ ضریب اولویت ۱	☐ صفر	۳	بیولوژی
		☐ ۳ امتیاز ☐ تبصره ۲	☐ ۴ امتیاز از ۶ امتیاز	☐ ۱ نفر ۱ سال سابقه ☐ ضریب اولویت ۳	☐ ۱ نفر ۲ سال سابقه ☐ ضریب اولویت ۲	☐ ۱ نفر ۳ سال سابقه ☐ ضریب اولویت ۱	☐ یک	۲	
		☐ ۴ امتیاز ☐ تبصره ۲	☐ ۶ امتیاز از ۶ امتیاز	☐ ۲ نفر ۲ سال سابقه ☐ ضریب اولویت ۳	☐ ۲ نفر ۳ سال سابقه ☐ ضریب اولویت ۲	☐ ۱ نفر ۴ سال سابقه ☐ ضریب اولویت ۱	☐ سه	۱	
		☐ ۲ امتیاز	☐ ۷ امتیاز از ۵۲ امتیاز	نیازی ندارد	☐ ۱ نفر ۱ سال سابقه ☐ ضریب اولویت ۲	☐ ۱ نفر ۲ سال سابقه ☐ ضریب اولویت ۱	☐ صفر	۳	هوا و صدا
		☐ ۳ امتیاز	☐ ۲۰ امتیاز از ۵۲ امتیاز	☐ ۱ نفر ۱ سال سابقه ☐ ضریب اولویت ۳	☐ ۱ نفر ۲ سال سابقه ☐ ضریب اولویت ۲	☐ ۱ نفر ۳ سال سابقه ☐ ضریب اولویت ۱	☐ یک	۲	
		☐ ۴ امتیاز	☐ ۳۰ امتیاز از ۵۲ امتیاز	☐ ۲ نفر ۲ سال سابقه ☐ ضریب اولویت ۳	☐ ۲ نفر ۳ سال سابقه ☐ ضریب اولویت ۲	☐ ۱ نفر ۴ سال سابقه ☐ ضریب اولویت ۱	☐ سه	۱	

فرمت نظارت بر عملکرد آزمایشگاه معتمد در محل اندازه گیری

- ۱- نام آزمایشگاه معتمد :
- ۲- شماره و تاریخ نامه اعلام زمان نمونه برداری :
- ۳- نام استان مورد پایش :
- ۴- نام صنعت مورد نظر :
- ۵- نام نماینده صنعت :
- ۶- نام واحد (داخلی) مورد پایش :
- ۷- نام خروجی (دودکش، محیط، تصفیه خانه) مورد پایش :
- ۸- پارامترهای ذکر شده در نامه جهت اندازه گیری :
- ۹- تاریخ نمونه برداری :
- ۱۰- ساعت ورود کارشناسان دفتر پایش فراگیر / اداره کل :
- ۱۱- اسامی کارشناسان ناظر دفتر پایش فراگیر / اداره کل :
- ۱۲- ساعت ورود کارشناسان آزمایشگاه معتمد :
- ۱۳- نحوه هماهنگی جهت ورود کارشناسان اعزامی آزمایشگاه معتمد به واحد مورد پایش :
- ۱۴- اسامی کارشناسان اعزامی از آزمایشگاه معتمد و نحوه احراز هویت ایشان :
- ۱۵- بررسی دستگاه های پرتابل آزمایشگاه معتمد :
 - مدل دستگاه آنالیز کننده :
 - شماره سریال دستگاه آنالیز کننده :
 - کنترل گواهی کالیبراسیون دستگاه آنالیز کننده :
 - بررسی سنسورها و تاریخ انقضای آنها :
- ۱۶- بررسی وضعیت فرآیند صنعت :
- ۱۷- زمان شروع نمونه برداری :
- ۱۸- تعیین نوع نمونه :
- ۱۹- ذکر محل نمونه برداری :
- ۲۰- تعداد نقاط نمونه برداری :
- ۲۱- نحوه فعالیت صنعت در زمان مراجعه :
- ۲۲- نحوه مناسب ثبت داده های برداشت شده :
- ۲۳- بررسی عملکرد کارشناس اعزامی از آزمایشگاه معتمد :
 - داشتن مهارت لازم جهت انجام کار با تجهیزات نمونه برداری :
 - انجام نمونه برداری از مکان مناسب :
 - برداشت نمونه واقعی از مکان نمونه برداری :
 - رعایت شرایط استاندارد انتقال نمونه :
- ۲۴- پارامترهای پایش شده :
- ۲۵- زمان پایان نمونه برداری :
- ۲۶- دریافت اطلاعات و مستندات پایش انجام شده :
- ۲۷- ساعت خروج کارشناسان آزمایشگاه معتمد :
- ۲۸- ساعت خروج کارشناسان دفتر پایش فراگیر / اداره کل :

فرمت بازدید از مکان آزمایشگاه معتمد جهت نظارت

- ۱- صحت آدرس آزمایشگاه معتمد :
 دارد ندارد
- ۲- مطابقت پارامترهای مورد سنجش توسط آزمایشگاه معتمد با گواهینامه
 دارد ندارد
- ۳- مطابقت پرسنل آزمایشگاه با اطلاعات ارائه شده در پرونده
 دارد ندارد
- ۴- مطابقت مشخصات تجهیزات با موارد درج شده در پرونده
 - شماره سریال تجهیزات دارد ندارد
 - نام و مدل تجهیزات دارد ندارد
- ۵- گواهی کالیبراسیون دستگاه ها :
 دارد ندارد
- ۶- مطابقت مساحت آزمایشگاه با اطلاعات درج شده در پرونده
 دارد ندارد
- ۷- موارد درخواستی کارشناس پرونده :
- ۸- بررسی روش ها، مواد، استانداردها و لوازم مورد استفاده جهت آنالیز و شرایط محیطی :
- ۹- بررسی مستندات قراردادهای خوداظهاری و نتایج پایش های انجام گرفته از صنایع :
- ۱۰- تعیین پارامتر جهت تست کنترلی :
- ۱۱- ارسال نتایج مطابقتی از اداره کل به دفتر پایش فراگیر
 - نمونه مجهول تحویل گردیده است بلی خیر
 - تست عملی انجام شده است بلی خیر
 - مطابقت نتایج تست مقایسه ای مطابقت دارد مطابقت ندارد

سازمان حفاظت محیط زیست

فرم صورتجلسه انجام پایش خوداظهاری

(در ۳ نسخه مشابه امضا شود)

۱۰/۰۲-۴/ف

تاریخ:

ساعت ورود:

ساعت خروج:

نام آزمایشگاه معتمد: نام واحد مورد پایش:
(در صورت همکار بودن، نام آزمایشگاه اصلی:)

بدینوسیله اعلام می گردد عملیات پایش خوداظهاری در تاریخ و ساعت فوق الذکر، توسط آزمایشگاه معتمد فوق و در محل واحد یاد شده:
انجام گرفته است انجام نگرفته است

تعداد مکانهای پایش شده

تعداد پایش دودکش - گاز
تعداد پایش دودکش - ذرات
تعداد پایش پساب
تعداد پایش صوت
تعداد پایش هوای محیط
سایر (.....)

علت عدم انجام خوداظهاری:

.....
.....
..... سایر توضیحات:
.....
.....

<p>نماینده واحد مورد پایش*:</p> <p>.....</p> <p>سمت نماینده واحد:</p> <p>.....</p> <p>شماره تماس (ترجیحاً همراه) نماینده واحد:</p> <p>.....</p> <p>امضاء</p>	<p>نماینده(های) آزمایشگاه معتمد:</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>شماره تماس (ترجیحاً همراه) مسئول تیم آزمایشگاه:</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>امضاء</p>
<p>نماینده اداره کل (در صورت حضور): امضاء:</p>	

تذکرات:

- در درج تاریخ و ساعت کمال دقت را داشته باشید.

* در صورت عدم حضور مسئولین واحد مورد پایش، احدی از پرسنل واحد (کارشناس، نگهبان، ...) نسبت به تکمیل برگه اقدام فرمایند.

فرم اطلاعات کالیبراسیون تجهیزات

فرم کالیبراسیون تجهیزات بخش هوا - منابع سیار

ردیف	نام دستگاه	مدت زمان مورد نیاز جهت کالیبره دستگاه
۱	سنجش گازهای محیطی	یکساله
۲	کالیبراتور دستگاه سنجش صدای محیطی	یکساله
۳	سنجش گازهای خروجی از آگروز خودرو	یکساله
۴	سنجش تیرگی خودروهای دیزلی	یکساله
۵	کالیبراتور پاکت پمپ	یکساله

فرم اطلاعات دوره کالیبراسیون تجهیزات بخش هوا - منابع ثابت

ردیف	نام دستگاه	مدت زمان مورد نیاز جهت کالیبره دستگاه
۱	سنجش ذرات خروجی دودکش Sick 502	یکساله
۲	سنجش گازهای خروجی از دودکش TESTO 350x1	یکساله
۳	سنجش گازهای خروجی از دودکش KIGAZ 300	یکساله
۴	رطوبت سنج TESTO	یکساله

فرم اطلاعات دوره کالیبراسیون تجهیزات بخش شیمی

ردیف	نام دستگاه	مدت زمان مورد نیاز جهت کالیبره دستگاه
۱	ترازو	یکساله
۲	کوره	یکساله
۳	آون	یکساله
۴	اسپکتروفتومتر	یکساله
۵	انکوباتور	یکساله
۶	یخچال	یکساله

فرم اطلاعات دوره کالیبراسیون تجهیزات بخش بیولوژی

ردیف	نام دستگاه	مدت زمان مورد نیاز جهت کالیبره دستگاه
۱	انکوباتور	یکساله
۲	بن ماری	یکساله
۳	اتو کلاو	یکساله
۴	ترازو	یکساله
۵	آون	یکساله

فرم اطلاعات دوره کالیبراسیون تجهیزات بخش آماده سازی نمونه

ردیف	نام دستگاه	مدت زمان مورد نیاز جهت کالیبره دستگاه
۱	دستگاه فریز درایر	سالیانه
۲	ترازو	سالیانه
۳	آب مقطرگیری دیونیزه	سالیانه
۴	آون	سالیانه
۵	یخچال	سالیانه
۶	فریزر	سالیانه

فرم اطلاعات دوره کالیبراسیون تجهیزات بخش خاک

ردیف	نام دستگاه	مدت زمان مورد نیاز جهت کالیبره دستگاه
۱	ترازو دو صفر	سالیانه
۲	ترازو سه صفر	سالیانه
۳	آون	سالیانه
۴	کوره	سالیانه
۵	pH متر	سالیانه
۶	EC متر	سالیانه

فرم اطلاعات دوره کالیبراسیون تجهیزات بخش فلزات سنگین

ردیف	نام دستگاه	مدت زمان مورد نیاز جهت کالیبره دستگاه
۱	دستگاه جذب اتمی و کلیه دستگاههای آنالیز دستگاهی مرتبط	بر حسب نظر کاربر دستگاه توسط شرکت فروشنده چک شوند
۲	دستگاه مایکروویو	بر حسب نظر کاربر دستگاه توسط شرکت فروشنده چک شوند
۳	pH متر	سالانه
۴	ترازو	سالانه
۵	آون	سالانه
۶	یخچال	سالانه
۷	حمام شنی	سالانه
۸	هیتر	سالانه
۹	آب خالص ساز	سالانه
۱۰	حمام اولتراسونیک	سالانه

فرم اطلاعات دوره کالیبراسیون تجهیزات بخش ترکیبات نفتی و سموم

ردیف	نام دستگاه	مدت زمان مورد نیاز جهت کالیبره دستگاه
۱	ترازو	یک ساله
۲	روتاری	یک ساله
۳	آون	یک ساله
۴	کوره	یک ساله
۵	حمام اولتراسونیک	یک ساله
۶	GC(MS-FID-ECD)	یک ساله

فرم نحوه گزارش دهی نتایج خوداظهاری توسط آزمایشگاه های معتمد

به منظور یکسان سازی گزارش پایش های صورت گرفته در قالب طرح خوداظهاری توسط آزمایشگاه های معتمد، کلیه آزمایشگاه های معتمد موظفند گزارشات پایش را به ترتیب ذیل تنظیم و به منظور رعایت ماده ۱۹۰ قانون برنامه پنجم توسعه در قالب لوح فشرده به ادارات کل ارائه نمایند.

- ۱- عنوان گزارش، نام صنعت، نام معتمد، آدرس و شماره تماس طرفین، شماره و تاریخ قرارداد، تاریخ گزارش، نوبت گزارش
- ۲- نامه درخواست خوداظهاری صنعت از آزمایشگاه معتمد
- ۳- تصویر گواهینامه آزمایشگاه معتمد، تصویر تفاهم نامه فیما بین و تصویر گواهینامه آزمایشگاه همکار (در صورت وجود همکار)
- ۴- تصویر گواهی کالیبراسیون تجهیزات مورد استفاده
- ۵- معرفی عمومی واحد و فرایندهای اصلی، و نکات برجسته و مسائل خاص یا تصاویر
- ۶- تصویر یا کروکی موقعیت صنعت و نمایش محل نمونه برداری ها بر روی آن
- ۷- نتایج تست در قالب فرمتهای مورد تایید سازمان (۱/۰۲-۵-۴/ف تا ۵/۰۲-۵-۴/ف)
- ۸- صورتجلسه حضور در محل پایش با تأیید نماینده صنعت و نماینده سازمان (در صورت حضور)

فرم تایید پارامترهای آزمایشگاه معتمد

مدیر عامل محترم شرکت / دانشکده / مرکز

تایید پارامترهای گواهینامه آزمایشگاه معتمد

با سلام،

بدینوسیله به اطلاع میرساند که صدور / تمدید / ارتقاء گواهینامه آزمایشگاه معتمد آن شرکت / دانشکده / مرکز در بخش تعداد

پارامتر شامل، بخش تعداد پارامتر شامل و در بخش تعداد پارامتر شامل مورد تایید قرار گرفته و گواهینامه آن شرکت از

تاریخ تا تاریخ معتبر می باشد. گواهینامه متعاقبا صادر و تحویل آن شرکت خواهد گردید.

شایان ذکر است آن آزمایشگاه متعهد و موظف به رعایت کلیه اصول ضوابط خوداظهاری می باشد و در صورت مشاهده هر گونه تخلف، طبق

قوانین و مقررات ضوابط خود اظهاری در پایش آلودگی محیط زیست و شیوه نامه های آزمایشگاه های معتمد اقدام خواهد شد.

رونوشت : مدیر کل دفتر پایش فراگیر

فرم گزارش پایش دستگاه های بی خطر ساز (غیرفعال ساز میکروبی) بیمارستان ها

- ۱- نام آزمایشگاه معتمد:
- ۲- نام مرکز درمانی (بیمارستان و سایر) / سایت مرکزی بی خطر سازی مورد پایش:
- ۳- نوع مالکیت: خصوصی دولتی خیریه نظامی سایر
- ۴- آدرس/تلفن:
- ۵- نام و نام خانوادگی کارشناس بهداشت مرکز:
- ۶- تاریخ نمونه برداری:
- ۷- آیا امحاء در محل مرکز درمانی مورد پایش انجام می شود؟

بله خیر

۸- مرکز درمانی مورد پایش، پسماندهای سایر مراکز درمانی و بیمارستان ها را نیز امحاء می نماید.

بله خیر

۹- نام مراکز درمانی که از امکانات مرکز مورد پایش استفاده می کنند ثبت گردد:

(اگر پاسخ بند ۸ بلی می باشد این قسمت تکمیل شود)

ردیف	نام بیمارستان	آدرس بیمارستان	شماره تماس

۱۰- آیا سایت مرکزی بی خطر سازی (غیرفعال سازی میکروبی) پسماند پزشکی مورد پایش قرار گرفته است.

بله خیر

۱۱- نام مراکز درمانی که از امکانات سایت مرکزی مورد پایش استفاده می کنند ثبت گردد:

(اگر پاسخ بند ۱۰ بلی می باشد این قسمت تکمیل شود)

ردیف	نام بیمارستان	آدرس بیمارستان	شماره تماس

۱۲- نوع دستگاه بی خطر ساز (غیر فعال ساز میکروبی)

اتوکلاو پیش خلاء اتوکلاو گراویتی هیدروکلاو گرمای خشک سایر

۱۳- وضعیت دستگاه بی خطر ساز (غیر فعال ساز میکروبی):

موجود و فعال می باشد موجود و غیر فعال می باشد نیاز به تعمیر و سرویس دارد

۱۴- مشخصات دستگاه بی خطر ساز (غیر فعال ساز میکروبی):

- مدل:

- شرکت تولید کننده/ وارد کننده:

- وضعیت خرد کن داخلی post shredder

- خرد کردن سیفتی باکس در دستگاه بی خطر ساز (غیر فعال ساز میکروبی) انجام می شود انجام نمی شود

- کالیبراسیون دستگاه بی خطر ساز (حداقل سالی یکبار): انجام می شود انجام نمی شود

- حجم دستگاه بی خطر ساز (غیر فعال ساز میکروبی)